

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ:

**«Ο ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ
ΔΗΜΑΡΧΟΥ»**

**Ηθοποιός ερμηνεύει τον Κλεισθένη στο δραματοποιημένο
ντοκιμαντέρ του PBS με τίτλο «The Greeks: Crucible of Civilization»,2000**

**ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ :
ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΥ**

**ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ :
ΛΑΤΣΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ**

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2007

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ σελ.3

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ :

**ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ
ΤΟΥ ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

ΓΕΝΙΚΑ.....σελ. 4

1.1 Αρχαία Ελλάδα.....σελ. 4

1.2 Βυζαντινή περίοδος.....σελ. 5

1.3 Περίοδος Τουρκοκρατίας.....σελ.8

1.4 Νεότερη εποχή..... σελ. 10

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ :

**Ο ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ
ΔΗΜΑΡΧΟΥ**

ΓΕΝΙΚΑ.....σελ. 13

2.1 Αρμοδιότητες και καθήκοντα του Δημάρχου.....σελ. 14

2.2 Χορήγηση ειδικής άδειας και έξοδα παραστάσεως σελ.22

2.3 Εποπτεία.....σελ.27

**2.4 Ευθύνες του Δημάρχου , ως αιρετό όργανο της Τοπικής
Αυτοδιοίκησης.....σελ. 30**

**2.5 Τρόπος ανάδειξης τοπικών αρχών σύμφωνα με το ισχύον
εκλογικό σύστημα..... σελ.36**

2.6 Η πολιτική ηγεσία του Δήμου.....σελ.44

2.7 Η φυσιογνωμία του Έλληνα Δημάρχου..... σελ. 47

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΓΕΝΙΚΑ.....σελ.57

3.1 Η ανάδειξη Δημάρχου , ο πολιτικός και διοικητικός του ρόλος , η περίπτωση του Δήμου Λεωνιδίου .....σελ 58

3.2 Αποτελέσματα έρευνας και ανάλυση ερωτηματολογίων.....σελ. 59

Συμπεράσματα..... σελ. 66

Βιβλιογραφία.....σελ. 69

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ..... σελ. 73

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο θεσμός του δημάρχου είναι ένας δημοκρατικός θεσμός , που γεννήθηκε στην απόλυτη δημοκρατία της κλασικής Αθήνας και συνέχισε να υπάρχει , παρά τις αλλαγές που ανά τους αιώνες επηρέασαν το πολίτευμα και τη δομή του κράτους .

Δεν έπαψε να υπάρχει , παρα μόνο εξελίχθηκε , όπως οι καταστάσεις επέβαλαν .

Σήμερα , ο θεσμός αυτός , υπάρχει , έχει κερδίσει την αυτονομία του και συνεχίζει να προάγει την τοπική δημοκρατία .

Ο δήμαρχος είναι ο άρχων του δήμου και εκτελεί αρμοδιότητες που προβλέπονται από τη σχετική νομοθεσία .

Η εξουσία του πηγάζει από το λαό , εκλέγεται άμεσα , καθολικά και μυστικά , κάθε τέσσερα χρόνια και καλείται να επιτελέσει σημαντικότερο έργο , με σκοπό την προάσπιση των συμφερόντων του τόπου .

Σκοπός της προκείμενης εργασίας είναι η ανάλυση του ρόλου που καλείται να επιτελέσει ο δήμαρχος , τόσο ο διοικητικός , όσο και ο πολιτικός .

Στην αρχή της εργασίας , γίνεται συνοπτική ιστορική αναφορά που αφορά την προέλευση του θεσμού και την εξέλιξή του έως σήμερα , ξεκινώντας από την Αρχαία Ελλάδα και συνεχίζοντας με την Βυζαντινή περίοδο , την περίοδο της Τουρκοκρατίας έως τους νεότερους χρόνους .

Στη συνέχεια και συγκεκριμένα στο δεύτερο μέρος , αναλύονται οι αρμοδιότητες και τα καθήκοντα του δημάρχου , το δικαίωμα χορήγησης ειδικής άδειας και των εξόδων παραστάσεως , καθώς επίσης αναλύεται η εποπτεία που ασκείται σ' αυτόν και οι ευθύνες που υπέχει , όπως αυτά προβλέπονται απο τον Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα .

Ακολουθεί , στη συνέχεια του δεύτερου κεφαλαίου ,αναλύεται ο πολιτικός ρόλος του δημάρχου , και ειδικότερα με την ανάλυση του τρόπου ανάδειξής του , της ανάλυσης της έννοιας της τοπικής πολιτικής ηγεσίας και τη σκιαγράφηση της φυσιογνωμίας του Έλληνα δημάρχου .

Στο τρίτο και τελευταίο μέρος αυτής της εργασίας , γίνεται παρουσίαση της περίπτωσης του Δήμου Λεωνιδίου και η παρουσίαση και ανάλυση της έρευνας που έγινε για την εν λόγω περίπτωση .

Στο παράρτημα , παρουσιάζονται το ερωτηματολόγιο της έρευνας και οι συνεντεύξεις .

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Εμφάνιση και ιστορική αναφορά του θεσμού του Δημάρχου στην Ελλάδα

Γενικά

Σκοπός του πρώτου μέρους δεν είναι η εκτεταμένη και λεπτομερής ιστορική αναφορά του θεσμού του δημάρχου αλλά η συνειδητοποίηση της αναγκαιότητάς του από την αρχαία Ελλάδα έως σήμερα κι η ανάδειξη της αφετηρίας του καθώς και της εξέλιξής του στα πλαίσια της ελληνικής ιστορίας.

1.1 Αρχαία Ελλάδα

Όπως είναι γνωστό, η Αρχαία Ελλάδα ήταν οργανωμένη σε πόλεις-κράτη, πρωτότυπες μορφές κρατών που εμφανίστηκαν τον 8ο αι. π.Χ. και συνέχισαν να υπάρχουν ως το τέλος της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας.

Κατά την κλασική εποχή (5ος και 4ος αιώνας π.Χ.), όταν οι πόλεις – κράτη βρίσκονταν στο απόγειό τους, στην Αθήνα, την πρώτη γνωστή δημοκρατία κι ίσως τη σημαντικότερη κι ισχυρότερη της αρχαιότητας, επικρατούσε αριστοκρατικό καθεστώς, μέσα στο οποίο υπήρχαν κοινωνικές ομάδες (η φρατρία, ο δήμος και οι φυλές) οι οποίες μέσω της άσκησης των καθηκόντων τους προασπίζονταν τον πολίτη και τα δικαιώματά του. Τα σημαντικότερα εκ των οποίων είναι: η ατομική ελευθερία, η απόκτηση γης κι ακίνητης περιουσίας, το δικαίωμα του «εκλέγειν και εκλέγεσθαι», η συμμετοχή σε εκδηλώσεις και άλλες παροχές που προέρχονταν από την πόλη.

Αυτές τις ομάδες ενίσχυσαν σημαντικά οι μεταρρυθμίσεις του Κλεισθένη¹, ο οποίος ως επικεφαλής του λαού, προχώρησε σε αυτές, με στόχο την αναδιοργάνωση του πολιτικού σώματος αφενός κι αφετέρου την νέα οργάνωση των εξουσιών.

Αφού χώρισε τη χώρα σε δήμους των τριάντα μερών, δέκα μέρη για τους δήμους της πόλης, δέκα μέρη για τους δήμους της παραλίας και δέκα μέρη για τους δήμους της ενδοχώρας, ονόμασε αυτά τα μέρη τριττύες, και όρισε δημάρχους².

---

1)ΤΟ ΒΗΜΑ/ΙΣΤΟΡΙΑ/ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ 08 ,ειδικό ένθετο,23/12/2003,σελ.Υ02 Ο Κλεισθένης καταγόταν από το γένος των Αλκμεωνιδών και ήταν γιος του Μεγακλέους, αρχηγού των Παραλίων, δηλαδή της μεσαιας τάξης.Μητέρα του Κλεισθένη ήταν η Αγαρίστη, θυγατέρα του επίσης Κλεισθένη, τυρράνου της Σικυώνος.

2) ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ,ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑ (XXI.4)«Διένειμε δε και την χώραν κατά δήμους τριάκοντα μέρη, δέκα μιν των περί το άστυ, δέκα δε της παραλίας, δέκα δε της μεσογείου, και ταύτας επονομάσας τριττύς, εκλήρωσε τρεις εις την φυλήν εκάστην, όπως εκάστη μετέχη πάντων των τόπων». Εκδ.ΕΣΤΙΑ

Οι μεταρρυθμίσεις του Κλεισθένη ενδυνάμωσαν τον πολιτικό ρόλο των κοινωνικών ομάδων. «Όλοι λοιπόν οι Αθηναίοι πολίτες εις την Εκκλησία του Δήμου του Κλεισθένη ήταν νομικώς και πολιτικώς ίσοι...»¹ αφού ο δήμος ως βραχίονας της κεντρικής εξουσίας διασφάλιζε την ισονομία , την ισηγορία και την ισοκρατία μεταξύ των πολιτών , η φρατρία εξασφάλιζε τη νομιμοποίηση ή όχι των παιδιών και η φυλή εξέλεγε αξιωματούχους για τη στελέχωση των αρχών της πόλης .

Στα χρόνια που ακολούθησαν , τις μεταρρυθμίσεις του Αλκμεωνίδα ολοκλήρωσαν κάποια συνταγματικά μέτρα . Συγκεκριμένα , οι μεταρρυθμίσεις του Εφιάλτη βασίστηκαν στις μεταρρυθμίσεις του Κλεισθένη και βοήθησαν σημαντικά στην εγκαθίδρυση κι εξέλιξη της αθηναϊκής δημοκρατίας . Επίσης , στην εποχή του Περικλή ο δήμος συνέχισε να αποτελεί το πολιτικό «κύτταρο» της δημοκρατίας , στον οποίο κάθε χρόνο αναδεικνυόταν με εκλογές ή με κλήρωση ο δήμαρχος. Το διάστημα αυτό λεγόταν δημαρχία .

Ο δήμαρχος συγκαλούσε τη συνέλευση του δήμου , εκτελούσε τις αποφάσεις της , διαχειριζόταν το δημόσιο ταμείο και κρατούσε τα ληξιαρχικά βιβλία . Το δικαστικό του δικαίωμα περιοριζόταν στην εκδίκαση μικρών κτηματικών διαφορών και την κρίση για την εγγραφή ή όχι των νέων πολιτών στο ληξιαρχείο .

Σύμφωνα με τους Ρωμαϊκούς νόμους , ο δήμαρχος ήταν ηγέτης του λαού (των πληβείων) και τον προστάτευε από τις αυθαιρεσίες των ευγενών και της συγκλήτου .

Το αξίωμα του δημάρχου στα τελευταία χρόνια της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας , καταλήφθηκε από διάφορους δημαγωγούς και εξυπηρέτησε κομματικά συμφέροντα και σκοπούς . Από την εποχή του Οκταβιανού Αυγούστου η δημαρχιακή εξουσία έγινε στήριγμα των διάφορων αυτοκρατόρων μ'όλο που διατηρήθηκε ο θεσμός της εκλογής των δημάρχων , σαν ένα απλό όργανο της συγκλήτου , μέχρι τα χρόνια του Μεγάλου Κωνσταντίνου .

---

1)Α.ΑΝΤΩΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ:Η συνεισφορά της πολιτικής μεταρρυθμίσεως του Κλεισθένη του Αθηναίου εις τον σχηματισμό του Κράτους ,εκδ. Σάκκουλα . Αθήνα-Κομοτινή 1979,σελ.110 .

1.2 ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Η Βυζαντινή Αυτοκρατορία στα πρώτα στάδιά της συνεχίζει την προκάτοχό της , Ρωμαϊκή . Η πνευματική , κοινωνική αλλά και πολιτειακή υποδομή είναι καθαρά ρωμαϊκή κληρονομιά . Η κοινωνική οργάνωση , οι διοικητικοί θεσμοί και κυρίως η αίσθηση της οικουμενικότητας , αποτελούν τα σημαντικότερα στοιχεία αυτής της κληρονομιάς , τα οποία θα αποτελέσουν τη βάση για τη διαμόρφωση μιας πολιτικής οντότητας που αργότερα θα ονομασθεί Βυζαντινή Αυτοκρατορία .

Τα ανώτατα αξιώματα του Βυζαντίου ήταν ο κοιαίστωρ , ο κόμης των λαγυρτιόνων κι ο πραιπόσιτος ¹ . Οι δήμοι αν και υπήρχαν , δεν αποτελούσαν πολιτειακά όργανα . Ήταν απλά δημοτικές οργανώσεις του λαού (της πρωτεύουσας και κάποιων μεγάλων πόλεων κυρίως) και ο καθένας είχε πολιτικό και στρατιωτικό τμήμα . Ήταν επίσης και ιπποδρομιακές φατρίες κι έπαιρναν το όνομά τους από το χρώμα της στολής του ηνιόχου που υποστήριζαν . Έτσι υπήρχαν οι Πράσινοι και οι Βένετοι(γαλάζιοι) . Είχαν μεγάλη δύναμη , φρόντιζαν για την οργάνωση και την διεξαγωγή των αρματοδρομιών , βοηθούσαν στην κατασκευή δημόσιων έργων και έπαιρναν μέρος στην αντιμετώπιση εχθρών όταν παρουσιαζόταν ανάγκη .

Οι επικεφαλές των δήμων των Βενετών και των Πρασίνων της Κωνσταντινούπολης , οι "δήμαρχοι" , διορίζονταν απευθείας από τον Αυτοκράτορα . Υπήρχαν κι ηγετικά στελέχη που εκπροσωπούσαν το δήμο και αποφάσιζαν κι ενεργούσαν σύμφωνα με την πολιτική , κοινωνική και θρησκευτική θέση του . Στο πέρασμα των χρόνων , οι δήμοι ισχυροποιήθηκαν πολιτικά , χάρη στα οργανικά μέλη τους και στην υποστήριξή τους από όλα τα στρώματα του πληθυσμού .

---

1) Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού (ΙΜΕ), δικτυακός τόπος, www.hellenichistory.gr
«Ο κοιαίστωρ θα μπορούσε να αντιστοιχιστεί με το σημερινό Υπουργό Δικαιοσύνης , ο κόμης των λαγυρτιόνων ή των θείων θησαυρών με τον Υπουργό Οικονομικών και Εθνικής Οικονομίας όπως και ο κόμης των θείων πριβάτων ενώ τέλος , ο πραιπόσιτος του ιερού κουβουκλίου είναι ένας θεσμός που μάλλον δεν μπορεί να αντιστοιχιστεί στη σημερινή προεδρευόμενη δημοκρατία , θα μπορούσε όμως να αντιστοιχιστεί με τον "αυλάρχη" των μοναρχικών καθεστώτων» .

Στο τέλος της Βυζαντινής περιόδου , η κεντρική εξουσία έχασε μεγάλο μέρος της δύναμής της και αναπτύχθηκαν περισσότερο οι επαρχίες και κατά συνέπεια , οι αποκεντρωμένοι διοικητικοί θεσμοί . Στην περίοδο αυτή , οι γαιοκτήμονες είχαν επιβάλλει τη δύναμη τους και επηρέαζαν έντονα την πολιτική , οικονομική και κοινωνική ζωή των κοινοτήτων .

1.3 ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ

Κατά την περίοδο αυτή , λόγω του μεγέθους του κράτους, παραχωρήθηκαν από τους Τούρκους διοικητικά προνόμια στους υπόδουλους Έλληνες , τα οποία καθιέρωναν μία μορφή τοπικής αυτοδιοίκησης , η οποία διευκόλυνε την άσκηση εξουσίας των Τούρκων τοπικών αρχόντων επί των ραγιαδών κι ιδιαίτερα όσον αφορούσε την είσπραξη των φόρων .

Ουσιαστικά , οι κοινότητες αποτελούσαν όργανα είσπραξης των φόρων , στα πλαίσια της ευρύτερης δημοσιονομικής πολιτικής . Επιπλέον , λειτουργούσαν επικουρικά στον κοινωνικό έλεγχο του υπόδουλου πληθυσμού .

Οι κοινοτικοί άρχοντες εκλέγονταν μεν , αλλά από τις ισχυρές τάξεις των προυχόντων του τόπου , κι ασκούσαν σημαντικές εξουσίες . Τα κριτήρια ανάδειξης τους ήταν ο πλούτος , η τοπική κοινωνική αναγνώριση , η ικανότητα , η τιμιότητα , η φρόνηση κι η ηλικία . Ο διορισμός τους επικυρωνόταν από την Πόλη με σχετικό διάταγμα .

Οι εκλεγμένοι άρχοντες , εκπροσωπούσαν την κοινότητα στο κράτος και αποτελούσαν την νομοθετική , εκτελεστική και δικαστική εξουσία του τόπου . Οι αποφάσεις που λαμβάνονταν σε τοπικό επίπεδο , εναρμονίζονταν με τα συμφέροντα και τις πολιτικές της τουρκικής εξουσίας .

Αυτό το διοικητικό σύστημα , εξυπηρετούσε επίσης , στον στρατιωτικό και κοινωνικό έλεγχο καθώς και στην είσπραξη των φόρων . Η κεντρική διοίκηση αποτελούνταν από το σουλτάνο , ο οποίος βρισκόταν στην κορυφή της πυραμίδας της εξουσίας και θεωρούνταν εκπρόσωπος του Θεού στη γη . Ακολουθούσε το αυτοκρατορικό διβάνι¹ και οι ουλεμάδες² .

Σε επίπεδο επαρχιακής διοίκησης , υπήρχαν τα σαντζάκια , που ήταν η πρώτη στρατιωτική και διοικητική μονάδα της διοίκησης σε αυτό το επίπεδο, τα οποία υπάγονταν στα εγιαλέτια , δηλαδή τις ευρύτερες περιφέρειες . Κάθε σαντζάκι διαιρούνταν σε καζάδες³ , κι όταν τα χωριά που εξαρτώνταν από αυτούς ήταν πολλά , χωρίζονταν σε ομάδες που ονομάζονταν ναχιγιέδες .

---

1) Διβάνι : Ανώτατο συμβουλευτικό κι εκτελεστικό σώμα .

2) Ουλεμάδες : Η δικαστική εξουσία , που αποτελούνταν από δασκάλους και τους ερμηνευτές του ιερού νόμου .

3) Καζάς : μικρή διοικητική και δικαστική περιφέρεια , αποτελούμενη από μ'ια πόλη και τα χωριά που εξαρτώνται από αυτήν .

Ο διοικητής του καζά ονομαζόταν σούμπασης ή βοεβόδας και ήταν διορισμένος . Τις περισσότερες φορές ήταν Τούρκος αλλά κάποιες φορές ήταν Έλληνας .Ο βοεβόδας διοριζόταν από την Πύλη ή τον πασά στον οποίο ανήκει ο καζάς .

Κατά τον ΙΘ΄ αιώνα , ο διοικητής του καζά ονομαζόταν και καΐμακάμης , η θητεία του οποίου διαρκούσε ένα έτος . Υπήρχε δυνατότητα παράτασης αυτού του χρόνου εφόσον είχε την εύνοια ισχυρών προστατών ή αν οι κάτοικοι του καζά που διοικούσε ήταν ικανοποιημένοι από αυτόν .

Κάθε καζάς διοικούνταν από τον Τούρκο που διοριζόταν από την Υψηλή Πύλη ή από τον διοικητή του σαντζακίου και από την κοινότητα , δηλαδή την διοίκηση των υπόδουλων Ελλήνων .Κάθε χωριό εξέλεγε τον κοινοτικό άρχοντα που θα το αντιπροσώπευε , τους γέροντες , δημογέροντες ή προεστούς (οι Τούρκοι τους αποκαλούσαν κοτσαμπάσηδες) .

Οι κοτσαμπάσηδες , αν και Έλληνες , ήταν προνομιούχοι (κοινωνικά , διοικητικά και οικονομικά) σε σχέση με τον λαό αφού είχαν συμβιβαστεί με την Οθωμανική εξουσία κι απέτρεπαν τους ξεσηκωμούς του λαού , προσπαθώντας να μεγαλώσουν την προσωπική τους περιουσία .

Προϋστάμενος των προεστών πολλών χωριών ήταν ο λογοθέτης , ο οποίος εκλεγόταν παρουσία του επισκόπου .Οι προεστοί , εκλέγονταν από τους προκρίτους της πρωτεύουσας και τους πρωτογέροντες των χωριών , βάσει καθαρά ταξικών κριτηρίων .Βασικά κριτήρια αποτελούσαν η καταγωγή από εύπορη οικογένεια , η υπακοή στους "άνωτέρους" και η προχωρημένη ηλικία .

Όσον αφορά τη δικαστική εξουσία , ο καζάς , ονομαζόταν καδηλίκι και διοικούνταν από τον καδή ¹ , ο οποίος είχε την έδρα του στην πρωτεύουσα κάθε καζά και διοριζόταν στην περιφέρεια της δικαιοδοσίας για 18 μήνες . Αναπληρωτής του και πολλές φορές διορισμένος από αυτόν στους ναχιγιέδες , λεγόταν ναίπης .

Οι Ουρούμ Χριστιγιάν , όπως ονομάζονταν οι Έλληνες από τους Τούρκους , ήταν υποχρεωμένοι να υπακούουν στους αντέτ¹ και στους αγίν²

---

1)Αντέτ : πολιτικοί νόμοι που επέβαλαν οι Τούρκοι στον υπόδουλο ελληνικό λαό

2)Αγίν (=θρησκεία) : θρησκευτικοί νόμοι που επέβαλαν οι Τούρκοι στον υπόδουλο ελληνικό λαό .

1.4 ΝΕΟΤΕΡΗ ΕΠΟΧΗ

Από την έναρξη του αγώνα για την ανεξαρτησία και την απελευθέρωση από τον τουρκικό ζυγό , άρχισε να εξασθενεί η ελευθερία κι η αυτονομία των τοπικών κοινοτήτων , αφού σκοπός της επανάστασης δεν ήταν η διατήρηση της τοπικής αυτονομίας αλλά η πολιτική ένωση του ελεύθερου κράτους .

Στις 2 Απριλίου του 1827 στην Γ' Έθνοσυνέλευση που πραγματοποιήθηκε στην Τροιζήνα , εξελέχθη Κυβερνήτης της Ελλάδας ο Ιωάννης Καποδίστριας (1 Φεβρουαρίου 1776 – 27 Σεπτεμβρίου 1831) . Με την υποστήριξη του ρωσικού κόμματος και βασιζόμενος στην ψυχολογία του λαού , ο οποίος ήταν εξαντλημένος από τις συγκρούσεις , ο Καποδίστριας επέβαλε καθεστώς δικτατορίας . Η εξωτερική πολιτική που εφάρμοσε ήταν άμεσα επηρεαζόμενη από το κόμμα κι η εσωτερική πολιτική που άσκησε ήταν ανεπιτυχής , αφού δεν κατάφερε να λύσει το βασικό πρόβλημα του λαού , που ήταν η διανομή των εθνικών γαιών . Η διακυβέρνηση του Καποδίστρια ωστόσο αποτελεί την πρώτη σοβαρή προσπάθεια διοργάνωσης του ελληνικού κράτους¹ .

Στις 13 Απριλίου , με το ψήφισμα Γ' αλλά και άλλα νομοθετήματα , η χώρα διαιρέθηκε σε δεκατρείς (13) Νομούς , εξήνταδύο (62) Επαρχίες , σε Πόλεις , Κωμοπόλεις και Χωριά . Κάθε τμήμα-Νομός διοικούνταν από τον Επίτροπο , ο οποίος ήταν αντιπρόσωπος της Κυβέρνησης , κάθε επαρχία από την επαρχιακή δημογεροντία και κάθε πόλη , κωμόπολη και χωριό , από την τοπική διοίκηση , δηλαδή την κοινοτική δημογεροντία .

Ουσιαστικά , αυτό το σύστημα προωθούσε περισσότερο την εποπτεία και τον έλεγχο της περιφέρειας από το κράτος παρά την τοπική αυτοδιοίκηση κι αυτονομία .

Στις 27 Δεκεμβρίου του 1833 , η Βαυαρική Αντιβασιλεία ψήφισε το νομοθέτημα «Περί συστάσεως των Δήμων» , σύμφωνα με το οποίο, το βασίλειο κατανεμήθηκε σε δέκα (10) νομαρχίες , που με τη σειρά τους διαιρέθηκαν σε σαράνταεπτά(47) επαρχίες , ενώ οι δήμοι αποτέλεσαν την πρώτη διοικητική βαθμίδα . Επικεφαλής βρισκόταν αντίστοιχα ο νομάρχης , ο έπαρχος και ο δήμαρχος , περιστοιχιζόμενοι από συμβούλια εκλεγμένα από το λαό .

1)Σπ. Φλογαίτης: Το Ελληνικό Διοικητικό σύστημα , Αθήνα – Κομοτηνή 1987 , σελ.167

Όρισε επίσης , πως κάθε χωριό που έχει περισσότερους από τριακόσιους (300) κατοίκους θα έχει την δυνατότητα να γίνει δήμος με τη δική του τοπική διοίκηση . Οι δήμοι κατηγοριοποιήθηκαν βάσει του μεγέθους τους ως εξής :

- δήμοι με πληθυσμό έως 2.000 κατοίκους
- δήμοι με πληθυσμό από 2.000 έως 10.000 κατοίκους και
- δήμοι με πληθυσμό από 10.000 κατοίκους και πάνω

Σύμφωνα με τον ίδιο νόμο , η σύσταση των δημοτικών αρχών οριζόταν ως εξής :

- για τους δήμους με πληθυσμό έως 2.000 κατοίκους , προβλεπόταν ένας (1) δήμαρχος , ένας (1) πάρεδρος κι εξαμελές δημοτικό συμβούλιο
- για τους δήμους με πληθυσμό από 2.000 έως 10.000 κατοίκους , προβλεπόταν ένας (1) δήμαρχος , δύο (2) έως τέσσερις (4) πάρεδροι και δωδεκαμελές δημοτικό συμβούλιο και
- για τους δήμους από 10.000 κατοίκους , προβλεπόταν ένας (1) δήμαρχος , τέσσερις (4) έως έξι (6) πάρεδροι και δεκαοχτομελές δημοτικό συμβούλιο .

Ο νόμος του 1833 , ίσχυσε για 80 χρόνια περίπου , με κάποιες μεταβολές που δεν αφορούσαν στη δομή της τοπικής αυτοδιοίκησης , παρά μόνο στον αριθμό των δήμων .

Αυτό το καθεστώς τοπικής αυτοδιοίκησης , καταργήθηκε από τον νόμο Δ.ΝΖ΄ «Περί συστάσεως δήμων και κοινοτήτων» , που εφαρμόστηκε από το 1914 και εισήγαγε τις κοινότητες , ως δεύτερο είδος των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού .

Το 1954 , ψηφίστηκε το Ν.Δ. 2888/1954 «περί κυρώσεως Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα» που κατοχύρωσε την αυτοτέλεια των δήμων και των κοινοτήτων και ταυτόχρονα παραχωρούσε εξουσία στον Δήμαρχο .

Ακολούθησε ο Νόμος 1065/1980(ΦΕΚ 168Α/24.7.80) ο οποίος προσδιόρισε εκ νέου τη σχέση κεντρικής διοίκησης-τοπικής αυτοδιοίκησης , ο νόμος 1270/1982 (ΦΕΚ 93/10-8-1982 τ.Α.), καθόρισε διάφορον του 1065/1980 . Το Π.Δ. 323/1989(ΦΕΚ Α΄146/1-6-1989) , κωδικοποίησε το Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα σε ενιαίο κείμενο νόμου .

Το 1994 δημοσιεύθηκε ο Ν.2218/1994(αρ.ΦΕΚ Τ.Α.90), με τίτλο « Ίδρυση Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης , τροποποίηση διατάξεων για την πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση και την περιφέρεια και άλλες διατάξεις»,ο οποίος ουσιαστικά εισαγάγει το δεύτερο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης.

Σήμερα είναι σε ισχύ ο Νόμος υπ' αριθμό 3463/2006 (ΦΕΚ Α 114/8.6.2006), «περί κυρώσεως του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων», ο οποίος τέθηκε σε ισχύ από την 1η Ιανουαρίου του 2007, εκτός από το κομμάτι που αφορούσε το εκλογικό σύστημα, το οποίο εφαρμόστηκε στις δημοτικές εκλογές που έγιναν τον Οκτώβριο του 2006.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΑΡΧΟΥ

Γενικά

Ο θεσμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και κατ'επέκταση ο θεσμός του Δημάρχου είναι αφενός διοικητικός και αφετέρου πολιτικός . Αφού στις αρμοδιότητες του Δημάρχου , σύμφωνα με τον ισχύον Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα (Ν. 3436/2006) μεταξύ των αρμοδιοτήτων του Δημάρχου συμπεριλαμβάνονται τόσο διοικητικές αρμοδιότητες , όπως έκδοση πιστοποιητικών , βεβαιώσεων κλπ. όσο και πολιτικές αφού ο Δήμαρχος μέσω του προγραμματισμού και των πολιτικών που εφαρμόζει , ως εκτελεστικό όργανο , καθορίζει την πορεία του Δήμου και την κοινωνική , οικονομική , πολιτιστική και πολιτισμική ανάπτυξη του τόπου .

Ως αιρετό όργανο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης , εκπροσωπεί το Νομικό Πρόσωπο του Δήμου και εκτελεί τις αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου .

Ο Δήμαρχος αποτελεί τον επικεφαλής των πρωτοβάθμιων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης ¹.

Σ' αυτό το κεφάλαιο θα ασχοληθούμε με τον διοικητικό ρόλο του Δημάρχου και θα αναλύσουμε τις αρμοδιότητες και τα καθήκοντά του , όπως αυτά ορίζονται από τον ισχύον Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα (Ν.3436/2006), με σκοπό την πληρέστερη κατανόησή του .

Επίσης , θα ασχοληθούμε με τον τρόπο ανάδειξης των τοπικών αρχών στα πλαίσια του ισχύοντος εκλογικού συστήματος και θα παρουσιάσουμε την έννοια της πολιτικής ηγεσίας του Δήμου , καθώς επίσης θα προσπαθήσουμε να σκιαγραφήσουμε τη φυσιογνωμία του Έλληνα Δημάρχου .

---

1) Βικιπαίδεια -ηλεκτρονική διεύθυνση : el.wikipedia.org

2.1 Αρμοδιότητες και καθήκοντα του Δημάρχου

Σύμφωνα με το άρθρο 86 του Ν.3436/2006 , οι αρμοδιότητες του Δημάρχου είναι οι εξής :

1 . Ο δήμαρχος προασπίζει τα τοπικά συμφέροντα και ασκεί τα καθήκοντά του με γνώμονα τη διασφάλιση της ενότητας της τοπικής κοινωνίας .Ειδικότερα , ο δήμαρχος :

- α) Εκπροσωπεί το Δήμο στα δικαστήρια και σε κάθε δημόσια αρχή .
  - β) Εκτελεί τις αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου και της δημορχιακής επιτροπής .
  - γ) Είναι προΐστάμενος των υπηρεσιών του Δήμου και τις διευθύνει .
  - δ) Είναι προΐστάμενος όλου του προσωπικού του Δήμου και εκδίδει τις πράξεις που προβλέπουν οι σχετικές διατάξεις για το διορισμό , τις κάθε είδους υπηρεσιακές μεταβολές και την άσκηση του πειθαρχικού ελέγχου .
  - ε) Συνυπογράφει τους βεβαιωτικούς καταλόγους και τα χρηματικά εντάλματα πληρωμής των δαπανών , οι οποίες έχουν εκκαθαριστεί από την αρμόδια υπηρεσία του Δήμου .
  - στ) Υπογράφει τις συμβάσεις που συνάπτει ο Δήμος .
  - ζ) Εκδίδει πιστοποιητικά προσωπικής και οικογενειακής κατάστασης των δημοτών .
  - η) Εκδίδει τη βεβαίωση μόνιμης κατοικίας . Η βεβαίωση αυτή χορηγείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 279 .
  - θ) Απαντά , εγγράφως ή προφορικώς , στα ερωτήματα που του υποβάλλουν τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου μέσα σε έναν (1) μήνα .
- 2 . Όταν δημιουργείται άμεσος και προφανής κίνδυνος ή απειλείται ζημία των δημοτικών συμφερόντων από την αναβολή , ο δήμαρχος μπορεί να λάβει μέτρα για θέματα που ανήκουν στην αρμοδιότητα της δημορχιακής επιτροπής . Στην περίπτωση αυτή οφείλει να υποβάλει προς έγκριση τη σχετική απόφασή του κατά την πρώτη συνεδρίαση της δημορχιακής επιτροπής .
- 3 . Σε περίπτωση που το δημοτικό συμβούλιο διαπιστώσει ότι τα συμφέροντα του δημάρχου συγκρούονται με τα συμφέροντα του Δήμου , τα καθήκοντα του δημάρχου ασκεί αντιδήμαρχος ή σύμβουλος του επιτυχόντος συνδυασμού που ορίζεται από το δημοτικό συμβούλιο .

Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής συνιστά πειθαρχικό αδίκημα .

4 . Ο δήμαρχος δεν ευθύνεται αστικά , ποινικά και πειθαρχικά για την εκτέλεση και μόνο των αποφάσεων του δημοτικού συμβουλίου και της δημαρχιακής επιτροπής , εφόσον δεν έχουν ακυρωθεί , ανακληθεί ή ανασταλεί .

5 . Ο δήμαρχος δεν θεωρείται υπόλογος κατά την έννοια του άρθρου 25 του π.δ. 774/1980 (ΦΕΚ 189 Α') , όπως ισχύει , και σε βάρος του επιτρέπεται καταλογισμός μόνο για δόλο ή βαριά αμέλεια .

6 . Οι ρυθμίσεις των παραγράφων 4 και 5 ισχύουν και για τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου , στα οποία έχει ανατεθεί η άσκηση αρμοδιοτήτων του δημάρχου .

Από τη διατύπωση του άρθρου αυτού συμπεραίνουμε ότι ο καθορισμός των αρμοδιοτήτων αυτών του Δημάρχου είναι αποκλειστικός .

Σύμφωνα με την παραγράφο 1 του παραπάνω άρθρου, ο Δήμαρχος προϊσταται των υπηρεσιών του Δήμου και τις διευθύνει (εδάφιο γ') . Επίσης προϊσταται όλου του προσωπικού (μόνιμων , τακτικών και συμβασιούχων υπαλλήλων) και είναι αρμόδιος για την άσκηση του πειθαρχικού ελέγχου . Όσον αφορά το διορισμό των υπαλλήλων , ο Δήμαρχος εκδίδει τις πράξεις που προβλέπονται από τις σχετικές διατάξεις ¹ .

Σχετικά με το εδάφιο ζ' της παραγράφου 1 του παραπάνω άρθρου , οφείλουμε να σημειώσουμε ότι σύμφωνα με την υπ' αριθμόν 276/1965 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας , οι δημοτικές αρχές μπορούν να εκδίδουν πιστοποιήσεις και βεβαιώσεις που αφορούν όχι μόνο στην προσωπική ή οικογενειακή κατάσταση των δημοτών τους , αλλά και στην επαγγελματική και περιουσιακή κατάστασή τους , εφόσον τα βεβαιούμενα προκύπτουν από στοιχεία και έγγραφα που υπάρχουν στα αρχεία τους .

Εκτός από τις αποκλειστικές αρμοδιότητες του άρθρου 86 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα που διατυπώθηκαν παραπάνω , ο Δήμαρχος ασκεί και άλλες αποφασιστικές αρμοδιότητες και βαρύνεται και με άλλα καθήκοντα που απορρέουν από την ιδιότητά του , ως αρχής του αυτοδιοικούμενου Δήμου .

Τα θέματα αυτά ενδεικτικώς είναι τα εξής :

- 1) Συμμετέχει , σύμφωνα με το άρθρο 11 Δ.Κ.Κ. (παρ.3) , στην Επιτροπή ορίων , η οποία καθορίζει τα όρια της περιφέρειας κάθε Δήμου ή Κοινότητας και συγκροτείται από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας .

---

1) βλ. Ν.1188/1981 «Περί κώδικος καταστάσεων του προσωπικού οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης»

- 2) Εκδίδει , σύμφωνα με το άρθρο 15 Δ.Κ.Κ. (παρ.7), τη βεβαίωση που αποδεικνύει τη διετία της μόνιμης κατοικίας που απαιτείται για τη μεταδημότευση (βεβαίωση που εκδίδεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 279).
- 3) Εκδίδει και δημοσιεύει , με τοιχοκόλληση , σε όλες τις συνοικίες της πόλεως , σε όλα τα χωριά και τους οικισμούς του Δήμου τρεις (3) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ψηφοφορία, πρόγραμμα που αναφέρει ακριβώς την ημέρα της ψηφοφορίας , τις ώρες που αρχίζει και τελειώνει , τον τόπο και το κατάστημα της ψηφοφορίας , τις έδρες για τις οποίες γίνεται η εκλογή και τους συνδυασμούς μαζί με τα ονόματα των υποψηφίων , που συγκροτούν κάθε συνδυασμό , όπως είναι γραμμένα στον πίνακα που έχει στείλει ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας(άρθρο 40 παρ.1 Δ.Κ.Κ.) .
- 4) Οφείλει , να εφοδιάσει κάθε εκλογικό τμήμα της περιφέρειάς του με ψηφοδέλτια , κατά είκοσι τοις εκατό (20%) , τουλάχιστον , περισσότερα από τους εκλογείς του τμήματος (άρθρο 43 παρ.2 Δ.Κ.Κ.) .
- 5) Ο Δήμαρχος που εκλέχθηκε , ορίζει τον ακριβή χρόνο (χρονολογία και ώρα) της ορκομωσίας των δημοτικών αρχών που γίνεται στο κατάστημα του Δήμου σε δημόσια συνεδρίαση και υπογράφει το πρακτικό που συντάσσεται για την ορκομωσία , το οποίο υπογράφεται και από όλους τους συμβούλους που ορκίστηκαν . Σε περίπτωση που δεν πραγματοποιηθεί η ορκομωσία , για λόγους αντικειμενικής αδυναμίας , ο Δήμαρχος καλεί τον επιτυχόντα προς ορκομωσία εντός πέντε (5) ημερών , αφότου του γνωστοποιήθηκε η άρση των λόγων (άρθρο 70 παρ. 2 και παρ. 3 Δ.Κ.Κ.) .
- 6) Σε περίπτωση που ο Δήμαρχος αποποιηθεί την εκλογή του , οφείλει να το δηλώσει με έγγραφό του στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας έως την παραμονή εγκαταστάσεως των δημοτικών και κοινοτικών αρχών (άρθρο 71 παρ.1 Δ.Κ.Κ.) .
Σε περίπτωση που ένας δημοτικός σύμβουλος ή σύμβουλος δημοτικού διαμερίσματος ή τοπικός σύμβουλος ή πρόεδρος αποποιηθεί την εκλογή του , κατά την παράγραφο 2 του παραπάνω άρθρου , οφείλει να το δηλώσει με έγγραφο στον οικείο Δήμαρχο ή Πρόεδρο Κοινότητας αντίστοιχα , έως την παραμονή εγκαταστάσεως των δημοτικών και κοινοτικών αρχών .
- 7) Σε περίπτωση παραίτησης των δημοτικών και κοινοτικών συμβούλων, των συμβούλων των δημοτικών διαμερισμάτων, των τοπικών συμβούλων και των παρέδρων , το σχετικό έγγραφο υποβάλλεται στον οικείο Δήμαρχο ή πρόεδρο Κοινότητας και γίνεται οριστική , αφότου ο Δήμαρχος ή ο πρόεδρος της Κοινότητας

την αποδεχτεί ή μετά την παρέλευση μηνός από την κατάθεση της σχετικής δήλωσης στο οικείο πρωτόκολλο . Αν ο Δήμαρχος ή ο πρόεδρος της Κοινότητας δεν την αποδέχεται , η παραίτηση γίνεται οριστική , αφότου υποβληθεί και πάλι με επίδοση , η οποία γίνεται με δικαστικό επιμελητή(άρθρο 72 παρ.2 Δ.Κ.Κ.) .

- 8) Σε περίπτωση που μείνουν κενές για οποιονδήποτε λόγο οι θέσεις των δημοτικών και κοινοτικών συμβούλων , των τοπικών συμβούλων ή των παρέδρων , ο Δήμαρχος οφείλει να καλέσει τους αναπληρωματικούς συμβούλους ή παρέδρους του ίδιου συνδυασμού, με τη σειρά εκλογής τους . Αυτοί οφείλουν να παρουσιαστούν για ορκομωσία μέσα σε πέντα (5) ημέρες αφότου τους επιδόθηκε η πρόσκληση , στην οποία παρίσταται ο Δήμαρχος ή ο πρόεδρος της Κοινότητας αντίστοιχα . Στην περίπτωση θέσης σε αργία μελών δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων , συμβουλίων δημοτικών διαμερισμάτων , τοπικών συμβουλίων και παρέδρων , εάν ο αριθμός των μελών που απομένουν είναι μικρότερος από τον αριθμό των μελών που απαιτείται για την απαρτία , ο Δήμαρχος ή ο πρόεδρος της Κοινότητας για το μέχρι λήξη της αργίας χρόνο , καλεί αναπληρωματικούς συμβούλους από τον συνδυασμό στον οποίο ανήκουν αυτοί που έχουν τεθεί σε αργία , με τη σειρά της εκλογής τους (άρθρο 73 παρ.1 Δ.Κ.Κ.) .
- 9) Χορηγεί , κατά το άρθρο 80 Δ.Κ.Κ. (παρ.2) , την άδεια που απαιτείται για την ίδρυση καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος , πριν τη χορήγηση της οποίας χορηγείται προέγκριση ίδρυσης , η οποία εκδίδεται ύστερα από απόφαση της δημορχιακής επιτροπής ή του κοινοτικού συμβουλίου , μετά από προέλεγχο του σχετικού αιτήματος του ενδιαφερομένου . Κατά την παράγραφο 6 του ίδιου άρθρου , ο Δήμαρχος είναι αρμόδιος για την προσωρινή αφαίρεση της άδειας λειτουργίας των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος καθώς και για την παροχή της εντολής προς σφράγιση αυτών , και οφείλει εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη συνδρομή των προϋποθέσεων να λάβει τη σχετική απόφαση . Επίσης , εντός της ίδιας προθεσμίας , παρέχει την εντολή για τη σφράγιση των καταστημάτων που λειτουργούν χωρίς άδεια .
- 10) Χορηγεί την άδεια που απαιτείται για την εγκατάσταση και λειτουργία θεάτρων , κινηματογράφων και ψυχαγωγικών παιδιών (λούνα-παρκ, πίστες αυτοκινιτιδίων , τσίρκο κλπ.) , με τη διαδικασία που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 80 του Δ.Κ.Κ. και εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις των οικείων διατάξεων που διέπουν αυτά (άρθρο 81 Δ.Κ.Κ.) .
- 11) Με απόφασή του , ορίζει , μεταξύ των συμβούλων της πλειοψηφίας , τους αντιδημάρχους και μπορεί με αιτιολογημένη απόφασή του να

αντικαθιστά , οποτεδήποτε , τον αντιδήμαρχο (άρθρο 87 παρ.2 Δ.Κ.Κ.) .

Κατά την παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου , ο Δήμαρχος , με απόφασή του , που δημοσιεύεται σε μία τουλάχιστον ημερήσια εφημερίδα και , αν δεν υπάρχει ημερήσια , σε μία εβδομαδιαία της πρωτεύουσας του νομού , μπορεί να μεταβιβάζει συγκεκριμένες αρμοδιότητές του σε αντιδημάρχους .

- 12) Ο Δήμαρχος μπορεί , με απόφασή του , να αναθέτει την υπογραφή , με εντολή του , εγγράφων και πιστοποιητικών , πλην χρηματικών ενταλμάτων , σε δημοτικό σύμβουλο ή στον πρόεδρο του συμβουλίου δημοτικού διαμερίσματος ή στον πρόεδρο του τοπικού συμβουλίου ή στον πάρεδρο ή στον γενικό γραμματέα του Δήμου ή σε προϊστάμενο δημοτικής υπηρεσίας ή σε άλλο μόνιμο υπάλληλο του Δήμου (άρθρο 88 Δ.Κ.Κ.) .
- 13) Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος , τα καθήκοντα του Δημάρχου ασκούνται από τον αντιδήμαρχο που ορίζει ο Δήμαρχος . Με την απόφαση ορισμού αντιδημάρχων ορίζεται ταυτόχρονα κι ο αντιδήμαρχος που αναπληρώνει το Δήμαρχο .
Αν ο αντιδήμαρχος που έχει οριστεί απουσιάζει ή κωλύεται , τα καθήκοντά του ασκεί άλλος αντιδήμαρχος που ορίζεται από το Δήμαρχο και , αν δεν υπάρχει , σύμβουλος του επιτυχόντος συνδυασμού που ορίζεται από το Δήμαρχο(άρθρο 89 παρ.1 Δ.Κ.Κ.) .
- 14) Ο Δήμαρχος είναι υποχρεωμένος να κατοικεί στο Δήμο , με εξαίρεση τους Δημάρχους και προέδρους Κοινοτήτων των Νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης , οι οποίοι μπορούν να κατοικούν σε οποιονδήποτε Δήμο ή Κοινότητα των αντίστοιχων νομών (άρθρο 91 παρ.1 Δ.Κ.Κ.) . Κατά την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι ο Δήμαρχος δεν επιτρέπεται να απουσιάζει περισσότερο από τριάντα (30) ημέρες συνολικά κάθε χρόνο , χωρίς άδεια του δημοτικού συμβουλίου. Η απουσία αυτή μπορεί να παρατείνεται για εξαιρετικούς λόγους, έως τρεις (3) μήνες , με άδεια του συμβουλίου.
- 15) Καλείται στις συνεδριάσεις των δημοτικών συμβουλίων , μετέχοντας χωρίς ψήφο , αλλιώς η συνεδρίαση είναι άκυρη . Έχει το δικαίωμα να εκφράζει τις απόψεις του , κατά προτεραιότητα και σε περίπτωση απουσίας του ή κωλύματος , αναπληρώνεται νομίμως (άρθρο 95 παρ.5 Δ.Κ.Κ.) .
- 16) Οφείλει να παρέχει τις πληροφορίες και τα συγκεκριμένα στοιχεία , χρήσιμα για την άσκηση των καθηκόντων του δημοτικού συμβουλίου ,που του ζητούνται από αυτό , εντός μηνός (άρθρο 100 παρ.3 Δ.Κ.Κ.) .
- 17) Συμμετέχει στη Δημαρχιακή Επιτροπή , διαφορετικά , ορίζει ως πρόεδρο έναν αντιδήμαρχο (άρθρο 103 παρ.1Δ.Κ.Κ.) .

- 18) Μεταβιβάζει με απόφασή του που δημοσιεύεται σε μία (1) τουλάχιστον ημερήσια ή εβδομαδιαία εφημερίδα, αρμοδιότητές του στους προέδρους των συμβουλίων των δημοτικών διαμερισμάτων (άρθρο 120 παρ.7^α Δ.Κ.Κ.).
- 19) Κατά το άρθρο 121 Δ.Κ.Κ. , ο πρόεδρος του συμβουλίου του δημοτικού διαμερίσματος , αφενός μεν εκπροσωπεί το συμβούλιο , αφετέρου δε ασκεί κάθε αρμοδιότητα που εκχωρείται από τον Δήμαρχο , μεταφέροντας και παρουσιάζοντας σ' αυτόν και στα άλλα αρμόδια όργανα του Δήμου τα προβλήματα του διαμερίσματος . Επίσης , συνεργάζεται με τον Δήμαρχο και τις αρμόδιες δημοτικές υπηρεσίες προκειμένου να προετοιμάσει κάθε θέμα που θα συζητηθεί στο συμβούλιο του διαμερίσματος .
- 20) Μπορεί να συγκαλέσει σε συνεδρίαση το συμβούλιο του δημοτικού διαμερίσματος για σοβαρά ή επείγοντα θέματα (άρθρο 122 παρ.1) .
- 21) Ορίζει τον υπάλληλο του δημοτικού διαμερίσματος που ασκεί τα καθήκοντα του γραμματέα του συμβουλίου (άρθρο 123 παρ.7 Δ.Κ.Κ.) .
- 22) Φροντίζει να τεθούν αμέσως υπόψη της Δημαρχιακής Επιτροπής οι αποφάσεις του συμβουλίου δημοτικού διαμερίσματος που του έχουν διαβιβαστεί (άρθρο 124 παρ.1 Δ.Κ.Κ.).
- 23) Οφείλει να ασκεί τα καθήκοντα οργάνου του κράτους ή άλλου δημόσιου φορέα , που επιβάλλονται ρητά με ειδικό νόμο. Αν αρνείται ή αμελεί , ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας μπορεί να αναθέσει την εκτέλεση των καθηκόντων αυτών σε δημόσιο υπάλληλο (άρθρο 137 παρ.1 Δ.Κ.Κ.) .
- 24) Οφείλει να αποζημιώνει το Δήμο για κάθε θετική ζημία , που προξένησαν εις βάρος της περιουσίας τους από δόλο ή βαριά αμέλεια . Δεν υπέχει ευθύνη αποζημίωσης έναντι τρίτων (άρθρο 141 παρ.1 Δ.Κ.Κ.) .
- 25) Εκδίδει ισόποσα χρηματικά εντάλματα σε βάρος των πιστώσεων του προϋπολογισμού για κάθε δαπάνη , μετά τον έλεγχο των δικαιολογητικών από την αρμόδια λογιστική υπηρεσία (άρθρο 173 παρ.2 Δ.Κ.Κ.).
- 26) Εκδίδει πρωτόκολλο σχετικό με τη διοικητική αποβολή που αποφαινεται το δημοτικό συμβούλιο , σχετικά με την ακίνητη περιουσία των Δήμων και την προστασία τους (άρθρο 178 παρ.4 Δ.Κ.Κ.).
- 27) Με απόφασή του ο Δήμαρχος , συγκροτεί την επιτροπή που καθορίζει το τίμημα των δημοτικών ακινήτων και ορίζει έναν πολιτικό μηχανικό ο οποίος προέρχεται από την τεχνική υπηρεσία του Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης, εφόσον υπάρχει ή αν δεν υπάρχει από την Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων

(Τ.Υ.Δ.Κ.) ή από άλλη δημόσια υπηρεσία (άρθρο 186 παρ.5 Δ.Κ.Κ.).

- 28) Συμμετέχει στη διοίκηση των δημοτικών ιδρυμάτων ή ορίζει άλλο αιρετό πρόσωπο ως πρόεδρο (άρθρο 227 παρ.1 Δ.Κ.Κ.).
- 29) Συμμετέχει στο διοικητικό συμβούλιο που διοικεί τα δημοτικά νομικά πρόσωπα (άρθρο 240 παρ.1 Δ.Κ.Κ.).
- 30) Για όλη τη διάρκεια της δημοτικής (ή κοινοτικής) περιόδου , τα δημοτικά (ή κοινοτικά) συμβούλια εκλέγουν ως αντιπροσώπους τους στο Διοικητικό συμβούλιο του συνδέσμου δήμων και κοινοτήτων , μέλη τους ή τον Δήμαρχο .Επίσης , ο αντιπρόσωπος του Συνδέσμου , συγκαλεί με πρόσκληση το Διοικητικό συμβούλιο στην έδρα του Συνδέσμου μέσα σε δέκα (10) μέρες από την εκλογή των αντιπροσώπων . Σε περίπτωση που υπάρχουν περισσότεροι αντιπρόσωποι του Δήμου της έδρας του Συνδέσμου , το διοικητικό συμβούλιο συγκαλείται με πρόσκληση του Δημάρχου (άρθρο 246 παρ.6 και παρ.7 Δ.Κ.Κ.).
- 31) Με απόφασή του , κατά το άρθρο 258 Δ.Κ.Κ.(παρ.2) , διενεργείται η απόσπαση του προσωπικού των κοινωφελών επιχειρήσεων , κατόπιν σχετικού αιτήματος του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης . Εγκρίνει επίσης , την απόσπαση υπαλλήλων από μια κοινωφελή επιχείρηση προς άλλη κοινωφελή επιχείρηση του ίδιου Ο.Τ.Α. , καθώς και προς δημοτική ανώνυμη εταιρεία του άρθρου 266 .
- 32) Βεβαιώνει , με τη χορήγηση της σχετικής βεβαίωσης, την ιδιότητα μόνιμου κατοίκου , όπου αυτή απαιτείται , εφόσον προκύπτει πραγματική εγκατάσταση στο Δήμο που αποδεικνύεται με την υποβολή από τον ενδιαφερόμενο απόδειξη λογαριασμού Δ.Ε.Κ.Ο. ή αντιγράφου εκκαθαριστικού της οικείας Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας (Δ.Ο.Υ.) .Εάν , αιτιολογημένα , η ιδιότητα του μόνιμου κατοίκου δεν μπορεί να αποδειχθεί από τα παραπάνω δικαιολογητικά αποδεικνύεται από τον ενδιαφερόμενο με κάθε άλλο πρόσφορο αποδεικτικό μέσο . Σε κάθε περίπτωση ο Δήμαρχος δύναται να αρνηθεί τη χορήγηση της βεβαίωσης με παράθεση ειδικής αιτιολογίας (άρθρο 279 Δ.Κ.Κ.).

Ανάμεσα στις αρμοδιότητες του Δημάρχου , διακρίνουμε και κάποιες που θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν κρατικές , αφού ενισχύουν το ρόλο του Δημάρχου ως κρατικό όργανο .

Συγκεκριμένα , σύμφωνα με το άρθρο 86 (εδάφιο ζ΄)του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα , ο Δήμαρχος , εκδίδει πιστοποιητικά προσωπικής και οικογενειακής κατάστασης των δημοτών , και του ανατίθενται , βάσει του ίδιου άρθρου κι άλλα κρατικά καθήκοντα .

Η ανάθεση τέτοιων καθηκόντων ενισχύεται από το άρθρο 137 Δ.Κ.Κ. , σύμφωνα με το οποίο , ο Δήμαρχος οφείλει να ασκεί τα καθήκοντα οργάνου του κράτους ή άλλου δημόσιου φορέα , που επιβάλλονται ρητά με ειδικό νόμο . Αν αρνείται ή αμελλεί , ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας μπορεί να αναθέσει την εκτέλεση των καθηκόντων αυτών σε δημόσιο υπάλληλο .

Οι δαπάνες του Δήμου που δημιουργούνται από την εκτέλεση των καθηκόντων αυτών , επιβαρύνουν το κράτος ή τον οικείο δημόσιο φορέα.

Άλλα κρατικά καθήκοντα που ανατίθενται στον Δήμαρχο είναι :

α) Καθήκοντα ληξιαρχου που σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 2 του Ν.344/1975 «Περί ληξιαρχικών πράξεων» .

β) Τα καθήκοντα των διατάξεων του άρθρου 11(παρ.4) του Ν.1763/1988 «Περί στρατολογίας» (ΦΕΚ 57 τ. Α΄/1988)και του άρθρου 17του Ν. Δ/τος 2119/1993 «Περί Μητρώων αρρένων» (ΦΕΚ 231/1993) , καθήκοντα στρατολόγου .

Αφενός , η ανάθεση τέτοιων καθηκόντων είναι δικαιολογημένη , αφού ο Δήμος δεν αποτελεί μόνο Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου αλλά αποτελεί και την ελάχιστη διοικητική περιφέρεια του κράτους . Στα πλαίσια αυτού του ρόλου η ανάθεση αυτών των καθηκόντων είναι λογική.

Από την ενδεικτική αυτή απαρίθμηση των αρμοδιοτήτων και καθηκόντων του , μπορούμε να αναλογιστούμε το μέγεθος , τη σημασία και το βάρος του έργου που καλείται να επιτελέσει ο Δήμαρχος .Είναι φανερό πως δεν του αντιστοιχεί ο ρόλος απλά του διεκπεραιωτή των τοπικών - δημοτικών υποθέσεων μέσα από τη σχετική νομοθεσία αλλά του αντιστοιχεί , μέσα σε πνεύμα εμπιστοσύνης , ο ρόλος του τοπικού άρχοντα , της κεφαλής του Δήμου τον οποίο εκπροσωπεί .

Αφετέρου , ο Δήμος δεν εξαρτάται υπηρεσιακά από το κράτος , ούτε υπάρχει ιεραρχική σχέση μεταξύ Δήμου και πολιτείας , συνεπώς , ο Δήμαρχος δεν είναι δημοτικός ή δημόσιος υπάλληλος , αλλά είναι ο εκλεγμένος άρχοντας , που η εξουσία του πηγάζει από το λαό και οφείλει να ασκεί τα καθήκοντά του με βασικό γνώμονα την προάσπιση των τοπικών συμφερόντων .

2.2 Χορήγηση ειδικής άδειας και έξοδα παραστάσεως

Στα αιρετά όργανα , για την άσκηση των καθηκόντων τους , χορηγείται ειδική άδεια¹ .

Ειδικότερα , παραθέτουμε τα εξής :

Στους Δημάρχους όλων των Δήμων , στους προέδρους των Κοινοτήτων άνω των δύο χιλιάδων (2.000) κατοίκων , στους αντιδημάρχους και προέδρους δημοτικών συμβουλίων Δήμων που είναι πρωτεύουσες νομών ή έχουν πληθυσμό άνω των πενήντα χιλιάδων (50.000) κατοίκων , στους προέδρους δημοτικών διαμερισμάτων , καθώς και στους Προέδρους Συνδέσμων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης , τα μέλη των οποίων είναι άνω των διακοσίων χιλιάδων (200.000) κατοίκων , που είναι δημόσιοι υπάλληλοι , περιλαμβανομένων και όσων υπηρετούν στα σώματα ασφαλείας ή είναι υπάλληλοι φορέων του δημοσίου τομέα , όπως αυτός έχει οριοθετηθεί κατά την ανακήρυξη των υποψηφίων , χορηγείται από την υπηρεσία της οργανικής τους θέσης ειδική άδεια για όλο το διάστημα που ασκούν τα καθήκοντά τους . Οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται και για τους Δημάρχους που είναι αναπληρωτές καθηγητές μέσης εκπαίδευσης .

Στους προέδρους Κοινοτήτων κάτω των δύο χιλιάδων (2.000) κατοίκων , που είναι δημόσιοι υπάλληλοι , περιλαμβανομένων και όσων υπηρετούν στα σώματα ασφαλείας , ή είναι υπάλληλοι φορέων του δημοσίου τομέα , όπως αυτός έχει οριοθετηθεί κατά την ανακήρυξη των υποψηφίων , χορηγείται από την υπηρεσία της οργανικής τους θέσης ειδική άδεια εξήντα(60) εργάσιμων ημερών κατ'έτος , επιπλέον της κανονικής . Η ειδική άδεια του προηγούμενου εδαφίου χορηγείται και στα μέλη του Δ.Σ. της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε..

Στους αντιδημάρχους και προέδρους δημοτικών συμβουλίων Δήμων που έχουν πληθυσμό κάτω των πενήντα χιλιάδων(50.000) κατοίκων και είναι δημόσιοι υπάλληλοι , περιλαμβανομένων και όσων υπηρετούν στα σώματα ασφαλείας , ή είναι υπάλληλοι φορέων του δημοσίου τομέα , όπως αυτός έχει οριοθετηθεί κατά την ανακήρυξη των υποψηφίων , χορηγείται από την υπηρεσία της οργανικής τους θέσης ειδική άδεια εξήντα(60) εργάσιμων ημερών .

Στους προέδρους και τα μέλη Διοικητικών Συμβουλίων των Τοπικών Ενώσεων Δήμων και Κοινοτήτων καθώς και στους προέδρους των Συνδέσμων Δήμων και Κοινοτήτων , εφόσον έχουν τις ιδιότητες της παραγράφου 1 και πρόσθετη προϋπόθεση ότι δεν είναι Δήμαρχοι , αντιδήμαρχοι ή πρόεδροι Κοινοτήτων , χορηγείται ειδική άδεια μέχρι τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες, κατ'έτος , επιπλέον της κανονικής τους άδειας .

---

1) Βλέπε άρθρο 139 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (ν.3463/2006)

Η ειδική άδεια των προηγούμενων παραγράφων χορηγείται υποχρεωτικά από την υπηρεσία , ανεξαρτήτως υποβολής σχετικής αίτησης . Το χρονικό διάστημα χρήσης της θεωρείται χρόνος πραγματικής υπηρεσίας για όλα τα υπαλληλικά , εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα που απορρέουν . Η ειδική άδεια των εξήντα (60) ή τριάντα (30) ημερών , αντιστοίχως , μπορεί να χορηγείται και τμηματικά σε εργάσιμες ημέρες και ώρες .

Εάν στο πρόσωπο του δικαιούχου της ειδικής άδειας συντρέχουν περισσότερα από ένα αξιώματα στην Τοπική Αυτοδιοίκηση , η ειδική άδεια παρέχεται κατ'επιλογή του , για ένα μόνο εξ'αυτών .

Οι ρυθμίσεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται και για όσους είναι μέλη Δ.Ε.Π. Πανεπιστημίων και Ε.Π. Τ.Ε.Ι. περιλαμβανομένου και του ειδικού διδακτικού και επιστημονικού προσωπικού . Για τα μέλη αυτά η χορήγηση των ειδικών αδειών προϋποθέτει υποβολή σχετικής αίτησης .

Δημόσιοι υπάλληλοι και υπάλληλοι των φορέων του Δημοσίου, όπως αυτός είναι οριοθετημένος κατά τον χρόνο ανακήρυξης των υποψηφίων , με οποιαδήποτε σχέση και αν υπηρετούν , εκλεγόμενοι Δήμαρχοι , πρόεδροι Κοινοτήτων δημοτικοί και κοινοτικοί σύμβουλοι , καθώς και σύμβουλοι δημοτικών και τοπικών διαμερισμάτων , διαρκούσης της θητείας τους , δεν μετατίθενται ούτε αποσπώνται εκτός των διοικητικών ορίων του Δήμου ή της Κοινότητας στην οποία έχουν εκλεγεί .Οι υπάλληλοι αυτοί , εφόσον υπηρετούν στα διοικητικά όρια άλλου Δήμου ή Κοινότητας , μετά από αίτησή τους , μετατίθενται ή αποσπώνται εκεί όπου έχουν εκλεγεί. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει αντίστοιχη υπηρεσία ή θέση , μετατίθενται ή αποσπώνται στην πλησιέστερη υπηρεσία προς τον Δήμο ή την Κοινότητα όπου εξελέγησαν . Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών , Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης , οι ρυθμίσεις των προηγούμενων εδαφίων μπορεί να επεκτείνονται και σε κλάδους γιατρών του Εθνικού Συστήματος Υγείας .

Επίσης , σύμφωνα με το άρθρο 31 του Δ.Κ.Κ. , ο Δήμαρχος μπορεί να ασκεί την επαγγελματική του δραστηριότητα , εφόσον δεν παρακωλύεται η πλήρης εκτέλεση των δημαρχιακών του καθηκόντων .

Έτσι , τα αιρετά όργανα έχουν το δικαίωμα και την υποχρέωση να εκτελούν την αποστολή τους , έχοντας τον ανάλογο χρόνο στη διάθεσή τους , τις υπηρεσίες και τα μέσα υποστήριξης καθώς και τους αντίστοιχους οικονομικούς πόρους , ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν στη λαϊκή εντολή .

Εκτός από τη χορήγηση αδειών για την άσκηση των καθηκόντων του Δημάρχου , ο Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας , προβλέπει και την καταβολή **εξόδων παράστασης** , σύμφωνα με το άρθρο 136 Δ.Κ.Κ..

Συγκεκριμένα παραθέτουμε τα εξής :

Οι δήμαρχοι και οι πρόεδροι Κοινοτήτων , μέχρι την έκδοση του προεδρικού διατάγματος του άρθρου 135 (εδάφιο δ') , καθώς και οι αντιδήμαρχοι , οι πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων και οι αντιπρόεδροι Κοινοτήτων δικαιούνται εξόδων παράστασης , τα οποία καταβάλλονται από τον Δήμο ή την Κοινότητα .

Τα έξοδα παράστασης καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών , Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών , ανάλογα με τα τακτικά έσοδα , που πραγματοποιούν οι αντίστοιχοι Δήμοι και Κοινότητες . Η απόφαση του Υπουργού , η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως εκδίδεται τρεις (3) μήνες πριν από την έναρξη κάθε οικονομικού έτους , ύστερα από γνώμη του διοικητικού συμβουλίου της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων (Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.) . Εάν η γνώμη της δεν παρασχεθεί εντός ενός (1) μηνός , αφότου ζητήθηκε , η ανωτέρω απόφαση εκδίδεται και χωρίς αυτή . Αν δεν εκδοθεί απόφαση μέσα στην προθεσμία αυτή , ισχύει η απόφαση του προηγούμενου έτους .

Για τους Δήμους , που η έδρα τους είναι έδρα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης ή Νομαρχιακού Διαμερίσματος και για τους Δήμους με πληθυσμό μεγαλύτερο από δέκα χιλιάδες (10.000) κατοίκους , μπορεί ο Δήμαρχος να λαμβάνει έξοδα παράστασης αυξημένα έως είκοσι τοις εκατό (20%) , εφόσον διαπιστώνεται η κανονική βεβαίωση των εσόδων .

Αντιδήμαρχοι Δήμων με πληθυσμό μέχρι δέκα χιλιάδες (10.000) κατοίκους λαμβάνουν το σαράντα τοις εκατό (40%) των συνολικών εξόδων παράστασης του οικείου Δημάρχου και με πληθυσμό άνω των δέκα χιλιάδων (10.000) το πενήντα τοις εκατό (50%). Αντιπρόεδροι Κοινοτήτων με πληθυσμό άνω των δύο χιλιάδων (2.000) κατοίκων λαμβάνουν το σαράντα τοις εκατό (40%) των εξόδων παράστασης του οικείου προέδρου .

Πρόεδροι συμβουλίων Δήμων με πληθυσμό μέχρι δέκα χιλιάδες (10.000) κατοίκους λαμβάνουν το τριάντα τοις εκατό (30%) των συνολικών εξόδων παράστασης του οικείου Δημάρχου , με πληθυσμό άνω των δέκα χιλιάδων (10.000) και μέχρι εκατό χιλιάδες (100.000) το σαράντα τοις εκατό (40%) και με πληθυσμό άνω των εκατό χιλιάδων (100.000) κατοίκων το πενήντα τοις εκατό (50%) .

Αν οι Δήμαρχοι , πρόεδροι Κοινοτήτων , αντιδήμαρχοι και πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων έχουν τεθεί σε αργία , τα έξοδα παράστασής τους λαμβάνουν οι αναπληρωτές τους . Αν ο αναπληρωτής είναι αντιδήμαρχος ή αντιπρόεδρος Κοινότητας λαμβάνει έξοδα παράστασης από ένα μόνο αξίωμα .

Δήμαρχοι και πρόεδροι Κοινοτήτων , που απουσιάζουν σύμφωνα με τα άρθρα 91 παρ.2 και 106 παρ.7 λαμβάνουν το ήμισυ των εξόδων παράστασης. Το υπόλοιπο ήμισυ καταβάλλεται στον αντίστοιχο αναπληρωτή . Αν απουσιάζει αντιδήμαρχος ή αντιπρόεδρος Κοινότητας για το ίδιο χρονικό διάστημα , λαμβάνει το ήμισυ των εξόδων παράστασης που δικαιούνται .

Οι Δήμαρχοι , οι αντιδήμαρχοι , οι πρόεδροι και αντιπρόεδροι Κοινοτήτων , καθώς και οι πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων και οι σύμβουλοι που έχουν περισσότερα από ένα αξιώματα στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, υποχρεούνται να εισπράττουν όλα τα έξοδα παράστασης μόνο από ένα αξίωμα και το ήμισυ (1/2) των εξόδων παράστασης από ένα ακόμη αξίωμα . Οι ανωτέρω επιλέγουν τα έξοδα παράστασης που λαμβάνουν από κάθε αξίωμα με ταυτόσημη υπεύθυνη δήλωση που υποβάλλεται και στους δύο φορείς .

Τα αιρετά όργανα Δήμων και Κοινοτήτων , στα οποία χορηγείται ειδική άδεια , σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 139 , για όλο το διάστημα της θητείας τους , υποχρεούνται να επιλέξουν είτε τις αποδοχές της οργανικής τους θέσης είτε τα έξοδα παράστασης που δικαιούνται .

Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών , Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης , Οικονομίας και Οικονομικών και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας καθορίζεται , σε περίπτωση επιλογής των εξόδων παράστασης , η διαδικασία καταβολής των εισφορών , επί των αποδοχών της οργανικής θέσης , στους οικείους ασφαλιστικούς οργανισμούς , καθώς και ο φορέας που υπέχει την αντίστοιχη υποχρέωση.

Πέρα από τα έξοδα παράστασης , στους αιρετούς καταβάλλονται δαπάνες μετακίνησης , αποζημιώσεις και λοιπά έξοδα , σύμφωνα με το άρθρο 140 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα .

Ειδικότερα :

Σε όσους μετακινούνται για εκτέλεση υπηρεσίας καταβάλλονται , ύστερα από απόφαση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου , οι δαπάνες μετακίνησης που προβλέπονται για τις μετακινήσεις των υπαλλήλων Δήμων και Κοινοτήτων .

Τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου , ανεξαρτήτως εάν έχουν και την ιδιότητα του αντιδημάρχου , τα οποία μετέχουν στις συνεδριάσεις του και τα μέλη της δημορχιακής επιτροπής , εκτός από τον Δήμαρχο , δικαιούνται αποζημίωση για κάθε συνεδρίαση και μέχρι τρεις(3) το πολύ συνεδριάσεις το μήνα .

Η αποζημίωση για τη συμμετοχή στις συνεδριάσεις αυτές είναι για τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου ίση με το ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) και για τα μέλη της δημορχιακής επιτροπής , εκτός από τον Δήμαρχο , ένα τοις εκατό (1%) επί των μηνιαίων εξόδων παράστασης του

Δημάρχου , όπως αυτά διαμορφώνονται , σύμφωνα με την παρ.2 του άρθρου 136 .

Η κηδεία Δημάρχων και προέδρων Κοινοτήτων και όσων κατείχαν τα αντίστοιχα αξιώματα , καθώς και των εν ενεργεία δημοτικών και κοινοτικών συμβούλων μπορεί να γίνεται με δαπάνη του οικείου Δήμου ή Κοινότητας . Το ανώτατο όριο της δαπάνης αυτής καθορίζεται με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου στην αρχή κάθε έτους και εγγράφεται στον αντίστοιχο προϋπολογισμό .

Οφείλουμε να τονίσουμε πως τα έξοδα παράστασης δεν αποτελούν σε καμία περίπτωση μισθό ή αμοιβή , δεδομένου ότι το αξίωμα δεν ασκείται ως επαγγελματική απασχόληση . Σύμφωνα με το άρθρο 158 Δ.Κ.Κ. , τα έξοδα παράστασης χαρακτηρίζονται υποχρεωτική δαπάνη , γεγονός που αποδεικνύει το δημόσιο χαρακτήρα των δαπανών αυτών .

Επίσης , από τη διατύπωση των παραπάνω διατάξεων , παρατηρούμε πως για πρώτη φορά , βάσει του νέου Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν.3463/2006 , άρθρο 135), που προβλέπεται οικονομικό αντάλλαγμα για την άσκηση των καθηκόντων του Δημάρχου και του Προέδρου Κοινότητας .Ενώ μέχρι το 2006 , μέχρι και την εφαρμογή του προηγούμενου Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων , τα παραπάνω αξιώματα θεωρούνταν τιμητικά και άμισθα .

Τα έξοδα παράστασης αποτελούν αυτό το αντάλλαγμα και είναι μάλιστα ανάλογο (σύμφωνα με το εδάφιο β του ίδιου άρθρου) των παρεχόμενων υπηρεσιών . Καθορίζεται επίσης , σύμφωνα με το εδάφιο δ του παραπάνω άρθρου , με την έκδοση Προεδρικού Διατάγματος , οικονομική αποζημίωση των Δημάρχων και Προέδρων Κοινοτήτων .

Τα κριτήρια που καθορίζουν το ύψος αυτής της αποζημίωσης είναι τα τακτικά έσοδά του και ο πληθυσμός του .

2.3 Εποπτεία

Η διοικητική εποπτεία είναι ο έλεγχος που ασκεί το κράτος στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης , είναι η έννομη σχέση που τους συνδέει με το κράτος και διέπεται από τον νόμο . Η εποπτεία αφορά στον έλεγχο των πράξεων των αιρετών οργάνων , των Δήμων και Κοινοτήτων , και πολλές φορές στη διαχείριση των οικονομικών πόρων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης .

Το Σύνταγμα καθιερώνει τη διοικητική εποπτεία των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης , κατοχυρώνοντας ότι δεν πρέπει να εμποδίζεται η πρωτοβουλία και η ελεύθερη δράση τους ¹ .

Η εποπτεία αφορά μόνο τον έλεγχο νομιμότητας και συνίσταται στην ακύρωση των πράξεων των δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων , των δημορχιακών επιτροπών , των Δημάρχων και των προέδρων Κοινοτήτων . Οι πράξεις αυτές είναι εκτελεστές μόνο αφού εκδοθούν από τα όργανα των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης .

Η διοικητική εποπτεία ασκείται επί των πράξεών τους κι επί των προσώπων που αποτελούν τα όργανά τους . Η εποπτεία που αφορά τις πράξεις αυτές ασκείται από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας και την ειδική επιτροπή εποπτείας ενώ η εποπτεία που αφορά τα πρόσωπα ασκείται μόνο από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας , εκτός από την περίπτωση της παύσης των κοινοτικών ή δημοτικών αρχόντων , που ασκείται από τον Υπουργό Εσωτερικών , Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης .

Έλεγχος σκοπιμότητας επί των πράξεων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεν επιτρέπεται. Καταργήθηκε νομοθετικά το 1994 .

Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας ασκεί εποπτεία στους Δήμους και στις Κοινότητες , που συνίσταται αποκλειστικώς σε έλεγχο νομιμότητας .

Οι αποφάσεις των δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων , της δημορχιακής επιτροπής και των οργάνων διοίκησης των ιδρυμάτων , των δημοτικών και κοινοτικών προσώπων Δημοσίου Δικαίου και των συνδέσμων , οι οποίες αφορούν :

- α) ρυθμίσεις κανονιστικού περιεχομένου
- β) ανάθεση έργων, υπηρεσιών, μελετών και προμηθειών
- γ) αγορά και εκποίηση ακινήτων

---

1) Βλέπε άρθρο 102 ,παράγραφο 4 , του Συντάγματος .

- δ) κήρυξη αναγκαστικών απαλλοτριώσεων
- ε) επιβολή φόρων, τελών, δικαιωμάτων
- στ) τη σύναψη κάθε μορφής συμβάσεων, περιλαμβανομένων και των προγραμματικών
- ζ) τη σύναψη συμβάσεων, κατά τις διατάξεις των άρθρων 222 και 223 (συμβάσεις διαδημοτικής συνεργασίας, συμβάσεις συνεργασίας των φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης)
- η) τη σύναψη δανείων και
- θ) τη διενέργεια τοπικού δημοψηφίσματος.

Οι παραπάνω αποφάσεις , μαζί με αντίγραφο του αποδεικτικού δημοσίευσης και με όλα τα έγγραφα που είναι απαραίτητα για τη νόμιμη έκδοσή τους , αποστέλλονται στο Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από τη συνεδρίαση. Η δεκαήμερη προθεσμία είναι ενδεικτική. Η σημαντική όμως καθυστέρηση ή η παράλειψη αποστολής των αποφάσεων στο Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας, μπορεί να επισύρει κατά του δημάρχου ή του προέδρου της κοινότητας του ιδρύματος, του δημοτικού και κοινοτικού νομικού προσώπου και του συνδέσμου, πειθαρχικές κυρώσεις.

Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας ελέγχει τη νομιμότητά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την περιέλευσή τους και εκδίδει σχετική πράξη. Σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι η απόφαση είναι παράνομη την ακυρώνει.

Ο Γενικός Γραμματέας μπορεί, επίσης αυτεπάγγελα, να ακυρώσει οποιαδήποτε απόφαση των συλλογικών ή μονομελών οργάνων των Δήμων, των Κοινοτήτων, των τοπικών διαμερισμάτων, των νομικών τους προσώπων δημοσίου δικαίου και των Συνδέσμων, μέσα σε προθεσμία ενός (1) μηνός αφότου η απόφαση έχει δημοσιευθεί ή εκδοθεί.

Επίσης, ελέγχει τη νομιμότητα των αποφάσεων των παραπάνω συλλογικών οργάνων των δήμων και των κοινοτήτων, μετά από προσφυγή οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον, η οποία ασκείται μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από τη δημοσίευση της απόφασης ή από την κοινοποίησή της ή αφότου έλαβε γνώση αυτής. Η προσφυγή μπορεί να στρέφεται κατά πράξεως ή κατά παραλείψεως οφειλόμενης ενέργειας των ανωτέρω οργάνων.

Με τα άρθρα 151 έως 153 του Δ.Κ.Κ .θεσμοθετείται το δεύτερο επίπεδο διοικητικής κρίσης για αποφάσεις που έχουν ληφθεί από το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας. Στη σύνθεση της επιτροπής απουσιάζει εκπρόσωπος της

Διοίκησης, ώστε να μην υπάρχει υπόνοια για επηρεασμό της κρίσης των μελών της.

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Ο δημοσιονομικός έλεγχος ασκείται επί των οργάνων της διαχείρισης των οικονομικών πόρων . Ασκείται με εποπτεία και έλεγχο . Σπουδαίο ρόλο στον έλεγχο των δαπανών των Ο.Τ.Α. διαδραματίζει το Ελεγκτικό Συνέδριο . Από την 01.07.2005 στους Ο.Τ.Α. με πληθυσμό μεγαλύτερο των 5.000 κατοίκων εφαρμόζεται ο προληπτικός έλεγχος των δαπανών τους. Αυτός ο έλεγχος ενεργείται υπό των παρέδρων του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το Ελεγκτικό Συνέδριο με το κύρος και την σοβαρότητά του συνιστά το σημαντικότερο συντελεστή του Δημοσιονομικού Ελέγχου των δαπανών των Δήμων και Κοινοτήτων. Το Ελεγκτικό Συνέδριο ελέγχει τους Ο.Τ.Α.:

- Ως όργανο διοικητικό και
- Ως όργανο δικαστικό (δικαστήριο), εφόσον ο σχετικός έλεγχος οδηγήσει στη δημιουργία δημοσιονομικής διαφοράς.

Κατά το άρθρο 98 παράγραφος 1 εδάφιο α, του Συντάγματος στην αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου ανήκουν ο έλεγχος των δαπανών του κράτους, αλλά και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλων νομικών προσώπων, που υπάγονται με ειδική διάταξη νόμου στο καθεστώς αυτό.

Με το ν. 3202/2003, θεσμοθετήθηκε ο προληπτικός έλεγχος των δαπανών των Ο.Τ.Α. με πληθυσμό μεγαλύτερο των 5.000 κατοίκων .

Οι παραπάνω έλεγχοι δημιουργούν το πιο βασικό ίσως πρόβλημα των σχέσεων Κράτους – Τοπικής Αυτοδιοίκησης , δηλαδή την πολλαπλότητα των ελέγχων. Πέρα από τον έλεγχο νομιμότητας που προβλέπεται από το Σύνταγμα , που ασκείται επί των αποφάσεων των οργάνων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης , ασκούνται έλεγχοι στη διοικητική και οικονομική λειτουργία και από άλλους ελεγκτικούς μηχανισμούς , όπως οι Επιθεωρητές Δημόσιας Διοίκησης , οι Επιθεωρητές του Οικονομίας και Οικονομικών , οι Επιθεωρητές του Υπουργείου Μεταφορών , οι Επιθεωρητές Περιβάλλοντος, είτε με κατασταλτικούς , είτε με προληπτικούς ελέγχους .

2.4 Ευθύνες του Δημάρχου ως αιρετό όργανο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Ο Δήμαρχος , ως αιρετός άρχων της πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης , υπέχει ευθύνες . Οι ευθύνες αυτές διακρίνονται σε Αστικές και Πειθαρχικές .

Στη συνέχεια , θα προσπαθήσουμε να παρουσιάσουμε και να αναλύσουμε τις ευθύνες αυτές με σκοπό την κατανόησή τους .

Αστικές ευθύνες

Όσον αφορά τις Αστικές ευθύνες των Δημάρχων¹ , παραθέτουμε τα εξής :

Οι Δήμαρχοι , οι αντιδήμαρχοι , τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου , τα μέλη της δημορχιακής επιτροπής , οι πρόεδροι Κοινοτήτων , τα μέλη του κοινοτικού συμβουλίου , καθώς και οι σύμβουλοι δημοτικού διαμερίσματος , οι τοπικοί σύμβουλοι και οι πάρεδροι οφείλουν να αποζημιώσουν το Δήμο ή την Κοινότητα για κάθε θετική ζημία , που προξένησαν εις βάρος της περιουσίας τους από δόλο ή βαριά αμέλεια . Οι ανωτέρω δεν υπέχουν ευθύνη αποζημίωσης έναντι τρίτων .

Η ζημία καταλογίζεται στα πρόσωπα αυτά με αιτιολογημένη πράξη τριμελούς ελεγκτικής επιτροπής , που συγκροτείται στην έδρα κάθε νομού ή νομαρχίας με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας και αποτελείται από :

α) Τον Πρόεδρο Πρωτοδικών της έδρας του νομού ή της νομαρχίας ή τον αναπληρωτή του που ορίζει ο ίδιος .

β) Τον Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου , ή όπου δεν υπηρετεί Επίτροπος , από έναν ανώτερο υπάλληλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου , που ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του από τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου και

γ) Τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου της Τοπικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων του νομού αναπληρούμενο σε περίπτωση κωλύματος από τον αντιπρόεδρο αυτής . Καθήκοντα γραμματέα εκτελεί υπάλληλος του κλάδου ΠΕ διοικητικού της Περιφέρειας που ορίζεται από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας . Η επιτροπή εξετάζει τις υποθέσεις ύστερα από αίτηση του Δήμου ή της Κοινότητας ή με εντολή του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας , που ενεργεί αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε δημότη , και αποφασίζει , αφού κάνει

έρευνα και καλέσει τα πρόσωπα που θεωρούνται υπεύθυνα για την πρόκληση της ζημίας , να δώσουν εξηγήσεις , μέσα σε εύλογο διάστημα .

Κατά των πράξεων της επιτροπής επιτρέπεται προσφυγή στο τριμελές διοικητικό πρωτοδικείο , στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται ο Δήμος ή η Κοινότητα . Κατά των αποφάσεων του δικαστηρίου επιτρέπεται να ασκηθεί έφεση στο διοικητικό εφετείο . Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής και η άσκησή της αναστέλλουν την εκτέλεση της πράξεως της προθεσμίας .

Ο Δήμος ή η Κοινότητα πρέπει να υποβάλλουν την αίτηση και ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας πρέπει να δώσει την εντολή μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριών ετών , που αρχίζει αφότου έληξε η δημοτική ή κοινοτική περίοδος .

Με τις παραπάνω διατάξεις , ο βαθμός της αστικής ευθύνης περιορίζεται στο δόλο και την βαριά αμέλεια και γίνεται σαφές πως οι αιρετοί ευθύνονται για θετική ζημία που προξένησαν σε βάρος της περιουσίας τους .

Με τον όρο θετική ζημία εννοούμε τη μείωση της κινητής ή ακίνητης περιουσίας του Δήμου . Η εκτίμηση της ζημίας αυτής πρέπει να γίνεται υποκειμενικά , δηλαδή , βάσει της αξίας που είχε το στοιχείο γι' αυτόν που ζημιώθηκε και όχι η αντικειμενική του αξία . Στον όρο περιουσία περιλαμβάνεται κάθε ενσώματο ή ασώματο στοιχείο (π.χ. απαιτήσεις του δήμου έναντι τρίτων) .

Πειθαρχικές Ευθύνες

Σύμφωνα με το άρθρο 142 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα , υπέχουν πειθαρχικές ευθύνες. Ειδικότερα :

Στους δημάρχους , αντιδημάρχους , προέδρους Κοινοτήτων και παρέδρους , στα μέλη των δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων , καθώς και στα μέλη των δημοτικών και τοπικών διαμερισμάτων επιβάλλεται η πειθαρχική ποινή της αργίας¹ .

Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας μπορεί να επιβάλει στα πρόσωπα αυτά την ποινή της αργίας έως έξι (6) μηνών , αν έχουν διαπράξει σοβαρή παράβαση των καθηκόντων τους ή υπέρβαση της αρμοδιότητάς τους από δόλο ή βαριά αμέλεια .

Η ανωτέρω πειθαρχική ποινή της αργίας επιβάλλεται μετά προηγούμενη τήρηση της διαδικασίας του επόμενου άρθρου.

---

1) Αργία είναι η αναγκαστική απομάκρυνση και αποχή από τα καθήκοντα του Δημάρχου.

Τα πειθαρχικά παραπτώματα των αιρετών της παραγράφου 1 υπόκεινται σε τριετή παραγραφή , η οποία αρχίζει από την επομένη της ημέρας που διαπράχθηκαν .

Η πειθαρχική διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 143 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα , είναι η εξής :

Η πειθαρχική ποινή της αργίας επιβάλλεται με αιτιολογημένη απόφαση , αφού προηγηθεί απολογία του εγκαλουμένου ή περάσει η προθεσμία που έχει τάξει ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας με γραπτή κλήση στον εγκαλούμενο, χωρίς αυτός να έχει απολογηθεί . Η προθεσμία αυτή δεν μπορεί να είναι μικρότερη από δέκα (10) ημέρες .

Για την επιβολή της ποινής της αργίας και τη διάρκειά της , απαιτείται σύμφωνη γνώμη πειθαρχικού συμβουλίου , το οποίο συγκροτείται κατά την πρόβλεψη της παραγράφου 7 και συντίθεται από τον πρόεδρο του Πρωτοδικείου ή τον νόμιμο αναπληρωτή του , ως πρόεδρο , δύο (2) πρωτοδικες , έναν (1) υπάλληλο της Διεύθυνσης Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης της Περιφέρειας ή της Διεύθυνσης Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Διοίκησης στον οικείο νομό και έναν (1) αιρετό εκπρόσωπο της Τοπικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων , που ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του από το Διοικητικό Συμβούλιό της .

Ο εγκαλούμενος μπορεί να εμφανίζεται αυτοπροσώπως , καθώς και με πληρεξούσιο δικηγόρο ή να εκπροσωπείται από πληρεξούσιο δικηγόρο στο συμβούλιο και να υπερασπίζεται τον εαυτό του . Το συμβούλιο συνεδριάζει σε δημόσια συνεδρίαση για την οποία συντάσσονται πρακτικά , μπορεί να εξετάζει μάρτυρες και να εκτιμά οποιοδήποτε πρόσφορο αποδεικτικό μέσο . Η απόφαση εκδίδεται , ύστερα από μυστική διάσκεψη , δύο (2) μήνες το αργότερο , αφότου το συμβούλιο έλαβε το σχετικό παραπεμπτικό έγγραφο του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας .

Εκείνος που τιμωρείται έχει δικαίωμα να ασκήσει προσφυγή στον Υπουργό Εσωτερικών , Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης , κατά της αποφάσεως που επιβάλλει οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή , μέσα σε δεκαπέντα (15) ημέρες , αφότου η απόφαση του κοινοποιήθηκε . Ο Υπουργός μπορεί είτε να απορρίψει την προσφυγή είτε να τη δεχτεί και να εξαφανίσει ή να μειώσει την ποινή που έχει επιβληθεί .

Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής και η άσκησή της αναστέλλουν την εκτέλεση της απόφασης που έχει επιβάλει την ποινή .

Τα δικαστικά μέλη του συμβουλίου της παραγράφου 2 ορίζονται με απόφαση του οργάνου που διευθύνει το δικαστήριο , ύστερα από αίτημα του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας . Με την ίδια απόφαση ορίζονται και τα αναπληρωματικά μέλη , εφόσον ο αριθμός αυτών που υπηρετούν είναι επαρκής .

Ο υπάλληλος της Περιφέρειας , μαζί με τον αναπληρωτή του , ορίζονται από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας .

Το συμβούλιο της παραγράφου 2 συγκροτείται κάθε δύο (2) χρόνια με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας , και τα καθήκοντα του γραμματέα εκτελεί ένας (1) υπάλληλος της Περιφέρειας , τον οποίο ορίζει , μαζί με τον αναπληρωτή του , ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας .

Ο ενδιαφερόμενος μπορεί μέσα σε τριάντα (30) ημέρες , αφότου η απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών , Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης του κοινοποιήθηκε , να προσφύγει κατά της αποφάσεως αυτής στο Συμβούλιο της Επικρατείας , το οποίο κρίνει την υπόθεση και κατ' ουσία . Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης που επιβάλλει την ποινή .Αν ασκηθεί η προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικρατείας , η επιτροπή αναστολών του δικαστηρίου , ύστερα από αίτηση του προσφεύγοντος κρίνει για τη χορήγηση αναστολής εκτέλεσης της ποινής σταθμίζοντας και τη συνδρομή του δημοσίου συμφέροντος . Σε περίπτωση κατάθεσης αίτησης αναστολής , η ποινή που έχει επιβληθεί δεν εκτελείται , μέχρι να εκδοθεί η απόφαση της επιτροπής αναστολών .

Η πειθαρχική δικαιοδοσία ασκείται αποκλειστικά από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας ως προς τις δημοτικές και κοινοτικές αρχές ή τα μέλη τους , η οποία αφορά παραβάσεις των καθηκόντων που τους έχουν ανατεθεί , σύμφωνα με ειδικές νομοθετικές ρυθμίσεις , ύστερα από αναφορά της αρμόδιας υπηρεσίας . Στην περίπτωση αυτή , εφαρμόζονται όλες οι διατάξεις της πειθαρχικής διαδικασίας , που αναλύθηκε παραπάνω .

Οι δήμαρχοι , οι πρόεδροι Κοινοτήτων , καθώς και οι πρόεδροι Συνδέσμων Δήμων και Κοινοτήτων υπάγονται στην ιδιάζουσα δωσιδικία των άρθρων 111 παρ. 7 και 112 παρ.2 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας , όπως κάθε φορά ισχύει (άρθρο 145 παρ. 1 Δ.Κ.Κ.).

Για πταίσματα ή πλημμελήματα των αιρετών οργάνων των Δήμων και Κοινοτήτων που διαπράττονται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και εξαιτίας αυτών , δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 409-427 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας .

Οι δήμαρχοι , οι αντιδήμαρχοι , οι πρόεδροι Κοινοτήτων , οι δημοτικοί και κοινοτικοί σύμβουλοι , καθώς και οι σύμβουλοι δημοτικών και τοπικών διαμερισμάτων και οι πάρεδροι εκπίπτουν αυτοδικαίως από το αξίωμά τους , σύμφωνα με το άρθρο 146 του Δ.Κ.Κ. :

α) Αν στερηθούν τη διαχείριση της περιουσίας τους με τελεσίδικη δικαστική απόφαση .

β) Αν στερηθούν τα πολιτικά τους δικαιώματα με αμετάκλητη δικαστική απόφαση .

γ) Αν καταδικαστούν με αμετάκλητη δικαστική απόφαση , ως αυτουργοί ή συμμετοχοί σε κακούργημα ή σε οποιαδήποτε ποινή για παραχάραξη , κιβδηλεία , πλαστογραφία , ψευδή βεβαίωση , δωροδοκία ,

εκβίαση , κλοπή , υπεξαίρεση , απιστία ,απάτη , καταπίεση , αιμομιξία, μαστροπεία , σωματεμπορία , παράνομη διακίνηση αλλοδαπών , παράβαση της νομοθεσίας για την καταπολέμηση των ναρκωτικών , τη λαθρεμπορία , καθώς και για παράβαση καθήκοντος , εφόσον από τη διάπραξη του αδικήματος αυτού προξενείται οικονομική βλάβη στο Δήμο , στην Κοινότητα ή στα νομικά τους πρόσωπα .

Για την έκπτωση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας .

Όταν γίνεται παραπομπή για κακούργημα με αμετάκλητο βούλευμα ή με απευθείας κλήση , κατά της οποίας έχει εξαντληθεί το δικαίωμα προσφυγής , ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας οφείλει να θέσει τον εγκαλούμενο σε κατάσταση αργίας , η οποία διατηρείται σε περίπτωση έκδοσης καταδικαστικής απόφασης του ποινικού δικαστηρίου . Εάν εκδοθεί αθωωτική απόφαση , η αργία αίρεται αυτοδικαίως και η διοικητική ποινή θεωρείται ως μηδέποτε επιβληθείσα .

Εάν εκδοθεί καταδικαστική απόφαση του Ποινικού Δικαστηρίου , σε πρώτο βαθμό , για τα πλαμμελήματα της προηγούμενης παραγράφου , ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας οφείλει να θέσει τον καταδικασθέντα σε κατάσταση αργίας , ώσπου να εκδοθεί τελεσίδικη αθωωτική απόφαση , οπότε και αίρεται αυτοδικαίως η αργία , το δε διοικητικό μέτρο θεωρείται ως ουδέποτε επιβληθέν .

Ως καταδικαστική απόφαση , σε πρώτο βαθμό , για τους δημάρχους και τους προέδρους των Κοινοτήτων , θεωρείται αυτή που εκδίδεται από το Τριμελές Ποινικό Εφετείο , σύμφωνα με το άρθρο 111 παρ. 7 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας .

Δήμαρχοι , πρόεδροι Κοινοτήτων , δημοτικοί και κοινοτικοί σύμβουλοι επιτρέπεται να παυθούν για σοβαρούς λόγους δημοσίου συμφέροντος , με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών , Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης ύστερα από ειδικά αιτιολογημένη έκθεση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας , και σύμφωνη γνώμη συμβουλίου , πειθαρχικού χαρακτήρα , που συντίθεται από έναν (1) πρόεδρο Εφετών Αθηνών , ως πρόεδρο , δύο (2) εφέτες , που έχουν τριετή τουλάχιστον προϋπηρεσία , τον Διευθυντή της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Λειτουργίας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και τον πρόεδρο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας , ο οποίος αναπληρώνεται από έναν (1) από τους αντιπροέδρους , που υποδεικνύει το Διοικητικό Συμβούλιό της . Τα δικαστικά μέλη του συμβουλίου προτείνονται από τον Υπουργό Δικαιοσύνης , ύστερα από γνώμη του Προϊσταμένου του Εφετείου Αθηνών . Το ανωτέρω συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών , Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Για τον ίδιο λόγο και με την ίδια διαδικασία , μπορεί να διαλυθεί ένα δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο . Η διάλυση αυτή συνεπιφέρει και τη διάλυση των συμβουλίων των δημοτικών και τοπικών διαμερισμάτων , καθώς και τη λήξη της θητείας των παρέδρων .Στην περίπτωση αυτή γίνεται νέα εκλογή σύμφωνα με το άρθρο 74 του παρόντος .

Κατά της υπουργικής απόφασης , που διατάσσει την παύση , επιτρέπεται προσφυγή στο Υπουργικό Συμβούλιο , μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής απόφασης .Το Υπουργικό Συμβούλιο μπορεί είτε να απορρίψει είτε να δεχθεί την προσφυγή και να εξαφανίσει την απόφαση , για την παύση ή να επιβάλει ποινή αργίας έως έξι (6) μηνών .

Τα καθήκοντα του γραμματέα του συμβουλίου που προβλέπει η παράγραφος 1 εκτελεί ένας (1) υπάλληλος της κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου Εσωτερικών , Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης του κλάδου ΠΕ Διοικητικού , βαθμού Α΄ που ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του από τον Υπουργό Εσωτερικών , Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Οι διατάξεις που αφορούν την πειθαρχική διαδικασία ,(των παραγράφων 1,3,5,7 και 8 του άρθρου 143)εφαρμόζονται ανάλογα και σε αυτή την περίπτωση .

2.5 Τρόπος ανάδειξης τοπικών αρχόντων-Ισχύον εκλογικό σύστημα

Στην δεύτερη παράγραφο του άρθρου 102 του Συντάγματος , προβλέπεται ότι η εκλογή των δημοτικών και κοινοτικών αρχών πραγματοποιείται κάθε τέσσερα χρόνια , με μυστική και καθολική ψηφοφορία.

Σύμφωνα με το άρθρο 23 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα , ορίζονται σχετικά με τη διάρκεια της δημοτικής και κοινοτικής περιόδου , τα εξής :

Η εκλογή γίνεται κάθε τέταρτο έτος , τη δεύτερη Κυριακή του μηνός Νοεμβρίου του έτους αυτού . Εκλογή δεν θεωρείται μόνο η ημέρα διεξαγωγής των εκλογών , αλλά όλη η περίοδος του εκλογικού αγώνα , δηλαδή από την ανακήρυξη των υποψηφίων έως και την εκλογή τους ¹ .

Η εγκατάσταση των αρχών που έχουν εκλεγεί γίνεται την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους και η θητεία τους λήγει την 31η Δεκεμβρίου του τέταρτου έτους.

Αν σε ένα Δήμο ή μια Κοινότητα δεν επικυρώθηκε τελεσίδικα η εκλογή έως την ημέρα της εγκατάστασης των δημοτικών και κοινοτικών αρχών , η εγκατάσταση των αρχών αυτών γίνεται μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την επικύρωση και σε ημέρα που ορίζει ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας. Η θητεία των παλαιών αρχών παρατείνεται , ώσπου να εγκατασταθούν οι νέες.

Η εκλογή των αρχών των Δήμων που αναγνωρίζονται έως το τέλος του μηνός Αυγούστου εντός των τριών πρώτων ετών της δημοτικής περιόδου γίνεται τη δεύτερη Κυριακή του μηνός Νοεμβρίου του έτους , κατά το οποίο έγινε η αναγνώριση . Η εγκατάστασή τους γίνεται την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους .

Στους Δήμους που αναγνωρίζονται από την 1η Σεπτεμβρίου έως την 31η Δεκεμβρίου κάθε έτους της δημοτικής περιόδου , εκτός από το τρίτο έτος , η εκλογή των αρχών γίνεται τη δεύτερη Κυριακή του μηνός Νοεμβρίου του επόμενου έτους μετά την αναγνώριση και η εγκατάστασή τους την 1η Ιανουαρίου του μεθεπόμενου έτους μετά την αναγνώριση .

Αν η αναγνώριση ενός νέου Δήμου έγινε μετά τον Αύγουστο του τρίτου έτους της δημοτικής περιόδου και έως το τέλος του Αυγούστου του τέταρτου έτους της περιόδου αυτής , τα αποτελέσματα των μεταβολών αρχίζουν από τις αμέσως επόμενες γενικές δημοτικές εκλογές.

---

1) ΑΠ. 133/1903 Θ. ΙΔ' 471) .

Στο άρθρο 24 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα , ορίζονται οι **κανόνες διεξαγωγής των εκλογών** .

Ειδικότερα , προβλέπεται ότι για την οριοθέτηση των εκλογικών δαπανών , τη δημοσιότητα και τον έλεγχο των οικονομικών των συνδυασμών και των υποψηφίων κατά τις δημοτικές εκλογές , για την προεκλογική προβολή των δημοτικών συνδυασμών , των υποψηφίων δημάρχων και δημοτικών συμβούλων , για τις απαγορεύσεις κατά τη διάρκεια του εκλογικού αγώνα , για τη δημοσιότητα των οικονομικών των αντίστοιχων συνδυασμών και υποψηφίων , για τον έλεγχο των οικονομικών και των εκλογικών παραβάσεων τούτων , για τις αντίστοιχες διοικητικές κυρώσεις , για τη διενέργεια των δημοσκοπήσεων και για όλα τα συναφή θέματα εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 1 έως και 22 του ν.3202/2003(ΦΕΚ 284 Α) , όπως κάθε φορά ισχύει .

Κατά το άρθρο 25 του Δ.Κ.Κ. , **εκλογικό δικαίωμα** , δηλαδή δικαίωμα να εκλέγουν τις δημοτικές ή κοινοτικές αρχές ,έχουν όλοι οι δημότες του Δήμου ή της Κοινότητας .Εκλογικό δικαίωμα έχουν επίσης οι πολίτες των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης , οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία .

Για το όριο ηλικίας εφαρμόζονται οι διατάξεις της νομοθεσίας περί εκλογής βουλευτών , όπως κάθε φορά ισχύουν . Η 1η Ιανουαρίου κάθε έτους θεωρείται ημερομηνία γεννήσεως εκείνων που έχουν γεννηθεί το έτος αυτό .

Οι **στερήσεις του εκλογικού δικαιώματος** που προβλέπει η νομοθεσία περί εκλογής βουλευτών ισχύουν και για την εκλογή των δημοτικών και κοινοτικών αρχών .

Για την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος , προβλέπονται από τον Δ.Κ.Κ. (άρθρο 26) τα εξής :

Το εκλογικό δικαίωμα ασκούν μόνο όσοι είναι γραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους και στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους του Δήμου ή της Κοινότητας , κατά τις ειδικότερες διατάξεις της νομοθεσίας. Δικαίωμα συμμετοχής στην ψηφοφορία για την εκλογή των μελών των δημοτικών διαμερισμάτων , των μελών των τοπικών συμβουλίων , καθώς και των παρέδρων έχουν οι εκλογείς που είναι γραμμένοι στους αντίστοιχους εκλογικούς καταλόγους .

Η άσκηση του εκλογικού δικαιώματος είναι υποχρεωτική .Η υποχρέωση αυτή δεν συντρέχει για τους κατοίκους του εξωτερικού , για όσους έχουν υπερβεί το 70ό έτος της ηλικίας τους , καθώς και για όσους διαμένουν την ημέρα της ψηφοφορίας σε απόσταση μεγαλύτερη από 200 χιλιόμετρα από το εκλογικό τμήμα που ψηφίζουν.

Στους δικαστικούς , στους δημόσιους πολιτικούς υπαλλήλους , στους στρατιωτικούς που υπηρετούν με οποιαδήποτε ιδιότητα στις ένοπλες

δυνάμεις ή στην ελληνική αστυνομία ή στο λιμενικό σώμα , καθώς και στους υπάλληλους Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης , νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου , τραπεζών , δημόσιων οργανισμών και επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας , που την ημέρα της ψηφοφορίας δεν διαμένουν στο Δήμο ή στην Κοινότητα όπου ασκούν το εκλογικό τους δικαίωμα, χορηγείται , εφόσον δεν παρεμποδίζεται η ομαλή λειτουργία των υπηρεσιών , ειδική άδεια για να μεταβούν στο Δήμο ή στην Κοινότητα όπου δικαιούνται να ψηφίσουν .

Τα ανωτέρω εφαρμόζονται αναλόγως και για το προσωπικό των επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα , ύστερα από σχετική απόφαση του Υπουργού Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας .

Επίσης , από τη σχετική νομοθεσία , καθορίζονται προσόντα εκλογιμότητας , που για το αξίωμα του Δημάρχου (ή του προέδρου Κοινότητας) είναι η ικανότητα να εκλέγει και η συμπλήρωση του 21ου έτους της ηλικίας του κατά την ημέρα της διενέργειας των εκλογών .

Σύμφωνα με το άρθρο 29 Δ.Κ.Κ. καθιερώνονται **κωλύματα και ασυμβίβαστα** του δημαρχιακού αξιώματος .Έτσι , δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι Δήμαρχοι, πρόεδροι Κοινοτήτων , δημοτικοί ή κοινοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικού διαμερίσματος ή τοπικοί σύμβουλοι και πάρεδροι :

α) Δικαστικοί λειτουργοί, αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας και θρησκευτικοί λειτουργοί των γνωστών θρησκειών.

β) Γενικοί Γραμματείς Δήμων και υπάλληλοι Δήμων ή Κοινοτήτων στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, όπου υπηρετούν, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, καθώς και υπάλληλοι των δημοτικών ή κοινοτικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή ιδρυμάτων που έχουν συστήσει ή στα οποία συμμετέχουν οι ίδιοι Δήμοι ή Κοινότητες, όπου υπηρετούν με οποιαδήποτε σχέση εργασίας.

γ) Υπάλληλοι των Δήμων ή Κοινοτήτων, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας και αν υπηρετούν, που συνενώνονται σε ένα Δήμο, στο νέο Δήμο που προκύπτει από τη συνένωση.

δ) Δημόσιοι υπάλληλοι και υπάλληλοι των φορέων του δημόσιου τομέα, όπως αυτός είναι οριοθετημένος κατά το χρόνο διενέργειας των εκλογών, στους Δήμους ή τις Κοινότητες, στα διοικητικά όρια των οποίων άσκησαν καθήκοντα προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης ή Διεύθυνσης, ένα έτος πριν από τη διενέργεια των δημοτικών και κοινοτικών εκλογών.

2. Κώλυμα εκλογιμότητας συντρέχει για όσους έχουν εκπέσει από το αιρετό αξίωμά τους, κατόπιν αμετάκλητης καταδίκης, σύμφωνα με το άρθρο 146, για κακουργήματα, καθώς και για τα αδικήματα της παραχάραξης, της κιβδηλείας, της πλαστογραφίας, της δωροδοκίας, της εκβίασης, της κλοπής, της υπεξαίρεσης, της απιστίας, της απάτης, της καταπίεσης, της αιμομιξίας, της μαστροπείας, της σωματεμπορίας, της παράνομης διακίνησης αλλοδαπών, της νομοθεσίας για την καταπολέμηση των ναρκωτικών, καθώς και της λαθρεμπορίας.

Το κώλυμα αυτό ισχύει για την επόμενη της έκπτωσης δημοτική ή κοινοτική περίοδο.

3. Δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι Δήμαρχοι, πρόεδροι Κοινοτήτων, δημοτικοί ή κοινοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικού διαμερίσματος, τοπικοί σύμβουλοι ή πάρεδροι:

α. Όποιοι συνδέονται με το Δήμο ή την Κοινότητα ή τα νομικά τους πρόσωπα, εξαιρουμένων των συνδέσμων, με συμβάσεις προμήθειας, εκτέλεσης δημοτικού ή κοινοτικού έργου, παροχής υπηρεσιών, παραχώρησης δικαιώματος εκμετάλλευσης δημοτικού έργου ή δημοτικής υπηρεσίας, ύψους άνω των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ συνολικά ετησίως.

β. Μέλη διοικητικών συμβουλίων, διαχειριστές, μέτοχοι και εταίροι κεφαλαιουχικών εταιρειών, που έχουν συμβληθεί με το Δήμο ή την Κοινότητα, εφόσον το ποσοστό συμμετοχής τους στις εταιρείες υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) του συνολικού κεφαλαίου της εταιρίας, εταίροι προσωπικών εταιριών, καθώς και κοινοπρακτούντα πρόσωπα, με τη συνδρομή των προϋποθέσεων της προηγούμενης περίπτωσης.

Αν Δήμος ή Κοινότητα συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην επιχείρηση που συμβάλλεται, δεν υπάρχει ασυμβίβαστο για τους αντιπροσώπους του Δήμου ή της Κοινότητας που μετέχουν στη διοίκηση δημόσιων επιχειρήσεων, καθώς και δημοτικών ή κοινοτικών επιχειρήσεων.

4. Η ιδιότητα και το αξίωμα του Δημάρχου, του προέδρου Κοινότητας, του προέδρου του συμβουλίου δημοτικού διαμερίσματος, του προέδρου του τοπικού συμβουλίου, του παρέδρου ή οποιουδήποτε άλλου αιρετού αξιώματος σε όργανα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού δεν αποτελεί λόγο ασυμβίβαστου ή αναστολής άσκησης του λειτουργήματός τους για τους:

α) Δικηγόρους και συμβολαιογράφους.

β) Μέλη Δ.Ε.Π. Πανεπιστημίων και Ε.Π. Τ.Ε.Ι., περιλαμβανομένου και του ειδικού διδακτικού και επιστημονικού προσωπικού.

5. Δεν αποτελεί ασυμβίβαστο η σύναψη σύμβασης αγοράς δημοτικών ή κοινοτικών ακινήτων, εφόσον η εκποίηση έχει γίνει ύστερα από πλειοδοτική δημοπρασία.

6. Δεν αποτελούν κώλυμα ή ασυμβίβαστο η ιδιότητα μέλους της διοίκησης και η ιδιότητα του υπαλλήλου δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών κοινής ωφέλειας, που συνδέονται με το Δήμο ή την Κοινότητα με σύμβαση που είναι σχετική με το αντικείμενο της δραστηριότητάς τους.

7. Το κώλυμα που προβλέπεται στις περιπτώσεις α' έως και γ' της παραγράφου 1 παύει να υπάρχει, αν τα πρόσωπα στα οποία συντρέχει παραιτηθούν από τη θέση τους πριν από την ημέρα της ανακηρύξεως των υποψηφίων. Η παραίτηση επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή στον ειρηνοδίκη ή στον πρόεδρο πρωτοδικών, ο οποίος την υποβάλλει αμέσως στην αρχή που είναι αρμόδια να την αποδεχθεί. Η παραίτηση θεωρείται ότι έχει γίνει δεκτή από την επίδοσή της και δεν μπορεί να ανακληθεί. Ειδικές διατάξεις που απαγορεύουν την υποβολή ή την αποδοχή της παραίτησης των προσώπων που προβλέπει η παράγραφος 1 ή που περιορίζουν το δικαίωμά τους να παραιτηθούν ή την αρμοδιότητα της αρχής να αποδεχθεί την παραίτησή τους δεν θίγονται από τις διατάξεις αυτής της παραγράφου. Τα πρόσωπα της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 πρέπει επιπροσθέτως να μην έχουν υπηρετήσει στο Δήμο ή στην Κοινότητα που θα υποβάλουν υποψηφιότητα δύο (2) μήνες πριν τις εκλογές. Το πρώτο εδάφιο αυτής της παραγράφου δεν ισχύει για τους θρησκευτικούς λειτουργούς.

8. Δημόσιοι υπάλληλοι και υπάλληλοι νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, εάν εκλεγούν δήμαρχοι, πρόεδροι Κοινοτήτων, δημοτικοί ή κοινοτικοί σύμβουλοι δεν μπορούν να ασκούν καθήκοντα προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης ή Διεύθυνσης σε υπηρεσία που εδρεύει στο Δήμο ή στην Κοινότητα, στην οποία εξελέγησαν.

9. Δήμαρχοι, πρόεδροι Κοινοτήτων, δημοτικοί ή κοινοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικών διαμερισμάτων, τοπικοί σύμβουλοι και πάρεδροι που αποδέχονται οποιοδήποτε από τα καθήκοντα ή τα έργα που συνιστούν ασυμβίβαστο ή αποκτούν δημοτικότητα σε άλλο Δήμο ή σε άλλη Κοινότητα εκπίπτουν αυτοδικαίως από το αξίωμά τους. Ο Γενικός

Γραμματέας της Περιφέρειας με πράξη του διαπιστώνει την ύπαρξη του ασυμβίβαστου και την έκπτωση από το αξίωμα.

10. Υποψηφιότητα και στους δύο βαθμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεν επιτρέπεται.

11. Σύμπτωση στο ίδιο πρόσωπο της ιδιότητας αιρετού οργάνου του πρώτου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης και του δεύτερου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποκλείεται.

Η επόμενη διάταξη του άρθρου 30 Δ.Κ.Κ. καθιερώνει ασυμβίβαστα εξαιτίας οφειλών .

Έτσι , δεν μπορούν να είναι Δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικού διαμερίσματος και τοπικοί σύμβουλοι όποιοι είναι, από οποιαδήποτε αιτία, οφειλέτες του Δήμου, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου του ίδιου Δήμου, καθώς και της δημοτικής επιχείρησης ύδρευσης και αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) και των δημοτικών κοινωφελών επιχειρήσεων του Δήμου αυτού.

Δεν μπορούν να είναι πρόεδροι Κοινοτήτων, κοινοτικοί σύμβουλοι ή πάρεδροι πρόσωπα που είναι οφειλέτες της Κοινότητας.

2. Αν ένας οφειλέτης του Δήμου, των νομικών προσώπων της προηγούμενης παραγράφου ή της Κοινότητας, εκλεγεί Δήμαρχος, πρόεδρος Κοινότητας, δημοτικός ή κοινοτικός σύμβουλος, σύμβουλος δημοτικού διαμερίσματος, τοπικός σύμβουλος ή πάρεδρος, οφείλει να εξοφλήσει την οφειλή του έως την ημέρα της εγκατάστασης των δημοτικών και κοινοτικών αρχών.

Αν τα προαναφερόμενα πρόσωπα γίνουν οφειλέτες του Δήμου, των ανωτέρω νομικών προσώπων ή της Κοινότητας μετά την εκλογή τους, οφείλουν να εξοφλήσουν την οφειλή τους μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών, αφότου κατέστη οριστική η βεβαίωση της οφειλής και έλαβαν γνώση αυτής ή σε περίπτωση άσκησης ενδίκων βοηθημάτων, αφότου εκδόθηκε τελεσίδικη δικαστική απόφαση. Αν η εξόφληση δεν γίνει κατά τη διάρκεια της προθεσμίας αυτής, πλην της περίπτωσης διακανονισμού της οφειλής, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, εκπίπτουν αυτοδικαίως από το αξίωμά τους. Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας με πράξη του διαπιστώνει την ύπαρξη του ασυμβίβαστου της προηγούμενης παραγράφου και την έκπτωση από το αξίωμα.

Το ισχύον εκλογικό σύστημα , όπως ορίζεται από τον Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα (3463/2006) , ορίζει τα ακόλουθα :

1. Στις εκλογές των Δημάρχων και δημοτικών συμβούλων θεωρείται επιτυχών συνδυασμός αυτός που πλειοψήφησε με ποσοστό τουλάχιστον σαράντα δύο τοις εκατό (42%) του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων και επιλαχόντες, όσοι συνδυασμοί έλαβαν έστω και μία έδρα, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 51, 57, και 59.

Στις Κοινότητες θεωρείται επιτυχών ο συνδυασμός που συγκέντρωσε έστω και τη σχετική πλειοψηφία και επιλαχόντες όσοι συνδυασμοί έλαβαν έστω και μια έδρα, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 51, 57 και 59.

2. Δήμαρχος ή πρόεδρος της Κοινότητας εκλέγεται ο επικεφαλής του επιτυχόντος συνδυασμού.

3. Πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου του τοπικού διαμερίσματος είναι ο υποψήφιος σύμβουλος του πλειοψηφήσαντος στο τοπικό διαμέρισμα συνδυασμού, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 128.

4. Πάρεδροι στα τοπικά διαμερίσματα των Κοινοτήτων εκλέγονται οι υποψήφιοι του επιτυχόντος συνδυασμού. Αν ο επιτυχών συνδυασμός δεν έχει υποψηφίους, πάρεδρος εκλέγεται ο υποψήφιος που πλειοψήφησε έναντι του αμέσως επόμενου, από πλευράς εκλογικής δύναμης, συνδυασμού.

Από τη διατύπωση του παραπάνω άρθρου , παρατηρούμε πως το ποσοστό των έγκυρων ψηφοδελτίων που απαιτούνται για να θεωρηθεί ένας συνδυασμός έγκυρος , είναι 42% επί του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων , ποσοστό που ισχύει για πρώτη φορά .

Αυτό το ποσοστό , προκάλεσε την άσκηση έντονης κριτικής , αφού , σε συνδυασμό με την έκτακτη εφαρμογή του στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές του Οκτωβρίου του 2006 κι ενώ όλες οι άλλες διατάξεις του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα τέθηκαν σε ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2007, υποστηρίχθηκε ότι αυτή η εφαρμογή εξυπηρετούσε πολιτικές σκοπιμότητες .

Στις επόμενες διατάξεις του ο Δ.Κ.Κ. ασχολείται λεπτομερώς με θέματα που αφορούν τη σύσταση εφορευτικών επιτροπών και τους αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής (άρθρο 32), τους συνδυασμούς των υποψηφίων και τις σχετικές προθεσμίες(άρθρα 34-41) .

Επίσης , ασχολείται με την κατανομή των εδρών των δημοτικών (και κοινοτικών) συμβούλων (άρθρο 51), την εκλογή τακτικών και αναπληρωματικών συμβούλων(άρθρο 54) , την ισοψηφία συνδυασμών(άρθρο 57) ,την εξαγωγή και δημοσίευση των αποτελεσμάτων εκλογής(άρθρο 58) , τις περιπτώσεις επανάληψης της ψηφοφορίας και την περίπτωση παραιτήσεως ή θανάτου υποψήφιου Δημάρχου και την επαναληπτική ψηφοφορία (άρθρα 59-60).

Όσον αφορά τον έλεγχο και την εκδίκαση του κύρους των εκλογών , γίνεται εκτενής αναφορά στα άρθρα 61 έως και 70 .

2.6 Η πολιτική ηγεσία του Δήμου

Με τον όρο ηγέτης εννοούμε τον επικεφαλής μιας ομάδας ανθρώπων που συνήθως έχει κοινούς στόχους και συγκεκριμένο πρόγραμμα δράσης¹.

Ο ηγέτης, έχοντας στο πλευρό του τους υποστηρικτές του, οι οποίοι αλληλεπιδρούν στους στόχους που θέτει και στη συμπεριφορά του, οφείλει να δημιουργήσει κλίμα συλλογικής δράσης και να κατευθύνει και να προσανατολίσει προς τους επιθυμητούς στόχους, διεκδικώντας διαρκώς όλο και περισσότερα. Οφείλει να διαθέτει δηλαδή, την ικανότητα να διαχειρίζεται θεσμικά, πολιτικά και ψυχολογικά μέσα με σκοπό την ικανοποίηση των υποστηρικτών του.

Σημαντική είναι και η αλληλεπίδραση που υπάρχει μεταξύ του ηγέτη και του ευρύτερου κοινωνικοοικονομικού περιβάλλοντος, αφού η συμπεριφορά του ηγέτη επηρεάζεται από τις κοινωνικοοικονομικές συνθήκες και το αντίστροφο. Δηλαδή, η ηγεσία δεν συνδέεται μόνο με τα χαρακτηριστικά και τις ικανότητες του ηγέτη αλλά και από τις συνθήκες που επικρατούν τόσο στον κοινωνικό, όσο και στον οικονομικό τομέα.

Στα όρια του Δήμου, ηγέτης είναι ο Δήμαρχος, αφού είναι το μόνο αιρετό πρόσωπο που έχει εκτελεστικό ρόλο και είναι αυτός που κατευθύνει το Δήμο, σε πνεύμα συλλογικής δράσης, προς συγκεκριμένους στόχους. Όπως κάθε ηγέτης, έχει την ικανότητα να ασκεί επιρροή στη συμπεριφορά άλλων προσώπων και τα «παρασύρει» προς την επιθυμητή κατεύθυνση.

Ο Δήμαρχος, ως ηγέτης, ασκεί ισχυρή επιρροή στα στελέχη του Δήμου, κατά συνέπεια, αφού προεδρεύει της δημοκρατικής επιτροπής, η οποία κατά πλειοψηφία αποτελείται από δημοτικούς συμβούλους του συνδυασμού του, έχει τη δυνατότητα να τους καθοδηγεί προς τους στόχους που επιθυμεί.

Είναι φανερό πως ο Δήμαρχος συμβάλλει καθοριστικά στη διαμόρφωση του περιεχομένου των πολιτικών αποφάσεων του Δήμου. Η πλειοψηφία του δημοτικού συμβουλίου προέρχεται από τον επιτυχόντα συνδυασμό, ενώ τα άλλα αιρετά όργανα του Δήμου, είτε διορίζονται από τον ίδιο (αντιδήμαρχοι), είτε προεδρεύονται από αυτόν (δημαρχιακή επιτροπή), είτε εκλέγονται από το δημοτικό συμβούλιο, η πλειοψηφία του οποίου ανήκει στον δημοκρατικό συνδυασμό.

---

1) Αργύρης Ματακιάς, Λεξικό Εννοιών, εκδ. Πελεκάνος, Αθήνα

Ο Δήμαρχος λοιπόν , είναι ο ηγέτης του Δήμου με πολλές δυνατότητες , που μόνο η σχετική νομοθεσία και οι οικονομικοί και ανθρώπινοι πόροι μπορούν να περιορίσουν . Παρά τους εκάστοτε περιορισμούς , ο ηγέτης του Δήμου θα πρέπει να ανταποκριθεί στις προσδοκίες των υποστηρικτών του .

Ειδικότερα ,θα πρέπει να αναπτύσσει και να υλοποιεί στρατηγικές , να διαφυλάσσει τη δημοτική και κοινωνική συνοχή , να εκπληρώνει τα καθήκοντα του Δήμου και να εκπροσωπεί αποτελεσματικά την πόλη του.

Όσον αφορά την ανάπτυξη και υλοποίηση στρατηγικών και πολιτικής , οφείλουμε να τονίσουμε πως είναι από τα σημαντικότερα κομμάτια του πολιτικού ρόλου του Δημάρχου .

Αν και σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία , το δημοτικό συμβούλιο είναι το αρμόδιο όργανο για τη χάραξη στρατηγικής , και συγκεκριμένα για την ψήφιση του προϋπολογισμού , για τα προγράμματα έργων , για την κατάρτιση του τεχνικού προγράμματος του Δήμου , για την κατάρτιση αναπτυξιακών προγραμμάτων κλπ., ο Δήμαρχος έχει πρόσβαση στη σχετική πληροφόρηση και στα δίκτυα επιρροής αφού , το προεδρείο του δημοτικού συμβουλίου προέρχεται σχεδόν εξ' ολοκλήρου από τον συνδυασμό του Δημάρχου . Ουσιαστικά , οι αποφάσεις που λαμβάνονται από το δημοτικό συμβούλιο είναι σύμφωνες τις περισσότερες φορές με τη γνώμη του Δημάρχου κι ακολουθούν τις κατευθύνσεις που εκείνος έχει δώσει .

Όσον αφορά τη διαφύλαξη της δημοτικής και κοινωνικής συνοχής , άλλη μια βασική λειτουργία της δημοκρατικής ηγεσίας , οφείλουμε να επισημάνουμε τη σημασία της . Είναι απαραίτητο να επιτευχθεί και να διατηρηθεί η συνοχή , αφού αν συγκρούονται τα συμφέροντα του Δήμου , του Δημάρχου , της τοπικής κοινωνίας ,των υποστηρικτών του Δημάρχου και της δημοτικής πλειοψηφίας , είναι αδύνατο να χαραχθεί και να υλοποιηθεί σωστά οποιαδήποτε στρατηγική .

Ο Δήμαρχος θα πρέπει να διατηρεί αυτή τη συνοχή σε όλα τα επίπεδα , στο επίπεδο της παράταξης που τον υποστηρίζει , στο επίπεδο των υποστηρικτών του , στο επίπεδο των αιρετών οργάνων του Δήμου , στους διοικητικούς μηχανισμούς του Δήμου και κυρίως , στην τοπική κοινωνία.

Για την διασφάλιση της διατήρησης συνοχής , ο Δήμαρχος θα πρέπει να λάβει κάποια μέτρα . Μπορεί , μέσω της συχνής επικοινωνίας σε επίπεδο παράταξης (ενδοπαράταξιακά) , μέσω της δίκαιης κατανομής καθηκόντων και της δίκαιη κατανομής θέσεων σε επίπεδο συνδυασμού (να παραχωρεί αρμοδιότητες δίκαια), μέσω της πειθούς , να κερδίζει την εμπιστοσύνη των υποστηρικτών του , μέσω της επικοινωνίας , να διατηρεί ισχυροποιημένες και καλές σχέσεις με τα αιρετά όργανα του Δήμου και την τοπική κοινωνία .

Ιδιαίτερο βάρος θα πρέπει να δοθεί στην τοπική κοινωνία , αφού αυτή είναι ο αποδέκτης των αποτελεσμάτων που επιφέρουν οι στρατηγικές αυτές .

Όσον αφορά την αποτελεσματική εκπλήρωση των καθηκόντων του , ο Δήμαρχος σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία , συγκεντρώνει πολλές αρμοδιότητες στο πρόσωπό του και οφείλει να τις διαχειριστεί σωστά , να διατηρεί καλές σχέσεις με το προσωπικό του Δήμου , σ' ένα πνεύμα συνεργασίας , και να φροντίζει για την καλύτερη δυνατή πληροφόρηση κι ενημέρωσή του για όλα τα ζητήματα του Δήμου , έτσι ώστε να μπορεί να αντιμετωπίσει σωστά όλα τα προβλήματα που προκύπτουν .

Όσον αφορά την εκπροσώπηση του Δήμου και της πόλης , ένα από τα βασικά καθήκοντα του Δημάρχου , οφείλει να αναλάβει κάποιες δραστηριότητες με σκοπό την εκπροσώπηση του Δήμου και της τοπικής κοινωνίας . Αυτές οι δραστηριότητες αφορούν παρουσία σε τελετές κι επίσημες εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται εντός αλλά κι εκτός των ορίων του Δήμου , οι οποίες απαιτούν τη διάθεση αρκετού χρόνου από μέρος του Δημάρχου . Αφορούν επίσης , τις σχέσεις με τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης που οφείλει να αναπτύσσει ο δημορχιακός ηγέτης με σκοπό την προβολή του τόπου του και του έργου του αλλά και για λόγους διαφάνειας .

Οφείλει επίσης να εκπροσωπεί το Δήμο σε δίκτυα διαδημοτικής συνεργασίας , δραστηριότητα που είναι πολύ κρίσιμη για το Δήμο και μπορεί να επιφέρει σημαντικά οφέλη .

Σε υψηλότερες βαθμίδες του πολιτικο-διοικητικού συστήματος , οφείλει να εκπροσωπεί το Δήμο με σκοπό την αποτελεσματική επικοινωνία με τις κρατικές υπηρεσίες , δραστηριότητα που μπορεί να βοηθήσει την πορεία του Δήμου (κυρίως τους μικρούς Δήμους) και να εξασφαλίσει στον Δήμαρχο μια επιτυχημένη θητεία .

2.7 Η φυσιognωμία του Έλληνα Δημάρχου

Παρόλο που η νομοθεσία δεν προβλέπει συγκεκριμένες προϋποθέσεις και χαρακτηριστικά , πέρα από το κατώτερο όριο ηλικίας και κάποιους άλλους περιορισμούς , όπως αυτοί αναφέρθηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο , που θα πρέπει να διαθέτει ένας υποψήφιος Δήμαρχος , ώστε να εκλεγεί , υπάρχουν και κάποια σταθερά κι αντικειμενικά κριτήρια , τα οποία αποτελούν τους βασικότερους λόγους για την επιλογή/εκλογή κάποιου υποψηφίου. Κάποιες έρευνες έχουν δείξει πως οι Δήμαρχοι στην Ελλάδα έχουν κάποια κοινά χαρακτηριστικά μεταξύ τους , όπως η ηλικία , το φύλο , το μορφωτικό επίπεδο κ.α.

Στο κεφάλαιο αυτό , θα προσπαθήσουμε να σκιαγραφήσουμε τη φυσιognωμία του Έλληνα Δημάρχου , βασιεί συγκεκριμένων στοιχείων που προέρχονται από πρόσφατες έρευνες τόσο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας όσο και πολλών ελληνικών πανεπιστημίων .

Θα αναλύσουμε όλα αυτά τα χαρακτηριστικά , παρουσιάζοντας στατιστικά στοιχεία , με την παρουσίαση και ανάλυση πινάκων , ξεκινώντας με το φύλο , την ηλικία , την οικογενειακή κατάσταση και το μορφωτικό επίπεδο.

Αυτή η παρουσίαση θα μας βοηθήσει να κατανοήσουμε καλύτερα τους λόγους για τους οποίους ισχύουν αυτά τα ποσοστά, και τους λόγους για τους οποίους αυτά τα χαρακτηριστικά , αποτελούν κριτήρια για την επιλογή ενός ατόμου στο αξίωμα του Δημάρχου .

Τέλος , μετά την παρουσίαση και την ανάλυση των παραπάνω , θα μπορέσουμε να βγάλουμε χρήσιμα και ουσιαστικά συμπεράσματα , για τον Δήμαρχο , ως φυσιognωμία αλλά και ως αξίωμα και για τους εκλογείς του , την κρίση τους , τις απαιτήσεις τους και την εκλογική συμπεριφορά τους .Επίσης , θα κατανοήσουμε καλύτερα τη σχέση μεταξύ υποψήφιου Δημάρχου κι εκλογέων καθώς και τη σχέση Δημάρχου και δημοτών .Επίσης , θα προσπαθήσουμε να αναλύσουμε την αλληλεπίδραση μεταξύ τους.

ΤΟ ΦΥΛΟ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΑ ΔΗΜΑΡΧΟΥ

Στην χώρα μας , το αξίωμα του Δημάρχου είναι ανδροκρατούμενο. Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων ¹ , το 98% των εκλεγμένων Δημάρχων είναι άντρες και μόνο το 2% είναι γυναίκες .

Επίσης σύμφωνα με ρεπορτάζ που δημοσιεύθηκε στο περιοδικό «Επιθεώρηση» ² , από το έτος 2002 , όταν εφαρμόστηκε η υποχρεωτική συμμετοχή των γυναικών στη λίστα των δημοτικών και κοινοτικών συνδυασμών (ν. 2910/2001 αρ.75) , η γυναικεία παρουσία στο χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αυξήθηκε σημαντικά .

Συγκεκριμένα , ο αριθμός των γυναικών που εξελέγησαν δήμαρχοι ή κοινοτάρχες , αυξήθηκε κατά 40% , ενώ ο αριθμός των γυναικών που εξελέγησαν δημοτικοί , κοινοτικοί και τοπικοί σύμβουλοι , σχεδόν διπλασιάστηκε .

Με την εφαρμογή του παραπάνω νόμου (ν.2910/2001 αρ.75) , που προβλέπει υποχρεωτικά ένα ποσοστό (1/3) επί τον αριθμό των δημοτικών συμβούλων να είναι διαφορετικού φύλου , και πράγματι η συμμετοχή των γυναικών στα δημοτικά ψηφοδέλτια αλλά και στη λίστα των δημοτικών συμβούλων αυξήθηκε σημαντικά .σε επίπεδο Δημάρχων , δεν σημειώθηκε σημαντική αύξηση .

Βασική αιτία της μη εκλογής των γυναικών , είναι η έλλειψη ενδιαφέροντος από αυτές για αιρετά αξιώματα , αφού σε σχέση με τους άντρες είναι πολύ λιγότερες οι γυναίκες που θέτουν υποψηφιότητα στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές .

Είναι πολύ μικρότερο το ποσοστό των γυναικών που θέτουν υποψηφιότητα για το αξίωμα του Δημάρχου , συνεπώς , μικρό είναι και το ποσοστό που εκλέγεται .

Μεγάλο , όμως είναι το ποσοστό μη εκλογής τους , αφού το 50% περίπου των υποψηφίων γυναικών δεν εκλέγονται, σε αντίθεση με τους υποψήφιους άντρες , το ποσοστό αποτυχίας των οποίων είναι πολύ μικρότερο .Στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές του Οκτωβρίου 2002, οι γυναίκες που διεκδίκησαν θέση δημάρχου ή προέδρου κοινότητας έφθασαν το ποσοστό 4,3% του συνόλου των υποψηφίων αλλά στη συνέχεια , το ποσοστό των γυναικών που επέτυχαν να εκλεγούν μειώθηκε κατά το ήμισυ(2,03%)³ .

1) Έρευνα που πραγματοποιήθηκε το 2006 από τα στελέχη της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., Μ.Γιαννακοπούλου, Δ.Καλφόπουλος και Γ.Κουγιανός .

2) Βλέπε ρεπορτάζ , περιοδικό «Επιθεώρηση» , τεύχος 101 , σελ.16-17

3) Νικόλαος-Κομνηνός Χλέπας , Ο δήμαρχος , τομ.α' , εκδόσεις Παπαζήση ,Αθήνα

Σημαντικό όμως είναι και το ποσοστό που εκλέχθηκε , αφού εκλέχθηκαν σχεδόν οι μισές υποψήφιος .

Πέρα από την απροθυμία των γυναικών , αιτία αυτής της αποτυχίας αποτελούν και τα πολιτικά και κοινωνικά στερεότυπα , που θέλουν στη θέση ενός πολιτικού ηγέτη , έναν άντρα με δυναμισμό , υπεύθυνο και σοβαρό . Χαρακτηριστικά που αντιστοιχούν , σύμφωνα με αυτά τα στερεότυπα , κυρίως στο ανδρικό φύλο και εξασφαλίζουν την αποτελεσματικότητα και τη συνέπεια στην άσκηση των δημαρχιακών καθηκόντων .

Αυτά τα στερεότυπα είναι λάθος να υπάρχουν ακόμα και στις μέρες μας , που ο ρόλος της γυναίκας έχει αλλάξει , κι έχει αποδειχθεί σε διεθνές επίπεδο πως η γυναίκα μπορεί να ανταποκριθεί πλήρως στις υποχρεώσεις και τις απαιτήσεις που αντιστοιχούν στην κατοχή πολιτικών αξιωμάτων .

Η ηλικία του Έλληνα δημάρχου

Σύμφωνα με την έρευνα της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. , το 82% των Δημάρχων είναι μεσήλικες , δηλαδή ανήκουν στην ηλικιακή κατηγορία σαράντα (40) έως εξήντα (60) ετών , το 13% ανήκουν στην ηλικιακή κατηγορία εξήντα (60) ετών και άνω και μόλις το 5% ανήκει στην ηλικιακή κατηγορία είκοσι (20) έως σαράντα (40) ετών .

Τα ίδια ποσοστά περίπου ίσχυαν και παλιότερα , αφού από έρευνα του Παντείου Πανεπιστημίου (1998) ¹ , φάνηκε πως το 43,6% των στελεχών ανήκε στην ηλικιακή ομάδα σαράνταπέντε (45) έως πενήντατεσσάρων (54) ετών , το 30,3% ανήκε στην ηλικιακή κατηγορία των τριάνταπέντε (35) έως σαράντατεσσάρων (44) ετών και το 21,2% ανήκε στην ηλικιακή κατηγορία των πενήνταπέντε (55) έως εξήντατεσσάρων (64) ετών . Μόνο το 4,8% ανήκε στην ηλικιακή κατηγορία άνω των εξήνταπέντε (>65) ετών .

---

1)Μαυρής Γ. , Μεταξόπουλος Αιμ. , Μπεγράκης Θ. , Σακελλαρόπουλος Σ. , «Έρευνα στελεχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης» , Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών , Αθήνα , 1998

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 Η ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΔΙΑΦΘΡΩΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΔΗΜΑΡΧΩΝ

Με τη βοήθεια του διαγράμματος , παρατηρούμε πως η πλειοψηφία των εκλεγμένων Δημάρχων ανήκει στην κατηγορία σαράντα έως εξήντα και στις δύο δημοτικές και κοινοτικές περιόδους , δηλαδή ο Δήμαρχος στην Ελλάδα είναι μεσήλικας.

Επίσης , παρατηρούμε πως το μικρότερο ποσοστό , αντιστοιχεί στην ηλικιακή κατηγορία των είκοσι έως σαράντα ετών . Συμπεραίνουμε πως τα άτομα αυτής της κατηγορίας δεν ενδιαφέρονται να αποκτήσουν το αξίωμα του Δημάρχου , όσο τα άτομα της κατηγορίας των σαράντα έως εξήντα ετών . Οφείλουμε να επισημάνουμε τη σημασία της συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές αλλά και της εκλογής των ατόμων της ηλικιακής κατηγορίας είκοσι(20) έως

σαράντα(40) , αφού , η ανανέωση του δημορχιακού πληθυσμού συμβάλλει στον εκσυγχρονισμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης .

Σίγουρα οι μεσίληκες , έχουν περισσότερη εμπειρία και αποδοτικότητα από ότι οι νεότεροι τους , αλλά αυτό σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να καταδικάζει σε αποτυχία την υποψηφιότητα ενός νεότερου ηλικιακά ατόμου , για το αξίωμα του Δημάρχου .

Από την άλλη η ενέργεια και ο δυναμισμός των νεότερων υποψηφίων υπερισχύει αυτών των μεγαλύτερων ηλικιακά υποψηφίων .Καθώς επίσης και η γνώση των προβλημάτων και αναγκών των νεότερων δημοτών , που οι μικρότεροι ηλικιακά υποψήφιοι , γνωρίζουν καλύτερα και είναι εμφανές πως μπορούν να επικοινωνούν καλύτερα κι ευκολότερα με τους δημότες που ανήκουν στην ίδια ηλικιακή κατηγορία με αυτούς , σε σχέση με τους υποψήφιους μεγαλύτερης ηλικίας .

Έχει ανάγκη η Τοπική Αυτοδιοίκηση από νέα άτομα , νεαρότερης ηλικίας , από τους σημερινούς ενήλικες , που είναι πιο κοντά στα σύγχρονα προβλήματα και μπορούν να δώσουν νέες ιδέες και προοπτικές στις πολιτικές και στρατηγικές του Δήμου .Πέρα όμως από την ηλικιακή κατηγορία , σημαντικό είναι να υπάρχει ανανέωση των αιρετών προσώπων του Δήμου , έτσι ώστε να ανανεώνονται και οι προοπτικές του Δήμου .

Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΑΡΧΩΝ

Σύμφωνα με την ίδια έρευνα , το 94% των Δημάρχων είναι έγγαμοι και το 6% είναι άγαμοι .Από αυτά τα ποσοστά , μπορούμε να συμπεράνουμε πως η οικογενειακή κατάσταση του υποψηφίου επηρεάζει την κοινωνική του θέση και συνεπώς την κοινή γνώμη .

Ένας υποψήφιος , που έχει οικογένεια , φαίνεται πιο υπεύθυνος στα μάτια των δημοτών-ψηφοφόρων του .

Επίσης , η ύπαρξη οικογένειας , πίσω από έναν υποψήφιο Δήμαρχο , δίνει κύρος σε αυτόν , ιδιαίτερα όταν συνδυάζεται με καλό επαγγελματικό υπόβαθρο και το αντίστοιχο μορφωτικό επίπεδο .

Συνεπώς , ένας έγγαμος υποψήφιος έχει το προβάδισμα σε σχέση με έναν άγαμο .

Είναι σημαντικό για τη διαμόρφωση της εικόνας του Δημάρχου η οικογενειακή κατάσταση , αφού αποδεικνύει πως ο υποψήφιος

ακολουθεί τα στερεότυπα της κοινωνίας που ζει και είναι φυσιολογικός .

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΑΡΧΩΝ

Από το παραπάνω διάγραμμα συμπεραίνουμε πως η συντριπτική πλειοψηφία των Δημάρχων είναι παντρεμένοι , επισημαίνοντας τη σημασία που έχει για την εκλογή ενός υποψηφίου η οικογενειακή του κατάσταση.

Βέβαια , σ' αυτήν την ηλικιακή κατηγορία που ανήκει η πλειοψηφία των Δημάρχων , είναι λογικό να είναι έγγαμοι , βάσει των κοινωνικών στερεότυπων .

Σημαντικό επίσης είναι ,πέρα από την ύπαρξη συζύγου , να υπάρχουν και παιδιά , γιατί αυτό προσθέτει στην διαμόρφωση μιας εικόνας περισσότερο κύρος , υπευθυνότητα και σοβαρότητα .

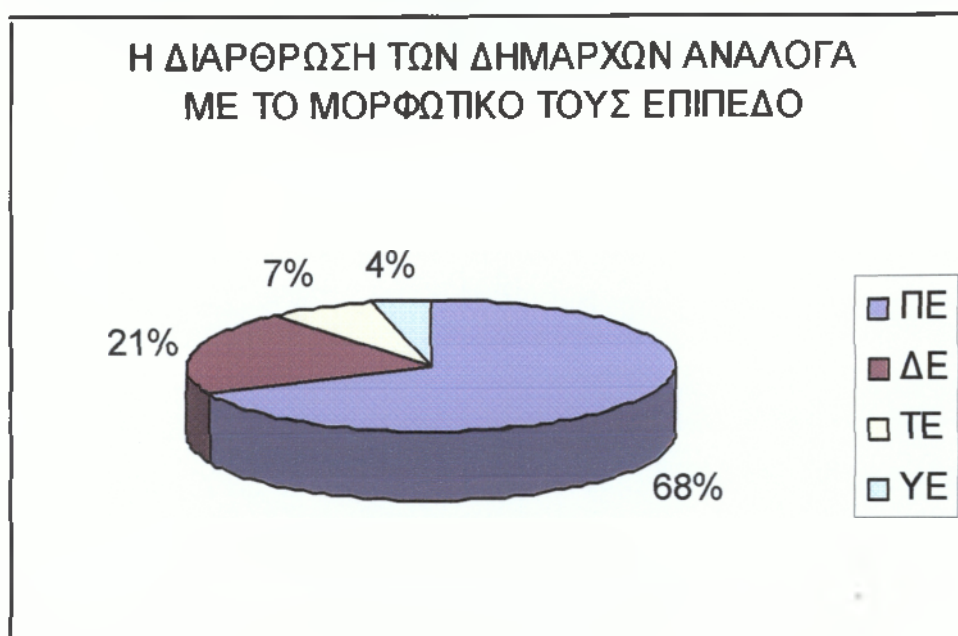
Αφού είναι επιτυχημένος στην προσωπική του ζωή , στην επαγγελματική του πορεία και κοινωνικά καταξιωμένος ,ένας υποψήφιος Δήμαρχος , δίνει την εικόνα πως θα τα καταφέρει και με τη διοίκηση του Δήμου .

ΤΟ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΟΥ ΔΗΜΑΡΧΟΥ

Οι Δήμαρχοι στη χώρα μας έχουν υψηλό μορφωτικό επίπεδο , σύμφωνα με την έρευνα της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. .

Ειδικότερα , το 68% είναι ΠΕ(Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης) , το 21% είναι ΔΕ(Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης) , το 7% είναι ΤΕ(Τεχνολογικής Εκπαίδευσης) και το 4% ΥΕ (Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης)

ΠΙΝΑΚΑΣ 3 Η ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΑΡΧΩΝ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΤΟΥΣ ΕΠΙΠΕΔΟ

Τα ίδια αποτελέσματα είχε και η έρευνα που διεξήγαγε το ²Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας , το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και η Ε.Ε.Τ.Α.Α. το 2000¹. Επιπλέον έδειξε πως το 5.7% των Δημάρχων έχουν μεταπτυχιακό ή διδακτορικό τίτλο .

Σχετική έρευνα του Παντείου Πανεπιστημίου (1998) , έδειξε ότι το 71,9% των Δημάρχων είναι απόφοιτοι Πανεπιστημίου , το 16,6% κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου και το 4,8% κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος .

- 1) Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας , Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης , Ε.Ε.Τ.Α.Α. «Έρευνα για τη λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών σε τοπικό επίπεδο» , Βόλος , Φεβρουάριος 2000
- 2) Βλέπε παραπομπή σελίδας 49 του παρόντος

Στο παραπάνω σχήμα , παρατηρούμε πως η πλειοψηφία των Δημάρχων είναι κάτοχοι πτυχίου Πανεπιστημίου , γεγονός που λειτουργεί επικουρικά στην εκλογή τους , αφού εκτός από τα προσωπικά τους χαρακτηριστικά και την οικογενειακή τους κατάσταση , το καλό μορφωτικό επίπεδο , προσδίδει επιπλέον κύρος και συμπληρώνει κατάλληλα την εικόνα ενός ιδανικού τοπικού πολιτικού ηγέτη .

Παρατηρούμε επίσης , πως μεγάλο ποσοστό των Δημάρχων , το 21% είναι κάτοχοι απολυτηρίου λυκείου , γεγονός που αντικειμενικά δείχνει πως είναι λιγότερο μορφωμένοι από το ποσοστό των Δημάρχων που είναι ΠΕ . Θα πρέπει όμως να τονισθεί πως αν συνδυαστεί αυτό το στοιχείο με τα στοιχεία που έχουμε σχετικά με την ηλικία των Δημάρχων , θα παρατηρήσουμε πως η πλειοψηφία των Δημάρχων είναι μεσήλικες , συνεπώς μεγάλωσαν σε μία εποχή που το πτυχίο από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση είχε άλλη βαρύτητα και το ποσοστό των κατόχων πτυχίου Πανεπιστημίου ήταν πολύ μικρότερο από σήμερα .

Θα πρέπει δηλαδή η ανάλυση και η κατανόηση αυτών των στοιχείων να γίνει , λαμβάνοντας υπόψη μας τις συνθήκες που επικρατούσαν τις προηγούμενες δεκαετίες στη χώρα μας . εφόσον η αλληλεπίδραση των συνθηκών αυτών με τους νέους της εποχής εκείνης , έχει επηρεάσει το μορφωτικό υπόβαθρό τους .

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΑΡΧΩΝ

Όσον αφορά την επαγγελματική διάρθρωση των Δημάρχων , η έρευνα της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. έδειξε πως το 24% των Δημάρχων προέρχεται από τον χώρο του δημόσιου (δημόσιος υπάλληλος) ,το 12% από τον χώρο των μηχανικών , των γιατρών και των εκπαιδευτικών και το υπόλοιπο προέρχεται από άλλες επαγγελματικές κατηγορίες που ακολουθούν με μικρότερο ποσοστό .

Παρατηρούμε πως το μεγαλύτερο ποσοστό προέρχεται από το χώρο του δημόσιου τομέα . Αυτό μπορεί να συμβαίνει , γιατί μεγάλο ποσοστό των εργαζομένων στη χώρα μας απασχολείται στον δημόσιο τομέα , αρκετές επαγγελματικές κατηγορίες όπως οι εκπαιδευτικοί κ.α.Επίσης , είναι πολύ πιο εύκολο για έναν δημόσιο υπάλληλο να ασχοληθεί με δημαρχιακά καθήκοντα σε σχέση με έναν ελεύθερο επαγγελματία ή έναν εργαζόμενο που απασχολείται στον ιδιωτικό τομέα , αφού , ο ν.3436/2006 προβλέπει ειδικά άδεια προς διευκόλυνση της άσκησης των καθηκόντων του Δημάρχου, όπως αναλύθηκε σε προηγούμενο κεφάλαιο , καθώς και διασφαλίζει την

διαμονή του Δημάρχου εντός των ορίων του Δήμου , ακόμα κι αν αυτός πριν την εκλογή του εργαζόταν στα όρια άλλου Δήμου ή ακόμα και άλλου νομού .

Επίσης , οι ελεύθεροι επαγγελματίες κι όσοι απασχολούνται στον ιδιωτικό τομέα , αφιερώνουν πολύ χρόνο στη δουλειά τους και είναι σχεδόν αδύνατο να καταφέρουν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του αξιώματος του Δημάρχου .Είναι πολύ δύσκολο και σπάνιο να συμβαδίσουν , μια επιτυχημένη καριέρα σε ένα τέτοιο επάγγελμα και ταυτόχρονα μια επιτυχημένη σταδιοδρομία σ'ενα αιρετό αξίωμα , όπως αυτό του Δημάρχου .

Συνεπώς , είναι λογικό να προέρχονται οι Δήμαρχοι από τον δημόσιο τομέα .

Η ΠΟΛΙΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ

Η πολιτικοποίηση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης εντοπίζεται αρχικά στους συνδυασμούς των υποψηφίων στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές .Η κατάρτιση αυτών των συνδυασμών δεν γίνεται πάντα με κριτήριο την επιλογή των καταλληλότερων προσώπων ή την ανάδειξη ηγετών , αλλά με κριτήριο την υποστήριξη μιας πολιτικής παράταξης. Αυτό συνεπάγεται την «εμπλοκή»των πολιτικών κομμάτων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση .

Η πολιτικοποίηση μπορεί να ωφελήσει τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης , αφού η σχέση κι η επικοινωνία που έχουν οι τοπικοί άρχοντες με τα στελέχη των πολιτικών κομμάτων , προσφέρει τη δυνατότητα στους πρώτους να γνωστοποιούν τα προβλήματά τους και να διεκδικούν μέσα για την επίλυσή τους .

Επίσης , η πολιτικοποίηση , μπορεί να λειτουργήσει θετικά και για τους κατοίκους του Δήμου . Μπορεί να διαπαιδαγωγήσει τους πολίτες δημοκρατικά , μπορούν να κατανοήσουν τη λειτουργία της Βουλής , των εκλογών , αφού ο Δήμος είναι η μικρογραφία του κράτους .

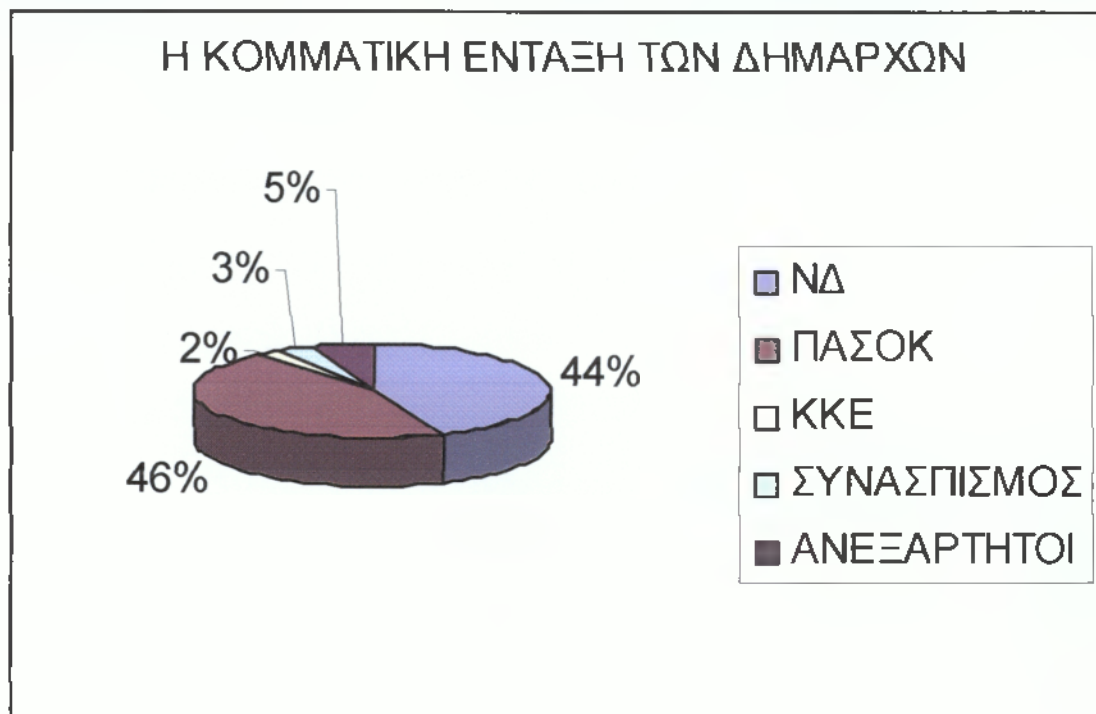
Μπορεί επίσης , να αναδεικνύει τοπικούς ηγέτες οι οποίοι στη συνέχεια ενδέχεται να σταδιοδρομήσουν στην εθνική πολιτική σκηνή.

Συνεπώς , είναι φανερό πως κάθε συνδυασμός των δημοτικών και κοινοτικών εκλογών υποστηρίζεται ή πολλές φορές αντιστοιχεί σε ένα εθνικό πολιτικό κόμμα .Κατ'επέκταση , κάθε Δήμαρχος ανήκει σε μία πολιτική παράταξη ή υποστηρίζεται από αυτήν .

Στο παρακάτω γράφημα θα παρουσιάσουμε τα ποσοστά των Δημάρχων που ανήκουν σε κάθε κόμμα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4 Η ΚΟΜΜΑΤΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΤΩΝ ΔΗΜΑΡΧΩΝ

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Έρευνα

ΓΕΝΙΚΑ

Στο προηγούμενο κεφάλαιο , προσπαθήσαμε να αναλύσουμε τα χαρακτηριστικά που πρέπει να συγκεντρώνει ο υποψήφιος Δήμαρχος ώστε να εκλεγεί στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές .Αναλύσαμε τα κοινά χαρακτηριστικά των Δημάρχων και προσπαθήσαμε να σκιαγραφήσουμε το προφίλ τους .

Σε αυτό το κεφάλαιο θα εξετάσουμε την περίπτωση της δημοτικής αρχής του Δήμου Λεωνιδίου , που αποτελεί φαινόμενο , αφού έχει εκλεγεί ο ίδιος συνδυασμός , επτά (7) συνεχόμενες τετραετίες .

Θα αναλύσουμε την περίπτωση αυτή και θα παρουσιάσουμε τα στοιχεία της σχετικής έρευνας που πραγματοποιήθηκε στο Δήμο Λεωνιδίου , με τις μεθόδους των ερωτηματολογίων και των συνεντεύξεων , και μέσω της ανάλυσής τους , θα προσπαθήσουμε να αναδείξουμε τους λόγους που έχουν καθιερώσει την εκλογή ενός προσώπου στο ίδιο αξίωμα .

Θα προσπαθήσουμε , επίσης , από τα αποτελέσματα αυτής της έρευνας ,να συγκρίνουμε τη φυσιογνωμία του Δημάρχου Λεωνιδίου με το προφίλ του Έλληνα Δημάρχου , όπως αυτό σκιαγραφήθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο .

3.1 Η περίπτωση του Δημάρχου Λεωνιδίου

Ο Δήμος Λεωνιδίου βρίσκεται στη νοτιανατολική Αρκαδία κι έχει πληθυσμό 6294 κατοίκους . Είναι καποδιστριακός Δήμος και αποτελείται από δώδεκα (12) δημοτικά διαμερίσματα . Το δημοτικό διαμέρισμα Αγίου Βασιλείου , το δημοτικό διαμέρισμα Βλησιδιάς , το δημοτικό διαμέρισμα Κουνουπιάς , το δημοτικό διαμέρισμα Λεωνιδίου , το δημοτικό διαμέρισμα Μαρίου , το δημοτικό διαμέρισμα Παλαιοχωρίου , το δημοτικό διαμέρισμα Πελετών , το δημοτικό διαμέρισμα Πηγαδίου , το δημοτικό διαμέρισμα Πλατανακίου , το δημοτικό διαμέρισμα Πουλίθρων , το δημοτικό διαμέρισμα Πραγματευτής και το δημοτικό διαμέρισμα Τσιταλίων .

Έδρα του Δήμου είναι το Λεωνίδιο , που βρίσκεται 93χλμ. νοτιανατολικά της Τρίπολης και 210 χλμ. νοτιοδυτικά της Αθήνας . Έχει πληθυσμό 3224 κατοίκους και φιλοξενεί το Δημαρχείο , καθώς και όλες τος υπηρεσίες του Δήμου .

Δήμαρχος είναι ο κ. Δημήτριος Αλεξάνδρου Τσιγκούνης . Ο κ.Τσιγκούνης γεννήθηκε στις 23 Μαΐου του 1944 στο Λεωνίδιο , όπου και μεγάλωσε . Σπούδασε Οικονομικά στο Πανεπιστήμιο Πειραιά κι ασχολήθηκε από νωρίς με την πολιτική , ως φοιτητής αλλά και ως νέος .

Εκλέχθηκε Δήμαρχος για πρώτη φορά στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές του 1982 και ανέλαβε τα καθήκοντά του από την 1η Ιανουαρίου του 1983 .

Έκτοτε εκλέγεται Δήμαρχος συνεχώς και σήμερα ασκεί τα καθήκοντά του για έβδομη συνεχόμενη φορά .

Είναι φανερό πως η πολυετής σταδιοδρομία του κ.Τσιγκούνη δεν είναι τυχαία . Για το λόγο αυτό , στη συνέχεια θα παρουσιάσουμε τα αποτελέσματα της έρευνας μας , που διεξήχθη στο Δήμο Λεωνιδίου τον Οκτώβριο του 2007 κι είχε ως θέμα τα αίτια και τους λόγους της επανειλημμένης εκλογής του ίδιου προσώπου στο αξίωμα του Δημάρχου .

Σκοπός της έρευνας είναι να επισημάνουμε τα αίτια αυτής της μακροχρόνιας σταδιοδρομίας στο αξίωμα του Δημάρχου και η συσχέτιση και σύγκρισή τους με τα χαρακτηριστικά του Έλληνα Δημάρχου όπως αυτά διατυπώθηκαν στο κεφάλαιο 2.7 της εργασίας με τίτλο «Η φυσιογνωμία του Έλληνα Δημάρχου» .

3.2 Αποτελέσματα έρευνας και ανάλυση ερωτηματολογίων

Το ερωτηματολόγιο¹ χορηγήθηκε σε εβδομήντα ενήλικες δημότες του Δήμου Λεωνιδίου .

Το 59% των ερωτηθέντων ήταν άνδρες και το 41% γυναίκες . Δηλαδή σαράντα ένας εκ των ερωτηθέντων ήταν άνδρες και είκοσιεννέα ήταν γυναίκες .

Συγκεκριμένα , το 16% ανήκε στην ηλικιακή κατηγορία των δεκαοχτώ έως είκοσιεπτά ετών (18-27) , το 13% ανήκε στην ηλικιακή κατηγορία των είκοσιοχτώ έως τριάνταεπτά ετών (28-37) , το 37% ανήκε στην ηλικιακή κατηγορία των τριάνταοχτώ έως σαράνταεπτά ετών (38-47) , το 16% ανήκε στην ηλικιακή κατηγορία των σαράνταοχτώ έως πανήνταεπτά ετών (48-57) και το 18% ανήκε στην ηλικιακή κατηγορία των πενήνταοχτώ ετών και άνω .

Είναι απαραίτητο να τονισθεί πως η επιλογή των ερωτηθέντων έγινε τυχαία με μοναδική προϋπόθεση , την ενηλικιότητα .

Επίσης , πρέπει να σημειωθεί πως τα ερωτηματολόγια συμπληρώθηκαν ανώνυμα .

Θα προχωρήσουμε στην διατύπωση κάθε ερώτησης και ανάλυση της απάντησής της .

Στην ερώτηση 4 , της οποίας η διατύπωση είναι η εξής : « **Πιστεύετε πως η εκλογή του ίδιου προσώπου σε ένα αξίωμα όπως αυτό του δημάρχου , επανειλημμένα , επιφέρει θετικά αποτελέσματα στον τόπο;**» το 41% των ερωτηθέντων απάντησαν θετικά και το 59% αρνητικά .

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

Πιστεύετε πως η εκλογή του ίδιου προσώπου σε ένα αξίωμα όπως αυτό του Δημάρχου , επανειλημμένα , επιφέρει θετικά αποτελέσματα στον τόπο ;	
ΝΑΙ	41%
ΟΧΙ	59%

1) Βλέπε παράρτημα

Όπως φαίνεται στο πίνακα 5 , η πλειοψηφία των δημοτών (το 59%) πιστεύει πως η επαναλαμβανόμενη εκλογή του ίδιου προσώπου στο αξίωμα του δημάρχου δεν ωφελεί τον δήμο .Ενώ η μειοψηφία ,(το 41%) ,πιστεύει πως αυτό επιδρά θετικά στην πορεία του δήμου .

Είναι σημαντικό να τονισθεί πως το ποσοστό των δημοτών που απάντησε θετικά αν και μικρότερο αυτού των δημοτών που απάντησαν αρνητικά , είναι αρκετά υψηλό . Αυτό σημαίνει πως πολλοί δημότες θεωρούν την μακροχρόνια δημαρχιακή θητεία ιδανική .Είτε γιατί η επανεκλογή ενός δημάρχου , προϋποθέτει την εμπειρία του υποψηφίου στα ζητήματα του δήμου , είτε γιατί θέλουν τον δήμαρχο περισσότερο στο ρόλο του «διοικητή» παρά στο ρόλο του πολιτικού ηγέτη .

Άρα εντοπίζουμε σε αυτό το σημείο έναν λόγο για τον οποίο κάποιοι δημότες ψήφισαν περισσότερες από μία φορές τον ίδιο δήμαρχο , χωρίς αυτό να σημαίνει πως ήταν ο μοναδικός λόγος για τον οποίο το έκαναν . Συνεπώς , εντοπίσθηκε ένα από τα πολλά αίτια που έχουν συμβάλει στην συνεχή εκλογή του στο αξίωμα του δημάρχου ,στο δήμο Λεωνιδίου . Επίσης , παρατηρούμε ότι παρόλο που η πλειοψηφία των ερωτηθέντων απάντησε αρνητικά , ένα μεγάλο ποσοστό (41%) , απάντησε θετικά .Αυτό το ποσοστό είναι πολύ κοντά στο ποσοστό που χρειάζεται να συγκεντρώσει ένας συνδυασμός , στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές , προκειμένου να εκλεγεί . Άρα αυτό το ποσοστό (41%) , δεν είναι αμελητέο , αφού μπορεί να εκλέξει έναν συνδυασμό .

Στην ερώτηση , «Πού πιστεύετε πως οφείλεται η εκλογή του ίδιου Δημάρχου , στο δήμο Λεωνιδίου , για επτά (7) συνεχείς τετραετίες; , το 40% των ερωτηθέντων απάντησε «στο έργο του» , το 27% απάντησε «στην κοινωνική του θέση» και το 33% απάντησε «σε άλλους λόγους».

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

Πού πιστεύετε πως οφείλεται η εκλογή του ίδιου Δημάρχου , στο δήμο Λεωνιδίου , για επτά (7) συνεχείς τετραετίες ;	
Στο έργο του	40%
Στην κοινωνική του θέση	27%
Σε άλλους λόγους	33%

Η πλειοψηφία(το 40%) , όπως φαίνεται και στον πίνακα 6 , αποδίδει την επανειλημμένη εκλογή του ίδιου Δημάρχου στο έργο που έχει προσφέρει , δηλαδή στο επιτυχημένο έργο του και την ικανοποίηση των δημοτών. Ένα μικρότερο ποσοστό (33%) , αλλά όχι το μικρότερο αποδίδει την επαναλαμβανόμενη επιτυχία του ίδιου Δημάρχου σε άλλους λόγους , πέρα από την κοινωνική θέση και το έργο του . Αυτό το ποσοστό , δείχνει πως υπάρχουν κι άλλοι λόγοι που οδηγούν σε αυτό το αποτέλεσμα . Το 27% απάντησε «στην κοινωνική του θέση» , συνεπώς , παρατηρούμε πως η ‘εικόνα’ και η φυσιογνωμία του υποψήφιου , επηρεάζουν την εκλογή του .

Στην ερώτηση : «Πιστεύετε πως η εκλογή του επηρεάζεται από τα προσωπικά του χαρακτηριστικά και τις ικανότητές του (φύλο , ηλικία κλπ.);» , το 88% απάντησε θετικά , ενώ το 12% αρνητικά .

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

Πιστεύετε πως η εκλογή του επηρεάζεται από τα προσωπικά του χαρακτηριστικά και τις ικανότητες του (φύλο , ηλικία κλπ.);	
ΝΑΙ	88%
ΟΧΙ	12%

Σε αυτόν τον πίνακα (πίνακας 7), παρατηρούμε πως η διαφορά μεταξύ των ποσοστών της θετικής απάντησης και της αρνητικής , είναι μεγαλύτερη από αυτές των προηγούμενων ερωτήσεων . Αυτό δείχνει πως οι δημότες έχουν πιο ‘καθαρή εικόνα’ του θέματος. Είναι σχεδόν σίγουροι πως τα προσωπικά χαρακτηριστικά καθορίζουν το αποτέλεσμα των εκλογών , συνεπώς αποδέχονται τη δύναμη της εικόνας και ίσως κι οι ίδιοι επηρεάζονται από αυτήν . Συνεπώς, ακόμη ένας λόγος για την εκλογή του δημάρχου γίνεται αντιληπτός , κι ίσως είναι ο σημαντικότερος αφού το ποσοστό της θετικής απάντησης είναι πολύ υψηλό.

Όσον αφορά το ποσοστό που απάντησε αρνητικά , δείχνει πως υπάρχουν δημότες που δεν επηρεάζονται από τα προσωπικά χαρακτηριστικά του υποψήφιου δημάρχου , αλλά θέτουν άλλα κριτήρια .

Στην επόμενη ερώτηση : «**Θεωρείτε πως η οικογενειακή του κατάσταση , έχει συμβάλει στην εκλογή του δημάρχου του δήμου σας;**», το 54% απάντησε «ναι» και το 46% απάντησε «όχι» .

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

Θεωρείτε πως η οικογενειακή του κατάσταση , έχει συμβάλει στην εκλογή του Δημάρχου του Δήμου σας ;	
ΝΑΙ	54%
ΟΧΙ	46%

Όπως φαίνεται στον παραπάνω πίνακα (πίνακας 8) ,το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων (54%) , πιστεύει πως η οικογενειακή κατάσταση έχει συμβάλει στην εκλογή του Δημάρχου .

Η απάντηση αυτή δείχνει πως οι περισσότεροι δημότες επηρεάστηκαν από τον παράγοντα ‘οικογενειακή κατάσταση’ για την εκλογή του δημάρχου τους και κατ’ επέκταση το ίδιο ποσοστό θεωρεί αυτόν τον παράγοντα κριτήριο για την προτίμηση-εκλογή ενός υποψήφιου δημάρχου γενικότερα .

Όσο για το ποσοστό που απάντησε «όχι» , διαπιστώνουμε πως υπάρχουν δημότες που δεν επηρεάζονται από αυτόν τον παράγοντα και θέτουν άλλα κριτήρια για την επιλογή του υποψηφίου που θα προτιμήσουν.

Στην ερώτηση αν «**Πιστεύετε πως το μορφωτικό του επίπεδο , υπήρξε κριτήριο για την εκλογή του ;**» , το 91% απάντησε «ναι» και μόλις το 9% απάντησε «όχι».

ΠΙΝΑΚΑΣ 9

Πιστεύετε πως το μορφωτικό του επίπεδο , υπήρξε κριτήριο για την εκλογή του ;	
ΝΑΙ	91%
ΟΧΙ	9%

Από τον πίνακα 9 , καταλαβαίνουμε πως η συντριπτική πλειοψηφία των δημοτών , λαμβάνει υπ' όψιν της ως κριτήριο , το μορφωτικό επίπεδο του υποψήφιου .

Από τα ποσοστά αυτά , μπορούμε να καταλάβουμε πως αυτό το κριτήριο είναι πολύ σημαντικό. Αφενός γιατί προσδίδει κύρος στην 'εικόνα' του δημάρχου κι αφετέρου γιατί αποτελεί αντικειμενικό κριτήριο για μια επιτυχημένη δημοκρατική θητεία .

Ένας δήμαρχος με υψηλό μορφωτικό επίπεδο , είναι πιο ικανός να διοικήσει σωστότερα τον δήμο και να αντιμετωπίσει καλύτερα και πιο μεθοδικά τα προβλήματα του δήμου .

Όσον αφορά το ποσοστό που απάντησε «όχι» , δείχνει πως για κάποιους δημότες το μορφωτικό επίπεδο του υποψήφιου δημάρχου δεν αποτελεί κριτήριο , αφού υπάρχουν υποψήφιοι χωρίς υψηλό μορφωτικό επίπεδο που μπορεί να είναι εξίσου ικανοί με αυτούς που είναι μορφωμένοι , καθώς επίσης και για τις περιπτώσεις των ηγετών , αφού ως γνωστόν οι ηγέτες δεν είναι απαραίτητο να έχουν κάποιο τίτλο σπουδών .

Στην ερώτηση «**Πιστεύετε πως ο δήμαρχος του δήμου σας είναι προσιτός, συνεργάσιμος , είναι 'κοντά' στον δημότη;**» , το 71% απάντησε θετικά , ενώ το 29% απάντησε αρνητικά , όπως φαίνεται και στον παρακάτω πίνακα (πίνακα 10) .

Αυτές οι απαντήσεις δείχνουν πως οι περισσότεροι δημότες έχουν μια ανθρώπινη και κοινωνική εικόνα του δημάρχου και αυτό τους επηρεάζει για τον σχηματισμό της άποψής τους γι' αυτόν , και συνεπώς επηρεάζει και την ψήφο τους .

ΠΙΝΑΚΑΣ 10

Πιστεύετε πως ο Δήμαρχος του δήμου σας είναι προσιτός , συνεργάσιμος , είναι ' κοντά ' στον δημότη ;	
ΝΑΙ	71%
ΟΧΙ	29%

Ενώ , υπάρχουν κι εκλογείς που τον θεωρούν απρόσιτο , μη συνεργάσιμο και ' μακριά ' από τον πολίτη και συνεπώς ' μακριά ' από την καθημερινή ζωή των πολιτών και τα προβλήματά τους .

Αυτό είναι αιτία για να μην ψηφιστεί δεύτερη φορά ένας υποψήφιος , και σε αυτή την περίπτωση , ο δήμαρχος έχει εκλεγεί περισσότερες από δύο (2) φορές , συνεπώς , το ποσοστό που απάντησε αρνητικά αντιπροσωπεύει και τη μειωρηφία των εκλογέων , που δεν ψηφίζουν τον συγκεκριμένο υποψήφιο .

Η επόμενη ερώτηση : « **Θεωρείτε πως ο δήμαρχος του δήμου Λεωνιδίου , συγκεντρώνει στο πρόσωπό του , τα χαρακτηριστικά ενός ηγέτη;**» , το 51% απάντησε «ναι» και το 49% απάντησε «όχι» , όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα(πίνακα 11) .

ΠΙΝΑΚΑΣ 11

Θεωρείται πως ο Δήμαρχος του δήμου Λεωνιδίου , συγκεντρώνει στο πρόσωπό του , τα χαρακτηριστικά ενός ηγέτη ;	
ΝΑΙ	51%
ΟΧΙ	49%

Αν και η έννοια του ηγέτη είναι υποκειμενική , από τα αποτελέσματα αυτής της ερώτησης καταλαβαίνουμε πως η πλειοψηφία των δημοτών των θεωρούν ηγέτη και όσοι από αυτούς τον ψηφίζουν , το θεωρούν προτέρημα , άρα είναι ακόμα ένας λόγος που ο δήμαρχος εκλέγεται και ένα μικρότερο ποσοστό μεν , όχι πολύ μικρότερο δε , θεωρεί πως ο δήμαρχος του δήμου δεν είναι ηγέτης , συνελώς δεν συμπεριλαμβάνεται στα κριτηριά τους ή δεν τον ψηφίζουν , ή δεν υπάρχει κανένας υποψήφιος που να συγκεντρώνει τα χαρακτηριστικά ενός ηγέτη στο δήμο τους .

Στην ερώτηση «**Είστε ικανοποιημένοι από τον τρόπο που διοικεί ο δήμαρχος τον δήμο σας;**» , το 67% απάντησε «ναι» και το 33% απάντησε «όχι» , όπως φαίνεται στον πίνακα 12 .

ΠΙΝΑΚΑΣ 12

Είστε ικανοποιημένοι από τον τρόπο που διοικεί ο Δήμαρχος τον δήμο σας ;	
ΝΑΙ	67%
ΟΧΙ	33%

Από τις απαντήσεις αυτές , συμπεραίνουμε ότι η πλειοψηφία των δημοτών είναι ικανοποιημένοι από τη διοίκηση του δήμου και τον τρόπο που εφαρμόζεται από τον δήμαρχο και η μειοψηφία δεν είναι .

Μπορούμε να συμπεράνουμε πως ένας λόγος που το ίδιο πρόσωπο εκλέγεται στο ίδιο αξίωμα περισσότερες από μία φορές , και συγκεκριμένα στην περίπτωση του δημάρχου Λεωνιδίου , επτά (7) συνεχόμενες φορές , είναι η ικανοποίηση των δημοτών από το έργο του . Η επανάληψη της εκλογής του , οφείλεται στην επιτυχημένη διοίκηση του Δήμου και την πρόοδό του . Συνελώς , υπάρχουν και αντικειμενικά μεγέθη που αποτελούν κριτήρια εκλογής για έναν υποψήφιο δήμαρχο , όπως αυτό των οικονομικών αποτελεσμάτων και της γενικότερης πορείας του οργανισμού .

Το ποσοστό που απάντησε αρνητικά , αντιπροσωπεύει τους δημότες εκείνους που δεν έχουν μείνει ικανοποιημένοι από τη διοίκηση του δήμου και συνεπώς ανήκουν στους δημότες που δεν έχουν συμβάλει με την ψήφο τους στην επαναλαμβανόμενη εκλογή του δημάρχου του δήμου Λεωνιδίου .

Στην ερώτηση «**Θεωρείτε πως η πολιτική που χαράσσει και ακολουθεί ο δήμαρχος Λεωνιδίου ως προς τη συμμετοχή του δήμου σας σε ευρωπαϊκά προγράμματα και την απορρόφηση των αντίστοιχων κονδυλίων είναι επιτυχημένη;**» , το 44% απάντησε «**Είναι ικανοποιητική , αλλά όχι αρκετά**» , το 40% απάντησε «**Ναι , είναι αρκετά επιτυχημένη**» και το 16% απάντησε «**Όχι , δεν είναι επιτυχημένη**» , όπως φαίνεται στον πίνακα 13

ΠΙΝΑΚΑΣ 13 .

Θεωρείτε πως η πολιτική που χαράσσει και ακολουθεί ο Δήμαρχος ως προς τη συμμετοχή του δήμου σας σε ευρωπαϊκά προγράμματα και την απορρόφηση των αντίστοιχων κονδυλίων είναι επιτυχημένη ;	
Ναι , είναι αρκετά επιτυχημένη	50%
Είναι ικανοποιητική , αλλά όχι αρκετά	44%
Όχι , δεν είναι επιτυχημένη	16%

Από τα αποτελέσματα αυτά συμπεραίνουμε πως οι περισσότεροι δημότες είναι , εν μέρει ικανοποιημένοι από την πολιτική που ασκεί ο δήμαρχος όσον αφορά την εξασφάλιση της συμμετοχής του δήμου που εκπροσωπεί σε κοινοτικά προγράμματα και την εξασφάλιση των αντίστοιχων κονδυλίων αλλά θεωρούν πως θα μπορούσε να επιτευχθεί καλύτερο αποτέλεσμα , είτε με μεγαλύτερη προσπάθεια από τον ήδη εκλεγμένο δήμαρχο , είτε από κάποιο νέο πρόσωπο που προσδοκούν πως θα εκλεγεί στο αντίστοιχο αξίωμα.

Μεγάλο είναι και το ποσοστό όμως αυτών που είναι αρκετά ικανοποιημένοι από την πολιτική που εφαρμόζει ο δήμαρχος σε σχέση με τη συμμετοχή σε ευρωπαϊκά προγράμματα και την εξασφάλιση κονδυλίων (το 40%) .Το ποσοστό αυτό δείχνει πως η συγκεκριμένη

πολιτική του δημάρχου είναι γνωστή στους δημότες , άρα έχουν υλοποιηθεί έργα που εξασφαλίστηκαν από αυτήν .

Όσο για το ποσοστό των ερωτηθέντων που απάντησε «Όχι, δεν είναι επιτυχημένη» , παρατηρούμε πως είναι το μικρότερο ποσοστό (16%). Αυτό το ποσοστό , πιστεύει πως αυτή η πολιτική δεν είναι επιτυχημένη και μάλλον έχει περισσότερες απαιτήσεις από τον δήμαρχο. Ίσως σ' αυτό το ποσοστό να ανήκουν και αυτοί που δεν είναι ικανοποιημένοι από τον τρόπο που διοικεί ο δήμαρχος ή από τις πολιτικές που εφαρμόζει . Η ακόμα μπορεί να ανήκουν στο ποσοστό που δεν πιστεύει πως η ανάδειξη του δημάρχου οφείλεται στις προσωπικές του ικανότητες και δεξιότητες , δηλαδή στα προσωπικά του χαρακτηριστικά αλλά σε άλλους παράγοντες .

Στην επόμενη ερώτηση «Είστε ικανοποιημένοι από τις πολιτικές που εφαρμόζει;» , το 69% των ερωτηθέντων απάντησε θετικά ενώ το 31% απάντησε αρνητικά , όπως φαίνεται και στον πίνακα 14 .

ΠΙΝΑΚΑΣ 14

Είστε ικανοποιημένοι από τις πολιτικές που εφαρμόζει ;	
ΝΑΙ	69%
ΟΧΙ	31%

Από τις απαντήσεις αυτές , παρατηρούμε πως οι περισσότεροι δημότες είναι σε γενικές γραμμές ικανοποιημένοι από τις πολιτικές που εφαρμόζει ο Δήμαρχος σε όλα τα θέματα και τις υποθέσεις του δήμου . Ενώ , ένα μικρότερο ποσοστό (31%) δηλώνει πως δεν είναι ικανοποιημένο από την εφαρμογή των πολιτικών που εφαρμόζει ο δήμαρχος .

Στην ερώτηση «Πιστεύετε πως η πολιτικοποίηση του θεσμού του δημάρχου γενικά, αλλά και ο πολιτικός χρωματισμός του , επιφέρει θετικά αποτελέσματα στην σταδιοδρομία του;» , το 83% απάντησε θετικά και το 17% αρνητικά όπως φαίνεται στον πίνακα 15 .

ΠΙΝΑΚΑΣ 15

Πιστεύετε πως η πολιτικοποίηση του θεσμού του Δημάρχου γενικά , αλλά και ο πολιτικός χρωματισμός του , επιφέρει θετικά αποτελέσματα στην σταδιοδρομία του ;	
ΝΑΙ	83%
ΟΧΙ	17%

Η πλειοψηφία πιστεύει πως η ένταξη ενός υποψηφίου σε κάποιο πολιτικό κόμμα μπορεί να επωφελήσει τον υποψήφιο , αλλά λειτουργεί επικουρικά και κατά τη διάρκεια της θητείας του .Ενώ , ένα μικρότερο ποσοστό , πιστεύει πως η κομματική ένταξη δεν προσφέρει τίποτα θετικό στη σταδιοδρομία του δημάρχου .

Η απάντηση στην ερώτηση αυτή , εκφράζει καθαρά την άποψη που έχουν διαμορφώσει οι δημότες από την ζωή τους στο δήμο . Έχουν δει στην πράξη να επηρεάζονται οι πολιτικές του δήμου και συνεπώς η πορεία του από τον πολιτικό χρωματισμό του συνδυασμού που επικράτησε , άρα και του δημάρχου .

Στην επόμενη ερώτηση «Πιστεύετε πως αν ξαναθέσει υποψηφιότητα την επόμενη τετραετία , θα εκλεγεί;» , σύμφωνα με τον πίνακα 16 , το 84% των ερωτηθέντων πιστεύει πως σε ενδεχόμενη υποψηφιότητα του ίδιου προσώπου για το αξίωμα του δημάρχου , στις επόμενες δημοτικές και κοινοτικές εκλογές , το αποτέλεσμα θα είναι υπέρ του .Ενώ , το 16% απάντησε πως δεν πιστεύει το ίδιο .Από αυτό συμπεραίνουμε ότι αφενός η πρόθεση των ερωτηθέντων για την ψήφο προτίμησης τους στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές είναι η αντίστοιχη κι αφετέρου αυτή τους η πρόβλεψη συσχετίζεται με την εντύπωση που έχουν σχηματίσει οι

ίδιοι από τον κοινωνικό τους περίγυρο , για την επανάληψη της εκλογής του ίδιου δημάρχου στις επόμενες δημοτικές και κοινοτικές εκλογές .

Από την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας , διαπιστώνουμε πως ο Δήμαρχος Λεωνιδίου , κ.Τσιγκούνης , έχει κοινά χαρακτηριστικά με το μέσο Έλληνα Δήμαρχο . Δηλαδή , είναι μεσήλικας , είναι έγγαμος , το μορφωτικό του επίπεδο είναι υψηλό (Π.Ε.) και είναι κομματικά ενταγμένος σε ένα εκ των δύο μεγάλων κομμάτων , που κυριαρχούν και στην Τοπική Αυτοδιοίκηση ¹ .

Παρατηρούμε πως η προσωπικότητά του , καθορίζει σε μεγάλο βαθμό την κρίση των δημοτών , αφού τα μεγαλύτερα ποσοστά στις ερωτήσεις που αφορούσαν κριτήρια εκλογής , συγκέντρωσαν αυτές που αφορούσαν τα προσωπικά του χαρακτηριστικά και τη συμπεριφορά του .

Επίσης , σύμφωνα με έρευνα που δημοσιεύθηκε στο περιοδικό «Επιθεώρηση»² , των Πέτρου Ιωαννίδη και Βασιλικής Στάγιας ³ , ο ρόλος της προσωπικότητας σε τοπικό επίπεδο ήταν το κυρίαρχο κριτήριο εκλογής , στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές του έτους 2002 .

Στην παραπάνω έρευνα παρατηρήθηκε μεγάλο ποσοστό επί του συνόλου των Δημάρχων που εξελέγησαν , το οποίο αφορούσε αυτούς που εξελέγησαν για πρώτη φορά σ' αυτό το αξίωμα .

Επίσης , διαπιστώθηκε , στην ίδια έρευνα , πως οι νομάρχες που εξελέγησαν ανήκαν σε διαφορετικό πολιτικό κόμμα από τους Δημάρχους της πρωτεύουσας του νομού .Γεγονός που δείχνει πως η επιλογή τους δεν έγινε με βασικό κριτήριο την κομματική τους ένταξη , αλλά την προσωπικότητά τους .

Συνεπώς , συμπεραίνουμε πως η κοινωνική εικόνα του υποψηφίου και η προσωπικότητά του αποτελούν τους κυρίαρχους παράγοντες για την εκλογή του .

Αλλά είναι σημαντικό να αναφέρουμε πως και η κομματική ένταξη των Δημάρχων επηρεάζει την εκλογή τους και τη σταδιοδρομία τους .

---

1)Βλέπε πίνακα 4

2) Βλέπε περιοδικό «Επιθεώρηση» , τεύχος 101 , σελ.18-19 .

3) Ο Πέτρος Ιωαννίδης και η Βασιλική Στάγια είναι μέλη της ερευνητικής ομάδας του τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας του Παντείου Πανεπιστημίου , με αντικείμενο τη μελέτη των ελληνικών εκλογών (Υπεύθυνος : Επίκουρος Καθηγητής Γεράσιμος Μοσχονάς) .

Η έρευνα συνεχίστηκε με τη διεξαγωγή συνεντεύξεων από ένα μέλος του δημοτικού συμβουλίου, τον κ.Ηλία Λάτση, που είναι επίσης και μέλος της δημορχιακής επιτροπής και από τον κ.Τσιγκούνη, δήμαρχο του δήμου Λεωνιδίου ¹.

---

1) Βλέπε παράρτημα, συνεντεύξεις

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σκοπός της εργασίας αυτής ήταν η παρουσίαση και βαθύτερη κατανόηση του διοικητικού και πολιτικού ρόλου του Δημάρχου στην Ελλάδα .

Έτσι , στο πρώτο μέρος , αναφερθήκαμε στην προέλευση του θεσμού , ξεκινώντας από την κλασική αθηναϊκή δημοκρατία , συνεχίζοντας με την Βυζαντινή περίοδο , την περίοδο της Τουρκοκρατίας , έως και την νεότερη εποχή , θέλοντας να τονίσουμε τόσο τη δημοκρατική του προέλευση , όσο και τη σημασία του για την ανθρώπινη κοινωνία .

Στο δεύτερο μέρος , παρουσιάσαμε και αναλύσαμε , υπό το πρίσμα της σχετικής νομοθεσίας , το διοικητικό και πολιτικό ρόλο του Δημάρχου , αναφερόμενοι στα καθήκοντα και τις αρμοδιότητές του , στα δικαιώματα και τις ευθύνες που υπέχει , καθώς και στην εποπτεία που του ασκείται .

Αναλύσαμε επίσης , την πολιτική ηγεσία του Δήμου καθώς και τον τρόπο ανάδειξής της και προσπαθήσαμε να σκιαγραφήσουμε τη φυσιογνωμία του Έλληνα Δημάρχου .

Στο τρίτο μέρος , αναφερθήκαμε στην περίπτωση του Δήμου Λεωνιδίου και παρουσιάσαμε τα αποτελέσματα της έρευνας που διεξήχθη τον Οκτώβριο του 2007, στο Λεωνίδιο , και προχωρήσαμε στην ανάλυσή της .

Συνοψίζοντας , να τονίσουμε πως ο ρόλος του Δημάρχου στην Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι πολύ σημαντικός , αφού καθορίζει την πορεία του Δήμου με τις πολιτικές που χαράσσει κι εφαρμόζει . Ο Δήμαρχος , οφείλει να συνεργάζεται άψογα με τα άλλα αιρετά όργανα , το προσωπικό του Δήμου και τους πολίτες ώστε να διασφαλίζεται η προάσπιση του τοπικού συμφέροντος .

Επίσης , θα πρέπει να αντιμετωπίζει με σοβαρότητα και υπευθυνότητα τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις του , παραμερίζοντας κάθε προσωπικό ή κομματικό συμφέρον .

Οφείλουμε να αναφερθούμε επίσης , στην περίπτωση του Δήμου Λεωνιδίου , όπου εκλέγεται Δήμαρχος , το ίδιο πρόσωπο για επτά συνεχείς τετραετίες .

Προσπαθήσαμε , μέσα από την έρευνα να εντοπίσουμε τους λόγους που συμβαίνει αυτό και συμπεραίνουμε πως οφείλεται σε διάφορους παράγοντες .

Οι βασικότεροι είναι τα προσωπικά χαρακτηριστικά του , με κυρίαρχο, το μορφωτικό του επίπεδο , τη συμπεριφορά του , το έργο και τη δράση του και την ηγετική του φυσιογνωμία .

Θα πρέπει να αναφέρουμε πως στην ερώτηση 5 ¹ , το 33% των ερωτηθέντων απάντησε «σε άλλους λόγους» , πέραν του έργου του και της κοινωνικής του θέσης .Αυτή η απάντηση , σε συνδυασμό με την απάντηση της ερώτησης 14 ² , οδηγούν στο συμπέρασμα ότι η κομματική ένταξη του Δημάρχου , αποτελεί κριτήριο για την εκλογή /και την επανεκλογή του , χωρίς να είναι όμως το σημαντικότερο .

Το ίδιο συμπεραίνουμε και από τις απαντήσεις των αιρετών οργάνων στις συνεντεύξεις .Αφού , οι ίδιοι πιστεύουν πως έχουν εκλεγεί είτε «για λόγους εκτίμησης και συμπάθειας» , είτε λόγω του «κοινού πολιτικού σημείου» που υπάρχει μεταξύ των υποψήφιων και των πολιτών ³.

Επίσης , από τις συνεντεύξεις , καταλήξαμε στο ίδιο συμπέρασμα , σε σχέση με τα χαρακτηριστικά που αποτελούν κριτήρια για την εκλογή ενός υποψήφιου , αλλά τονίσθηκε πως η πολιτική ένταξη παίζει σημαντικό ρόλο , αφού εκφράζει κοινή πολιτική ιδεολογία και συμβάλλει στην επίτευξη του κοινού πολιτικού σημείου .

Τελειώνοντας , οφείλουμε να πούμε , πως υπάρχουν μεν αντικειμενικά κριτήρια εκλογής , κι αυτό είναι θετικό , αλλά καλό θα ήταν τα περισσότερα από αυτά να αφορούν στο έργο , τη δράση και το ήθος του υποψήφιου κι όχι τόσο στην ‘εικόνα’ του , που έχει διαμορφωθεί σύμφωνα με τα κοινωνικά στερεότυπα .

Επίσης , οφείλουμε να τονίσουμε πως η περίπτωση του Δήμου Λεωνιδίου και η επανειλημμένη εκλογή των ίδιων προσώπων , στα ίδια αξιώματα γενικά , είναι απολύτως σεβαστή , αφού είναι αποτέλεσμα της εκλογικής διαδικασίας .

Αλλά , καλό θα είναι να ανανεώνονται τα αιρετά όργανα , να υπάρχουν νέες ιδέες και πολιτικές , με σκοπό τον εκσυγχρονισμό του τόπου . Επίσης , καλό θα είναι η ηλικία των αιρετών να είναι νεότερη , αφού αυτό θα διασφάλιζε άλλη δυναμική στην πορεία του Δήμου και θα υπήρχε καλύτερη αντιμετώπιση των σύγχρονων προβλημάτων .

---

1) Βλέπε παράρτημα , ερωτηματολόγιο

2) Βλέπε παράρτημα συνέντευξη δημοτικού συμβούλου , κ. Ηλία Λάτση

3) Βλέπε παράρτημα συνέντευξη Δημάρχου κ. Δημητρίου Τσιγκούνη

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ:

Αντωνακόπουλος Α. : «Η συνεισφορά της πολιτικής μεταρρυθμίσεως του Κλεισθένη του Αθηναίου εις τον σχηματισμό του κράτους», εκδ.Σάκκουλα , Αθήνα – Κομοτηνή (1979)

Αριστοτέλης : «Αθηναίων Πολιτεία», εκδ. Εστία

Gloltz.G. : «Η ελληνική 'πόλις'», μτφρ.Α.Σακελλαρίου , ΜΙΕΤ , Αθήνα , 1978

Ιστορία Α΄ γυμνασίου , Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων , Αθήνα

Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ι.Τ.Α.)/Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. : Έρευνα «Σκιαγραφώντας το προφίλ του δημάρχου»

Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. / Ε.Ε.Τ.Α.Α. : « Πρακτικά ενημερωτικών συναντήσεων αιρετών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης» , 29 Νοεμβρίου – 1 Δεκεμβρίου 2002

Leveque P. et Vidal-Naquet P. : «Κλεισθένης ο Αθηναίος», μτφρ.Στ.Γεωργοπούλου, εκδ.Ευρύαλος , Αθήνα , 1989

Ματακιάς Αργύρης : «Λεξικό εννοιών», εκδ. Πελεκάνος

Μαυρής Γ. , Μεταξόπουλος Αιμ. , Μπεχράκης Θ. ,
Σακελλαρόπουλος Σ. , «Έρευνα στελεχών Τοπικής
Αυτοδιοίκησης» , Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και
Πολιτικών Επιστημών , Αθήνα , 1998

Μιχόπουλος Μιχάλης : «Από τον Θησέα στον Κλεισθένη» , εκδ.
Σάκκουλα , Αθήνα-Κομοτηνή , 2004

Μπαρτζελιώτης Κ. Λεωνίδας : «Πόλις και Πολιτική Επιστήμη»
, εκδ. Τυποθήτω , Αθήνα , 1997

Μπεσίλα-Βήκα : «Τοπική Αυτοδιοίκηση» , τόμος 1 , 2001

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας , Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης
, Ε.Ε.Τ.Α.Α. «Έρευνα για τη λειτουργία των δημοκρατικών
θεσμών σε τοπικό επίπεδο» , Βόλος , Φεβρουάριος 2000

Παπαγαρυφάλλου Π. : «Καταβολές του θεσμού της
αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα και προσπάθεια διοικητικής
οργανώσεως» , Αθήνα , 1974

Σβόρωνος Γ. Νίκος : « Επισκόπηση της νεοελληνικής ιστορίας»
, εκδ.Θεμέλιο , 1999

Finley.M.I. : «Αρχαία και σύγχρονη δημοκρατία» ,
μτφρ.Θ.Βανδώρου , εκδ.Ευρύαλος , Αθήνα , 1989

Φλογαίτης Σπ. : «Το ελληνικό διοικητικό σύστημα» ,
εκδ.Σάκκουλα , Αθήνα – Κομοτηνή (1987)

Χλέπας Νικόλαος-Κομνηνός : « Η πολυβάθμια Τοπική
Αυτοδιοίκηση» , εκδ. Σάκκουλα , Αθήνα – Κομοτηνή , 1994

Χλέπας Νικόλαος-Κομνηνός : «Ο Δήμαρχος , ως αιρετός ηγέτης
, τόμος Α΄» , ΕΚΔ. Παπαζήση , 200

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ:

Claude Mosse : «Οι θεσμοί στην κλασική Ελλάδα» , εκδ.
Μεταίχμιο , 2002

Elocock H. : « Political Leadership» , Edgar ,Northampton MA
2001

Friedrich C. : «Public Policy and the nature of Administrative
Responsibility» , Public Policy , 1940

ΗΜΕΡΗΣΙΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ:

«Δήμος» , δημηνιαίο επιστημονικό περιοδικό για θέματα
Τοπικής Αυτοδιοίκησης , τεύχος 4 , Μάϊος-Ιούνιος 2001

«Δήμος» , τριμηνιαία επιθεώρηση Τοπικής Αυτοδιοίκησης,
τεύχος 2/2004 , Οκτώβριος-Δεκέμβριος

«Ελληνική Ιστορία» , μηνιαίο περιοδικό , αρ.φύλλου 22 #348

«Επιθεώρηση» , τεύχος 101 , περίοδος Ζ΄ , Δεκέμβριος 2002

Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. «Τετράδια Αυτοδιοίκησης» , τεύχος 1/2002

Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. «Τετράδια Αυτοδιοίκησης» , τεύχος 2/1998

Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. «Τετράδια Αυτοδιοίκησης» , τεύχος 2/2000

«Νέα Παιδεία» , τριμηνιαίο περιοδικό , τεύχος 100 , Φθινόπωρο
2001

«ΤΟ ΒΗΜΑ» , εφημερίδα , ειδικό ένθετο
'Ιστορία/Πολιτικού/08' , 23/12/2003

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ:

www.ypes.gr , Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης
και Αποκέντρωσης

www.hellenichistory.gr , Ίδρυμα Μείζονος
Ελληνισμού(I.M.E.)

www.el.wikipedia.org , Βικιπαίδεια

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ:

Ευρετήριο καθ' ύλη αποφάσεων Σ.τ.Ε.

Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων

Σύνταγμα , άρθρο 102

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

1. Είστε :

Άνδρας

Γυναίκα

2. Ηλικία :

18ετών-27ετών

28ετών-37ετών

38ετών-47ετών

48ετών-57ετών

58ετών και άνω

3. Ασκείτε το εκλογικό σας δικαίωμα στο Δήμο Λεωνιδίου;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

4. Πιστεύετε πως η εκλογή του ίδιου προσώπου σε ένα αξίωμα όπως αυτό του δημάρχου, επανειλημμένα, επιφέρει θετικά αποτελέσματα στον τόπο;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

5. Πού πιστεύετε πως οφείλεται η εκλογή του ίδιου Δημάρχου, στο δήμο Λεωνιδίου, για επτά (7) συνεχείς τετραετίες;

Στο έργο του

Στην κοινωνική του θέση

Σε άλλους λόγους

6.Πιστεύετε πως οφείλεται στις προσωπικές ικανότητες και δεξιότητές του , δηλαδή σε προσωπικά χαρακτηριστικά(φύλο , ηλικία κλπ.);

ΝΑΙ

ΟΧΙ

7.Θεωρείτε πως η οικογενειακή του κατάσταση , έχει συμβάλλει στην εκλογή του δημάρχου του δήμου σας;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

8.Πιστεύετε πως το μορφωτικό του επίπεδο , υπήρξε κριτήριο για την εκλογή του ;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

9.Πιστεύετε πως ο δήμαρχος του δήμου σας είναι προσιτός, συνεργάσιμος είναι 'κοντά' στον δημότη;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

10.Θεωρείτε πως ο δήμαρχος του δήμου Λεωνιδίου συγκεντρώνει στο πρόσωπό του , τα χαρακτηριστικά ενός ηγέτη;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

11.Είστε ικανοποιημένοι από τον τρόπο που διοικεί ο δήμαρχος τον δήμο σας;

ΝΑΙ
ΟΧΙ

12.Θεωρείτε πως η πολιτική που χαράσσει και ακολουθεί ο δήμαρχος Λεωνιδίου ως προς τη συμμετοχή του δήμου σας σε ευρωπαϊκά προγράμματα και την απορρόφηση των αντίστοιχων κονδυλίων είναι επιτυχημένη;

Ναι , είναι αρκετά επιτυχημένη
Είναι επιτυχημένη αλλά όχι αρκετά
Όχι , δεν είναι επιτυχημένη

13.Είστε ικανοποιημένοι από τις πολιτικές που εφαρμόζει;

ΝΑΙ
ΟΧΙ

14.Πιστεύετε πως η πολιτικοποίηση του θεσμού του δημάρχου γενικά, αλλά και ο πολιτικός χρωματισμός του , επιφέρει θετικά αποτελέσματα στην σταδιοδρομία του;

ΝΑΙ
ΟΧΙ

15.Πιστεύετε πως αν ξαναθέσει υποψηφιότητα την επόμενη τετραετία , θα εκλεγεί;

ΝΑΙ
ΟΧΙ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

Συνέντευξη του δημοτικού συμβούλου κ.Λάτση Ηλία

Ερώτηση 1: Είστε δημοτικός σύμβουλος στο δήμο Λεωνιδίου από τον Μάιο του 1975 έως και σήμερα , για τριάνταδύο (32) συνεχή έτη .Γιατί πιστεύετε πως συμβαίνει αυτό;Ποιοί παράγοντες συνέβαλαν στην επανάληψη της εκλογής σας:

Πιστεύω πως ο καταλυτικότερος παράγοντας για την εκλογή κάποιου υποψήφιου στον πρώτο βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης κι ιδιαίτερα σε μικρούς δήμους , όπως ο δήμος Λεωνιδίου , είναι ο χαρακτήρας και η συμπεριφορά του .Τα χαρακτηριστικά που θα πείσουν τον δημότη να εμπιστευθεί κάποιον υποψήφιο με την ψήφο του είναι η υπευθυνότητα , η ειλικρίνεια , η τιμιότητα κι η σοβαρότητα .

Νομίζω πως η πολιτική ιδεολογία που υποστηρίζει κάθε υποψήφιος έχει δεύτερο ρόλο σε μικρούς δήμους .

Όσον αφορά την προτίμηση των δημοτών στο πρόσωπό μου , πιστεύω πως αρχικά συνέβη για λόγους εκτίμησης και συμπάθειας , αλλά αργότερα η επανάληψη της εκλογής μου , είχε ως αιτία τη δράση μου και το ενδιαφέρον μου για τον τόπο και την πρόοδο του .

Ερώτηση 2: Στο δήμο Λεωνιδίου , ο κ.Τσιγκούνης , εκλέγεται δήμαρχος από το 1982 έως σήμερα.Με ποιά κριτήρια πιστεύετε πως εκλέγεται:Και σε ποιους λόγους οφείλεται η επανάληψη της εκλογής του;

Κατά τη γνώμη μου , το πρώτο κριτήριο για την εκλογή του είναι ο χαρακτήρας του . Είναι ηγέτης , δίνει σωστές κατευθύνσεις , ακολουθεί πολιτικές που έχουν φέρει βελτίωση στον τόπο .Ενδιαφέρεται πολύ για τους δημότες κι ασχολείται ουσιαστικά με τα προβλήματά τους , προσπαθώντας πάντα να τους βοηθήσει με κάθε δυνατό τρόπο .

Το ενδιαφέρον του για τον δήμο είναι πραγματικό και σχεδόν έχει παραμερίσει την προσωπική του ζωή κι έχει στρέψει την προσοχή του στο δήμο . Η επανάληψη της εκλογής του , πιστεύω πως οφείλεται κυρίως σ'αυτούς τους λόγους .

Ερώτηση 3 : Είναι γνωστό πως η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι πλέον πολιτικοποιημένη . Από έρευνες που έχουν γίνει , έχει φανεί πως σχεδόν όλοι οι δήμαρχοι της Ελλάδας είναι ενταγμένοι σε κάποιο πολιτικό κόμμα . Θεωρείται πως η κομματική ένταξη του κ.Τσιγκούνη , αποτελεσε κριτήριο για επαναλαμβανόμενη εκλογή του;

Θεωρώ πως η κομματική ένταξη μπορεί να αποτελέσει κριτήριο για την εκλογή ενός αιρετού οργάνου , αφού η ένταξη σε ένα συγκεκριμένο πολιτικό κόμμα σηματοδοτεί την πολιτική ιδεολογία του υποψηφίου και επηρεάζει την απόφαση αυτών που έχουν τις ίδιες πολιτικές απόψεις να

τον ψηφίσουν και από την άλλα αποθαρρύνει αυτούς που έχουν διαφορετική .

Δεν μπορούμε να πούμε πως είναι το βασικό κριτήριο για την εκλογή ενός υποψήφιου αλλά σίγουρα η κομματική ένταξη αποτελεί κριτήριο .

Στην περίπτωση του κ.Τσιγκούνη , νομίζω πως ισχύει το ίδιο . Είναι ένα κριτήριο η κομματική του ένταξη , αλλά όχι το μόνο . Έχει αποδείξει από την πορεία του πως ενδιαφέρεται για το δήμο και το γεγονός ότι εκλέγεται για επτά (7) τετραετίες ίσως επηρεάζεται από την κομματική του ένταξη αλλά δεν καθορίζεται.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ κ.ΤΣΙΓΚΟΥΝΗ , ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΛΕΩΝΙΔΙΟΥ

Ερώτηση 1: Εκλέγεσθαι δήμαρχος από το 1982 έως και σήμερα , στο δήμο Λεωνιδίου .Ποιοι λόγοι πιστεύετε πως οδήγησαν τόσο στην εκλογή σας , όσο και στις επαναλήψεις της :

Πιστεύω πως ο σημαντικότερος λόγος για την εκλογή μου είναι το κοινό πολιτικό σημείο που υπάρχει μεταξύ των δημοτών κι εμού .Αυτό , νομίζω ισχύει γενικά , όχι μόνο στο δήμο μας και σε άλλους μικρούς δήμους αλλά σε όλους .Είναι όμως ο σημαντικότερος λόγος , αν κι όχι αποκλειστικός . Το κοινό πολιτικό σημείο , δηλαδή , ο ψηφοφόρος εμπιστεύεται με την ψήφο του κάποιον υποψήφιο είτε γιατί περιμένει από αυτόν κάποια ανταλλάγματα , είτε είναι πολιτική επιλογή , είτε πιστεύει στο όραμά του , είτε επηρεάζεται από τη συμπεριφορά του .

Πιστεύω πως επανεκλογή μου κάθε φορά , εξέφραζε την ικανοποίηση και ευχαρίστηση των δημοτών από τη σταδιοδρομία μου και τις επιλογές μου .

Ερώτηση 2 : Πιστεύετε πως υπάρχουν κάποια αντικειμενικά χαρακτηριστικά που οδηγούν στην εκλογή κάποιου υποψηφίου : Αν ναι , ποιά είναι αυτά ;

Ναι , σίγουρα υπάρχουν . Αν πρόκειται για κάποιον που θέτει υποψηφιότητα για πρώτη φορά , είναι προσωπικά χαρακτηριστικά και θέμα συμπεριφοράς αλλά και η κοινή πολιτική ιδεολογία .

Αν πρόκειται για κάποιον υποψήφιο που έχει ξαναεκλεγεί , στα παραπάνω κριτήρια προστίθεται και η απόδοσή του στο αξίωμα που κατείχε .

Ερώτηση 3 : Τί ρόλο πιστεύετε πως έχει η κομματική ένταξη κάθε δημάρχου , στην περίπτωση που είναι υποψήφιος και στην περίπτωση που είναι ήδη εκλεγμένος ;

Όλοι σχεδόν οι υποψήφιοι δήμαρχοι , στα πλαίσια του συνδυασμού που ανήκουν , υποστηρίζονται από κάποιο μεγάλο κόμμα . Αυτό στην προεκλογική φάση , σαφώς στηρίζει τους υποψηφίους , κυρίως ως προς την προβολή τους .

Ενώ στη φάση που οι δήμαρχοι έχουν εκλεγεί , η κομματική τους ένταξη μπορεί να επιφέρει θετικές αλλά μπορεί να επιφέρει κι αρνητικές συνέπειες.

Προσωπικά , θυμάμαι χαρακτηριστικά , ότι κατά τα έτη 1986-1987 για κομματικούς καθαρά λόγους , ο δήμος μας δεν εισέπραξε καμία πίστωση από το δημορχιακό πρόγραμμα .

Έπειτα με τη δημιουργία του Σ.Α.Τ.Α. , καθιερώθηκε η ποσόστωση του ποσού πίστωσης ανάλογα με τον πληθυσμό του δήμου .

Σίγουρα παίζει πολύ σημαντικό ρόλο η κομματική ένταξη κυρίως κατά τη διάρκεια της θητείας ενός δημάρχου .